

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

Καθηγητής

Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΕΡΓΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

&

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2023

Περιεχόμενα

Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ.....	1
1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	1
2. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	1
3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΕΜΠΕΙΡΙΑ	2
4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ - ΜΑΘΗΜΑΤΑ	4
5. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ – ΑΡΙΣΤΕΙΑ - ΒΡΑΒΕΙΑ	11
6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	12
6.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ (ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ)	12
6.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	14
7. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	15
7.1 ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	15
7.2 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	15
8. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ.....	18
8.1 ΒΙΒΛΙΑ	18
8.2 ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ & ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ	19
8.3 ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΡΙΤΩΝ	22
8.4 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ	28
8.5 ΚΕΙΜΕΝΑ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ – ΑΡΘΡΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙ	30
9. ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ (CITATIONS)	31
10. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ (2012-2022).....	31
11. ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ & ΕΘΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ	33
12. ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ -ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ-ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	44
13. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ – ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ – ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	44
13.1 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΩΣ ΕΠΟΠΤΗΣ	44
13.2 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	45
13.3 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΕΠΤΑΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	45
13.4 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ	46
13.5 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	46
14. ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ.....	46
15. ΚΡΙΤΗΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	50
16. ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	50

17. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.....	50
18. ΑΛΛΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ.....	50
Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑΣ	51

Α΄ ΜΕΡΟΣ: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όνοματεπώνυμο	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Επαγγελματική ιδιότητα	Καθηγητής Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ.
Διεύθυνση	Πανεπιστημιούπολη Α.Π.Θ. – Πύργος Παιδαγωγικής Σχολής, ΤΚ. 54124, Θεσσαλονίκη
Ηλεκτρ. ταχυδρομείο	asis@nured.auth.gr
Τηλ. επικοινωνίας	2310991169, 6944731472

2. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

2000-2005 : (Διδακτορικές σπουδές)	Διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Θέμα: «Διαπροσωπικές σχέσεις στο νηπιαγωγείο: Αντιλήψεις νηπιαγωγών και μαθητών για τις μεταξύ τους σχέσεις», (Βαθμός: Άριστα παμψηφεί).
1996-1999 : (Μεταπτυχιακές σπουδές)	Μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Φλώρινας, του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, από το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Παιδαγωγικών Σπουδών (Βαθμός μεταπτ. τίτλου: 9,56 Άριστα)
1992-1996 : (Προπτυχιακές σπουδές)	Πτυχίο Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Φλώρινας, του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Βαθμός πτυχίου: 8,65 Άριστα).

3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΕΜΠΕΙΡΙΑ

04/2023 – σήμερα :	Καθηγητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις της Αλληλεπίδρασης στην Προσχολική Ηλικία» (ΦΕΚ 958/12-4-2023 τ.Γ). Διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
03/2019 – 03/2023 :	Αναπληρωτής καθηγητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις της Αλληλεπίδρασης στην Προσχολική Ηλικία» (ΦΕΚ 531/22-4-2014/τ.Γ'). Διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
12/2017 – 02/2019 :	Μόνιμ. Επίκουρος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις της Αλληλεπίδρασης στην Προσχολική Ηλικία» (ΦΕΚ 1386/29-12-2017 τ.Γ'). Διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
4/2014 - 12/2017 :	Επίκουρος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις της Αλληλεπίδρασης στην Προσχολική Ηλικία» (ΦΕΚ 737/04-09-09 τ.Γ'). Διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
2015 : (χειμερινό εξάμηνο)	Academic Research Fellow στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (Department of Education) στα πλαίσια της εκπαιδευτικής άδειας.

9/2009 - 4/2014 :	<p>Λέκτορας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις της Αλληλεπίδρασης στην Προσχολική Ηλικία» (ΦΕΚ 737/04-09-09 τ.Γ΄). Διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.</p>
2013: (εαρινό εξάμηνο)	<p>Προσκεκλημένος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Bielefeld της Γερμανίας για τη διδασκαλία του μαθήματος 3 ECTS «Childhood in Europe: A cross-national comparison of children’s developmental conditions in two European countries: Greece and Germany”. [Με εγκεκριμένη άδεια από τη Γ.Σ του Τμήματος].</p>
2008 – 2009 :	<p>Εντεταλμένος Λέκτορας-Ειδικός Επιστήμων (Π.Δ. 407/80) στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στο χειμερινό και εαρινό εξάμηνο διδασκαλίας. Αντικείμενα διδασκαλίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> (α) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι», (β) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ», (γ) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI», (δ) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική», (ε) Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών. <p>Εντεταλμένος Λέκτορας-Ειδικός Επιστήμων (Π.Δ. 407/80) (ανάθεση) στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στο εαρινό εξάμηνο διδασκαλίας. Αντικείμενο διδασκαλίας: «Εισαγωγή στην Παιδαγωγική».</p> <p>Εντεταλμένος Λέκτορας-Ειδικός Επιστήμων (Π.Δ. 407/80) (ανάθεση) στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής, του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στο χειμερινό εξάμηνο διδασκαλίας. Αντικείμενο</p>

	<p>διδασκαλίας: «Σύγχρονες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις».</p>
<p>2007 – 2008 :</p>	<p>Εντεταλμένος Λέκτορας-Ειδικός Επιστήμων (Π.Δ. 407/80) στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης στο χειμερινό και εαρινό εξάμηνο διδασκαλίας. Αντικείμενα διδασκαλίας:</p> <p>(α) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι», (β) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ», (γ) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI», και (δ) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική».</p>
<p>2006 – 2007 :</p>	<p>Εντεταλμένος Λέκτορας-Ειδικός Επιστήμων (Π.Δ. 407/80) στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης στο χειμερινό και εαρινό εξάμηνο διδασκαλίας. Αντικείμενα διδασκαλίας:</p> <p>(α) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι», (β) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ», (γ) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI», (δ) «Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Αγωγής», (ε) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική».</p>
<p>2005 – 2006 :</p>	<p>Εντεταλμένος Λέκτορας-Ειδικός Επιστήμων (Π.Δ. 407/80) στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης στο χειμερινό και εαρινό εξάμηνο διδασκαλίας. Αντικείμενα διδασκαλίας:</p> <p>(α) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι», (β) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ», (γ) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI», και (δ) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική»</p>

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ - ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Συνολικά έχω διδάξει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σε πέντε διαφορετικά πανεπιστήμια σε τρεις χώρες (Ελλάδα, Κύπρο, Γερμανία) μια σειρά από μαθήματα.

Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικά:

2021-2022**Προπτυχιακό Επίπεδο**

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» (Πρακτική Άσκηση - 24 ECTS)
- (2) «Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στην Προσχολική Ηλικία» (6 ECTS)
- (3) «Οργάνωση και Διαχείριση Μαθησιακών Περιβαλλόντων» (6 ECTS)
- (4) «Προσέγγιση των Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον» (Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών)

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- (1) Διδασκαλία μίας διάλεξης ως προσκεκλημένος ομιλητής στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημιουργική και Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγής» του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η διάλεξη με τίτλο «Σχεδιασμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σε προσχολικά μαθησιακά περιβάλλοντα» πραγματοποιήθηκε το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022 στα πλαίσια του μαθήματος «Κίνηση και μάθηση στην προσχολική ηλικία».

2020-2021**Μεταπτυχιακό Επίπεδο**

- (1) Διδασκαλία μίας διάλεξης ως προσκεκλημένος ομιλητής στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημιουργική και Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγής» του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η διάλεξη με τίτλο «Σχεδιασμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σε προσχολικά μαθησιακά περιβάλλοντα» πραγματοποιήθηκε το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021 στα πλαίσια του μαθήματος «Κίνηση και μάθηση στην προσχολική ηλικία».
  - (2) Διδασκαλία 4 διαλέξεων ως προσκεκλημένος ομιλητής στο μάθημα «Αξιοποίηση Ήπιων Δεξιοτήτων στις Επιστήμες της Αγωγής», στο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψηφιακές και Ήπιες Δεξιότητες στις Επιστήμες της Αγωγής» του Τμήματος Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021.
-

2019-2020
Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» (Πρακτική Άσκηση - 24 ECTS)
- (2) «Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στην Προσχολική Ηλικία» (6 ECTS)
- (3) «Οργάνωση και Διαχείριση Μαθησιακών Περιβαλλόντων» (6 ECTS)
- (4) «Προσέγγιση των Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον» (Παλαιό Πρόγραμμα Σπουδών)

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- (5) Διδασκαλία Μαθήματος «Σχολική Βελτίωση, Σχολική Αποτελεσματικότητα και Κοινωνικές Αλληλεπιδράσεις» (10 ECTS) στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Ηγεσία-Επιστήμες της Αγωγής του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ
- (6) Διδασκαλία (συμμετοχή 2 διαλέξεις, την εισαγωγική διάλεξη και ένα εργαστήριο) στο Μάθημα «Πρακτική Άσκηση και Σχεδιασμός Έργων Δια Βίου Μάθησης και Διοίκησης Εκπαιδευτικών Μονάδων» στο εαρινό εξάμηνο 2019-2020 του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δια Βίου Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Ηγεσία-Επιστήμες της Αγωγής» του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ
- (7) Διδασκαλία μίας διάλεξης ως προσκεκλημένος ομιλητής στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημιουργική και Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγής» του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η διάλεξη με τίτλο «Σχεδιασμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σε προσχολικά μαθησιακά περιβάλλοντα» πραγματοποιήθηκε το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2019-2020 στα πλαίσια του μαθήματος «Κίνηση και μάθηση στην προσχολική ηλικία».

2018-2019
Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» (Πρακτική Άσκηση - 24 ECTS)
  - (2) «Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στην Προσχολική Ηλικία» (6 ECTS)
  - (3) «Οργάνωση και Διαχείριση Μαθησιακών Περιβαλλόντων»
-

(6 ECTS)

(4) «Προσέγγιση των Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον» (Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών)

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

(5) Διδασκαλία Μαθήματος «Σχολική Βελτίωση, Σχολική Αποτελεσματικότητα και Κοινωνικές Αλληλεπιδράσεις» (10 ECTS) στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Ηγεσία-Επιστήμες της Αγωγής του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ

2015-2017

Προπτυχιακό Επίπεδο

(1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» (Πρακτική Άσκηση - 24 ECTS)

(2) «Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στην Προσχολική Ηλικία» (6 ECTS)

(3) «Οργάνωση και Διαχείριση Μαθησιακών Περιβαλλόντων» (6 ECTS)

(4) «Προσέγγιση των Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον» (Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών)

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

(5) Διδασκαλία μαθήματος «Διαπροσωπικές σχέσεις, αλληλεπίδραση και καινοτόμες εφαρμογές στο εκπαιδευτικό περιβάλλον» (10 ECTS) στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διοίκηση Ολικής Ποιότητας και Καινοτόμες Εφαρμογές στην Εκπαίδευση του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ

2013-2015

Προπτυχιακό Επίπεδο

(1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι»

(2) «Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στην Προσχολική Ηλικία» (6 ECTS)

(3) «Οργάνωση και Διαχείριση Μαθησιακών Περιβαλλόντων» (6 ECTS)

(4) «Προσέγγιση των Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον» (Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών)

(5) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι, ΙΙ και ΙV» (Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών)

2012-2013

Προπτυχιακό Επίπεδο

Χειμερινό εξάμηνο εκπαιδευτική άδεια

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II»,
- (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
- (3) «Προσέγγιση Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον»
- (4) Εαρινό εξάμηνο. Προσκεκλημένος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Bielefeld της Γερμανίας για τη διδασκαλία του μαθήματος 3 ECTS «Childhood in Europe: A cross-national comparison of children’s developmental conditions in two European countries: Greece and Germany”.

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- (4) Διδασκαλία 11 ωρών στο μάθημα «ΕΠΑ 764 Σεμινάριο Επιστήμες της Αγωγής III» του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής», Κατεύθυνση «Νηπιοσχολική Αγωγή» του Πανεπιστημίου Κύπρου

2011-2012

Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική I»,
- (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II»,
- (3) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
- (4) «Συγκριτική Παιδαγωγική» (εκπ/κή άδεια συναδέλφου),
- (5) «Θεμελιώδη Ζητήματα Επιστημών της Αγωγής» (εκπ/κή άδεια συναδέλφου),
- (6) «Προσέγγιση Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον»,
- (7) «Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης» (εκπ/κή άδεια συναδέλφου).

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- (8) «Μεθοδολογία της Έρευνας I» (Πρόγραμμα ΜΠΣ «Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης», ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ. Συνδιδασκαλία με κ. Γ. Μενεξέ),
- (9) «Σύγχρονες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις» (Πρόγραμμα ΜΠΣ Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής)

2010-2011

Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική I»,
-

-
- (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II»,
  - (3) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
  - (4) «Παιδαγωγική Οργάνωση του Χώρου» (εκπ/κή άδεια συναδέλφου),
  - (5) «Χώρος και διαδικασίες Αγωγής» (εκπ/κή άδεια συναδέλφου),
  - (6) «Προσέγγιση Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον»,

Διδασκαλείο

- (7) «Μεθοδολογία της Έρευνας» (Διδασκαλείο Ειδικής Αγωγής, ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ),
- (8) «Μεθοδολογία της Έρευνας» (Διδασκαλείο Γενικής Αγωγής, ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ).
- (9) «Σχέση Νηπιαγωγού-Νηπίου» (Διδασκαλείο Γενικής Αγωγής, ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ).

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- (10) «Μεθοδολογία της Έρευνας I» (Πρόγραμμα ΜΠΣ «Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης», ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ. Συνδιδασκαλία με κ. Γ. Μενεξέ).

2009-2010

Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική I»,
- (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II»,
- (3) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
- (4) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική»,
- (5) «Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών»,
- (6) «Προσέγγιση Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον»,

Διδασκαλείο

- (7) «Μεθοδολογία της Έρευνας» (Διδασκαλείο Ειδικής Αγωγής, ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ),
- (8) «Μεθοδολογία της Έρευνας» (Διδασκαλείο Γενικής Αγωγής, ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ).

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- (9) Μεθοδολογία της Έρευνας I (Πρόγραμμα ΜΠΣ «Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης», ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ),
  - (10) Μεθοδολογία της Έρευνας II (Πρόγραμμα ΜΠΣ «Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης», ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ),
-

---

(11) «Σύγχρονες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις» (Πρόγραμμα ΜΠΣ Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής)

2008-2009

Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι»,
- (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ»,
- (3) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
- (4) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική»,
- (5) «Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών»,
- (6) «Προσέγγιση Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον», (συνδιδασκαλία με Μ. Μπιρμπίλη),
- (7) «Πολιτισμικές Ιδιαιτερότητες και Κοινωνικές Σχέσεις», (συνδιδασκαλία με Κ. Τσιούμη),
- (8) Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (Τμήμα Μουσικών Σπουδών)

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- (9) «Σύγχρονες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις» (Πρόγραμμα ΜΠΣ Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής)
-

2007-2008

Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι»,
- (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ»,
- (3) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
- (4) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική».

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

Διδασκαλία κατόπιν προσκλήσεως στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης Βόλου, του *Πανεπιστημίου Θεσσαλίας* στο μάθημα «Χώροι δράσης και τρόποι παιδαγωγικής παρέμβασης» (διδάσκουσα Δ. Κακανά). Τίτλος διάλεξης «Η εφαρμογή της συνεργατικής μεθόδου και οι διομαδικές σχέσεις μέσα στην τάξη».

2006-2007

Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι»,
  - (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ»,
  - (3) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
  - (4) «Σύγχρονα Προγράμματα Προσχολικής Αγωγής»,
  - (5) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική», (συνδιδασκαλία με κ. Τζεκάκη)
-

---

(6) «Πολιτισμικές Ιδιαιτερότητες & Κοινωνικές Σχέσεις»

(συνδιδασκαλία με κ. Τσιούμη)

Μεταπτυχιακό Επίπεδο

Διδασκαλία κατόπιν προσκλήσεως στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Παιδαγωγικό Υλικό και Παιδαγωγικό Παιχνίδι στην πρώτη παιδική ηλικία» του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης Βόλου, του *Πανεπιστημίου Θεσσαλίας* στο μάθημα «Χώροι δράσης και τρόποι παιδαγωγικής παρέμβασης» (διδάσκουσα Δ. Κακανά). Τίτλος διάλεξης «Διαχείριση ομάδας και επίλυση συγκρούσεων στη συνεργατική τάξη».

2005-2006

Προπτυχιακό Επίπεδο

- (1) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι»,
  - (2) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ»,
  - (3) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI»,
  - (4) «Μεθοδολογία-Τεχνογραφία-Στατιστική».
-

5. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ – ΑΡΙΣΤΕΙΑ - ΒΡΑΒΕΙΑ

2006 :

Τιμητική διάκριση για την επιστημονική δημοσίευση «Prospective early childhood educator's attitudes toward teaching multicultural classes: A planned behavior theory perspective» στο διαγωνισμό της επιστημονικής βάσης δεδομένων "Taylor and Francis" για το πιο διακεκριμένο άρθρο του Περιοδικού *Journal of Early Childhood Teacher Education* το 2006.

2003 :

Υποτροφία αριστείας του Προγράμματος «Υποτροφίες Αριστείας» υποψηφίων διδασκόντων της Επιτροπής Ερευνών του Α.Π.Θ. για το έτος 2003.

1997-1998 :

Υποτροφία της Επιτροπής Ερευνών του Α.Π.Θ., Υ.Α. ΚΑ/679/96 λόγω αριστείας στο δεύτερο έτος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (1997-1998).

1996-1997 : Υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ) λόγω αριστείας στο πρώτο έτος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (1996-1997).

---

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

■ 6.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ (ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ)

Έχω συμμετάσχει σε πληθώρα επιτροπών κατά τη διάρκεια της θητείας μου. Από το έτος 2017 έως και σήμερα συμμετέχω ή συμμετείχα σε 15 επιτροπές και είμαι διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) «Διά Βίου Μάθηση και Ηγεσία στην Εκπαίδευση-Επιστήμες της Αγωγής» του ΤΕΠΑΕ. Διετέλεσα επίσης Διευθυντής του Τομέα Παιδαγωγικής, διευθυντής Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης και Πρόεδρος του Επιστημονικού Εποπτικού Συμβουλίου (ΕΠ.Ε.Σ) του 2^{ου} 2/Θ Ολοήμερου Πειραματικού Νηπιαγωγείου και 3^{ου} (1Θ/Πειραματικού Νηπιαγωγείου (Ενταγμένα στο Α.Π.Θ.- Συνεργαζόμενα Νηπιαγωγεία).

2017-σήμερα

- (α) Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, Υπεύθυνος Επιτροπής Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
- (β) Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος Σπουδών,
- (γ) Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης (από τον 9/2018-σήμερα)
- (δ) Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων (από το 2016-2020)
- (ε) Επιτροπή Κατατακτήριων Εξετάσεων
- (στ) Επιτροπή Συμβούλων Σπουδών ΤΕΠΑΕ
- (ζ) Τριμελής Εισηγητική Επιτροπή για αξιολόγηση αιτήσεων ενδιαφέροντος μόνιμων εκπαιδευτικών Α΄ βαθμιας και Β΄ βαθμιας εκπαίδευσης για μετάταξη σε θέση ΕΔΙΠ στο ΤΕΠΑΕ για το γνωστικό Αντικείμενο «Πρακτική Άσκηση στην Προσχολική Εκπαίδευση» (2017-2018)
- (η) Τριμελής Εισηγητική Επιτροπή για αξιολόγηση αιτήσεων ενδιαφέροντος μόνιμων εκπαιδευτικών Α΄ βαθμιας και Β΄ βαθμιας εκπαίδευσης για μετάταξη σε θέση ΕΔΙΠ στο ΤΕΠΑΕ για το γνωστικό Αντικείμενο «Στατιστική» (2017-2018)
- (θ) Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε) του Δ.Π.Μ.Σ «Διοίκηση Ολικής Ποιότητας και Καινοτόμες Εφαρμογές στην Εκπαίδευση» (2017-σήμερα)

-
- (ι) Επιτροπή αξιολόγησης και ενστάσεων στο πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Α.Π.Θ» (2017-σήμερα)
  - (ια) Τριμελής Επιτροπή Αξιολόγησης για πρόσληψη με ΠΔ 407/80 (2/2018-6/2018)
  - (ιβ) Τριμελής Εισηγητική Επιτροπή για αξιολόγηση αιτήσεων ενδιαφέροντος μόνιμων εκπαιδευτικών Α΄ βαθμιας και Β΄ βαθμιας εκπαίδευσης για μετάταξη σε θέση ΕΔΙΠ στο ΤΕΠΑΕ για το γνωστικό Αντικείμενο «Πρακτική Άσκηση στην Προσχολική Εκπαίδευση» (2019-2020)
  - (ιγ) Μέλος Επιτροπής Εξετάσεων του Δ.Π.Μ.Σ «Εκπαίδευση για την Αειφορία-Επιστήμες της Αγωγής» για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022.
  - (ιδ) Μέλος Εφορευτικής Επιτροπής Εκλογής Προέδρου ΤΕΠΑΕ (Ιούνιος 2021)
  - (ιε) Τριμελής Εισηγητική Επιτροπή για αξιολόγηση υποψηφίων για την πρόσληψη με το ΠΔ 407/80 για το μάθημα «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» (έτος 2021-2022)

-
- 2013-2017 :**
- (α) Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, Υπεύθυνος Επιτροπής Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
  - (β) Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος Σπουδών,
  - (γ) Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης (μέχρι το 2015)
  - (δ) Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων (από το 2016-σήμερα)
  - (ε) Επιτροπή Κατατακτήριων Εξετάσεων

-
- 2012-2013 :**
- (α) Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, Υπεύθυνος Επιτροπής Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
  - (β) Ειδική Διαπανεπιστημιακή Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Δ.Ε) του Διαπανεπιστημιακού Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης».
  - (γ) Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης

-
- 2011-2012 :**
- (α) Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, Υπεύθυνος Επιτροπής Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
  - (β) Επιτροπή Παιδικού Κέντρου Α.Π.Θ,
-

	<p>(γ) Ειδική Διαπανεπιστημιακή Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Δ.Ε) του Διαπανεπιστημιακού Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης».</p> <p>(δ) Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης Τ.Ε.Π.Α.Ε</p> <p>(ε) Συμμετοχή σε εκλεκτορικά σώματα στο Τ.Ε.Π.Α.Ε και σε άλλα Τμήματα Προσχολικής Αγωγής</p> <p>(στ) Συμμετοχή σε Τριμελείς Εισηγητικές Επιτροπές</p>
2010-2011 :	<p>(α) Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών</p> <p>(β) Επιτροπή Διερεύνησης Προοπτικής Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης</p> <p>(γ) Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης Τ.Ε.Π.Α.Ε</p> <p>(δ) Συμμετοχή σε εκλεκτορικά σώματα στο Τ.Ε.Π.Α.Ε και σε άλλα Τμήματα Προσχολικής Αγωγής</p>
2009-2010 :	<p>(α) Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών</p> <p>(β) Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης Τ.Ε.Π.Α.Ε</p> <p>(γ) Συμμετοχή σε Τριμελείς Εισηγητικές Επιτροπές</p> <p>(δ) Συμμετοχή σε εκλεκτορικά σώματα στο Τ.Ε.Π.Α.Ε και σε άλλα Τμήματα Προσχολικής Αγωγής</p>

■ 6.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

9/2022-8/2023	Διευθυντής Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) «Διά Βίου Μάθηση και Ηγεσία στην Εκπαίδευση-Επιστήμες της Αγωγής»
9/2021-8/2022	Διευθυντής Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης Τ.Ε.Π.Α.Ε, Α.Π.Θ
9/2018-8/2019	Διευθυντής Τομέα Παιδαγωγικής του Τ.Ε.Π.Α.Ε, Α.Π.Θ
9/2018-8/2019	Διευθυντής Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης Τ.Ε.Π.Α.Ε, Α.Π.Θ
9/2018-8/2019	Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Τ.Ε.Π.Α.Ε, Α.Π.Θ

3/2016-8/2019	Πρόεδρος του Επιστημονικού Εποπτικού Συμβουλίου (ΕΠ.Ε.Σ) του 2 ^{ου} 2/Θ Ολοήμερου Πειραματικού Νηπιαγωγείου και 3 ^{ου} (1Θ/Πειραματικού Νηπιαγωγείου (Ενταγμένα στο Α.Π.Θ.-Συνεργαζόμενα Νηπιαγωγεία).
----------------------	--

7. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

7.1 ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

2024-2025	Μέλος ερευνητικής ομάδας Έργου «Αξιολόγηση Ποιότητας Συνεργασίας Παιδαγωγού Προσχολικής Ηλικίας με Παιδιά και Γονείς». Επιστημονικός Υπεύθυνος Πανεπιστήμιο Bamberg, Γερμανία. Χρηματοδότηση Κρατίδιο Βαυαρίας.
2019-2023 ΕΣΠΑ 2014-2020	Εξωτερικός Αξιολογητής του Έργου «Υποστήριξη Παρεμβάσεων Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών» του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος, Κωδικός Έργου: 20853

7.2 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

2019-2022 Erasmus+, KA3 Support for Policy Reform	Επιστημονικός υπεύθυνος του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ως επιστημονικού εταίρου στο έργο «Building School-Wide Inclusive, Positive and Equitable Learning Environments Through A Systems-Change Approach (SWPBS)», Πρόγραμμα Erasmus+ KA3 Support for Policy Reform. Συντονιστικό ίδρυμα CARDET-Centre for the Advancement of Research & Development in Educational Technology Limited” Cyprus. Κωδικός έργου στην ΕΕ: 606687-EPP-1-2018-2-CY-EPPKA3-PI-POLICY, Χρονική διάρκεια 42 μήνες; 28/02/19-
---	---

31/08/22. (Συνολικός προϋπολογισμός:
2.265.9160,00€).

<p>2016-2019 Erasmus+, KA2 Strategic Partnerships</p>	<p>Επιστημονικός υπεύθυνος του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ως επιστημονικού εταίρου στο έργο «SIA-ProD: An innovative self-improvement approach for the professional development of early educators», Πρόγραμμα Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships. Συντονιστικό ίδρυμα Πανεπιστήμιο Κρήτης. Κωδικός έργου στην ΕΕ: 2016-1-EL-KA201-023420, Χρονική διάρκεια 36 μήνες: 01/09/16- 31/08/19. (Συνολικός προϋπολογισμός: 284.050,00€).</p>
<p>2015-2017 Erasmus+, KA2 Strategic Partnerships</p>	<p>Εξωτερικός συνεργάτης του Πανεπιστημίου Κρήτης στο πρόγραμμα «EQuaP: Enhancing quality in early childhood education and care through participation» με συντονιστικό ίδρυμα το SERN (Sweden Emilia Romagna Network). Χρονική διάρκεια Έργου 2014-2017, (Προϋπολογισμός 391.132,00€).</p>
<p>2012-2015 Συγχρηματοδότηση από Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και Εθνικούς Πόρους (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013)</p>	<p>Επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας «οργάνωσης, υλοποίησης και εποπτείας της πιλοτικής και της κύριας έρευνας» του έργου «Αξιολόγηση της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης: Προσαρμογή των ECERS-R & ECERS-E στο ελληνικό εκπαιδευτικό περιβάλλον» στη δράση «ΘΑΛΗΣ, Ενίσχυση της Διεπιστημονικής και Διδρυματικής έρευνας και καινοτομίας με δυνατότητα προσέλκυσης ερευνητών υψηλού επιπέδου από το εξωτερικό μέσω της διενέργειας βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας αριστείας» ΟΠΣ 379429. Συντονιστικό ίδρυμα ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Χρονική διάρκεια 48 μήνες: 01/2012 – 12/2015. (Συνολικός προϋπολογισμός 480.000 €).</p>

<p>2011-2014 European Union, Comenius Lifelong Learning Programs</p>	<p>Επιστημονικός υπεύθυνος του έργου «Early Change: Promoting the professional development of early childhood educators» του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ως επιστημονικού εταίρου στο Πρόγραμμα COMENIUS Lifelong Learning Programs (Κωδικός έργου στην ΕΕ: 517999-LLP-2011-GR-COMENIUS-CMP, Χρονική διάρκεια 30 μήνες: 01/12/11- 31/05/14 (20.000€). (Συνολικός προϋπολογισμός: 300.000€).</p>
<p>2013-2014</p>	<p>Μέλος Ερευνητικής ομάδας στο Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης «Διάδρασις» με τίτλο «Οργάνωση προγραμμάτων δια βίου μάθησης για την υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων στο σχολικό περιβάλλον». Διάρκεια: 1/2014 – 7/2014. Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.</p>
<p>2012-2013 Επιτροπή Ερευνών Α.Π.Θ.</p>	<p>Συντονιστής και Επιστημονικός Υπεύθυνος του Προγράμματος «Ερευνώντας τη σχέση νηπιαγωγού-μαθητή μέσα από τις αντιλήψεις των παιδιών: Μία Τυπολογία των μοντέλων αυτής της σχέσης». Χρηματοδότηση έργου Επιτροπή Ερευνών Α.Π.Θ «Διαγωνισμός Ενίσχυσης Ερευνητικής Δραστηριότητας στο Α.Π.Θ., Δράση Δ' Ενίσχυση Ερευνητικής Δραστηριότητας Ανθρωπιστικών Επιστημών». Χρονική διάρκεια έργου 12 μήνες: 1/3/12-28/2/13. (Συνολικός προϋπολογισμός 4.000€).</p>
<p>10/2011-3/2012</p>	<p>Συνεργάτης Επιμορφωτής στο Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και παλινοστούντων μαθητών». Χρηματοδότηση έργου Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Επιστημονική Υπεύθυνος κ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Κωδικός έργου 85705.</p>

5/2005 - 8/2005	Συνεργάτης στο Πρόγραμμα «Αναμόρφωση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης». Χρηματοδότηση έργου Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Κωδικός έργου στην Επιτροπή Ερευνών Α.Π.Θ. 21485)
12/1998 - 6/1999	Συνεργάτης Ερευνητής στο Πρόγραμμα «Δημιουργία Ηλεκτρονικού Κόμβου για την υποστήριξη των διδασκόντων το μάθημα της γλωσσικής αγωγής και συμπεριφοράς στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας με επιστημονικό υπεύθυνο τον Ι.Ν. Καζάζη. Χρηματοδότηση από Β΄ Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης/Επικειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) (Χρονική Διάρκεια 1998-2000).
06/1997 - 05/1998	Συνεργάτης Ερευνητής στο Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων» με επιστημονική υπεύθυνο την Α. Φραγκουδάκη και συγκεκριμένα στην Δράση 5 «Παραγωγή Γλωσσικού υλικού». Χρηματοδότηση από ΕΠΕΑΕΚ Ι/ΥΠΕΠΘ (Χρονική διάρκεια 1997-2000).

8. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Συνολικά κατατίθενται **86** επιστημονικές εργασίες.

Αυτές περιλαμβάνουν: **3** βιβλία ξενόγλωσσα (1 επιμέλεια και συγγραφή κεφαλαίων, 1 συγγραφή), **17** κεφάλαια βιβλίων (11 σε διεθνείς τόμους και 6 σε ελληνικούς), **50** άρθρα (44 σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, 6 σε ελληνικά), **16** άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων (6 σε ξένα πρακτικά και 10 σε ελληνικά πρακτικά).

8.1 ΒΙΒΛΙΑ

1. **Γρηγοριάδης, Α.**, Τσιτιρίδου-Ευαγγέλου, Μ., & Κρουσοράτη, Κ. (2023). Οικογενειακό Μαθησιακό Περιβάλλον: Θεωρητικές προσεγγίσεις, μέτρηση ποιότητας και καλές πρακτικές. Εκδόσεις Σοφία. ISBN: 978-960-633-071-1
2. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (Eds.) (2018). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*. Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
3. **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., Liukkonen, J., Leal, T., Gamelas A. M., et al. (2014). *Good practices in early childhood education: Looking at early educators' perspectives in six European countries* (222 pages). Thessaloniki: Christodoulidi Publishers. ISBN 978-960-8183-88-9 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

8.2 ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ & ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

4. Krousorati, K., Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, & Grammatikopoulos, V. (2022). Supporting teachers to promote psychological resilience and well-being in the Greek early childhood education. In B. Silva, C. Craveiro, A. Pinheiro, & P. Medeiros (Eds.). *Training perspectives and experiences in early childhood education*. (pp. 9-21). Paula Frassinetti Escola Superior de Educacao. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
5. Hatzigianni, M., **Gregoriadis, A.**, Moumoutzis, N., Christoulakis, M., & Alexiou, V. (2021). Integrate design thinking, digital technologies, and the art to explore peace, war and social justice concepts with young children. In C. Cohrsen, & S. Gavris (Eds.). *Embedding STEAM in Early Childhood Education and Care*. (pp. 21-40). Switzerland: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-65624-9_2 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
6. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N., & Zachopoulou, E. (2020). Assessing Teacher-Child Relationships: A cultural context perspective. In O. Saracho (Ed.). *Handbook of Research on the Education of Young Children*. 4rth edition, pp. 322-332. New York, NY: Routledge. DOI: 10.4324/9780429442827 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
7. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2018). Introduction to the volume. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education:*

Comparative European Perspectives, Chapter 1, (pp. 1-6). Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

8. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2018). Early Childhood Education and Care Today: Impact, Policies, Quality. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 2, (pp. 7-28). Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

9. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2018). Professional development and impact of the Early Change Project: Reflections from the Greek Example. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 8, (pp. 105-114). Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

10. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2018). Self-evaluation as a means to improve practice: An alternative approach for the professional development of early childhood educators. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 10, (pp. 116-125) Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

11. Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.** (2018). Early Change: Description of a Project for Continuing Professional Development. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 4, (pp. 59-82). Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

12. **Γρηγοριάδης, Α.**, Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ. (2016α). Η συνέντευξη ως εργαλείο γνωριμίας με τα παιδιά. Στο Σ. Αυγητίδου, Μ. Τζεκάκη, Β. Τσάφος (επίμ.). Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται, (σσ. 176-205). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-1796-7 [αλφαβητική παράθεση]. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

13. **Γρηγοριάδης, Α.**, Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ. (2016β). Οι συνεντεύξεις εκπαιδευτικού-γονέων. Στο Σ. Αυγητίδου, Μ. Τζεκάκη, Β. Τσάφος (επίμ.). Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται,

(σσ. 207-222). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-1796-7 [αλφαβητική παράθεση]. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

14. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2015). Evaluation of early childhood education environments and professional development: Current practices and implications. In: O. N. **Saracho** (Ed.). *Contemporary perspectives on research in testing and evaluation in early childhood education*. (Part III, pp. 153-172). Information Age Publishing. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

15. **Γρηγοριάδης, Α.** (2014). Ψηφιακές πρακτικές των εφήβων και προβλήματα στην επικοινωνία εφήβων-γονέων. Στο Α. Κυρίδης (επιμ.). *Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και διά βίου μάθηση*, (σσ. 356-373). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-1652-6 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

16. Παπανδρέου, Μ., **Γρηγοριάδης, Α.**, Μπιρμπίλη, Μ. (2013). Υποψήφιοι εκπαιδευτικοί αξιολογούν την εφαρμογή διαδικασιών ανίχνευσης στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης. Στο: Σ. Αυγητίδου, Α. Ανδρούσου (επίμ.). *Η πρακτική άσκηση στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: Ερευνητικές προσεγγίσεις στο πλαίσιο των πρακτικών ασκήσεων*. (σσ. 39-68) Αθήνα: Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο & Δίκτυο Πρακτικών Ασκήσεων. ISBN: 978-618-80640-1-0 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

17. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2012). Improving Children's Attitudes and Awareness Toward a Healthy Lifestyle in Early Childhood: A Five-European Country Intervention Program", In: John, A. Sutterby (ed.). *Early Education in a Global Context (Advances in Early Education and Day Care, vol. 16, pp. 109-126)*. Emerald Group Publishing Limited. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

18. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2012). Acknowledging the role of motor domain in creativity in early childhood education. In: O. N. Saracho (ed.). *Contemporary Perspectives on Research in Creativity in Early Childhood Education*, (pp. 159-176). Information Age Publishing. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

19. **Γρηγοριάδης, Α.** (2011). Από τον κοινωνικό κονστрукτιβισμό στην αλληλεπιδραστική μάθηση. Στο: Ν. Παπαδάκης, & Ν. Χανιωτάκης (Επιμ.). *Τιμητικός Τόμος στον Ι. Πυργιωτάκη «Εκπαίδευση, Κοινωνία και Πολιτική»*, (σσ. 345-359). Αθήνα: Πεδίο. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

20. **Γρηγοριάδης, Α.** (2011). Καταγραφή και ανάλυση της εμπειρίας νηπιαγωγών από τον πρώτο χρόνο διορισμού τους. Στο: Β. Δ. Οικονομίδης (Επιμ.).

«Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών: Θεωρητικές και Ερευνητικές Προσεγγίσεις», (σσ. 255-266). Αθήνα: Πεδίο. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

8.3 ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΡΙΤΩΝ

21. Michael, D., Tsigilis, N., Michaelidou, V., **Gregoriadis, A.**, Charalambous, V., & Vrasidas, P. (2024). Evaluating the Classroom Environment: Multilevel validation and measurement invariance of Classroom Behavioral Climate. *Journal of Psychoeducational Assessment, 0*, 1-15. DOI: 10.1177/07342829241241250

22. Sumatic, M., Malmberg, L-E., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Zachopoulou, E. (2023). Child, teacher and preschool characteristics and child-teacher relationships in Greek preschools. *Early Childhood Research Quarterly, 64*, 355-367. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2023.04.008>

23. Michael, D., Goutas, T., Tsigilis, N., Michaelidou, V., **Gregoriadis, A.**, Charalambous, V., & Vrasidas, C. (2023). Effects of the universal positive behavioral interventions and supports on collective teacher efficacy. *Psychology in the Schools, 60*(9), 3188-3205. <https://doi.org/10.1002/pits.22919>

24. Tsigilis, N., Karamane, E., & **Gregoriadis, A.** (2023). Examination of student-teacher interpersonal relationships Circumplex model in the Greek educational context. *Psychological Reports, 126*(2), 984-1002. DOI: 10.1177/00332941211061078 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

25. Karamane, E., Vatou, A., Tsigilis, N., & **Gregoriadis, A.** (2023). Comparing students' and teachers' perceptions about teachers' interpersonal behaviour in Greek Secondary education. *Learning Environments Research, <https://doi.org/10.1007/s10984-023-09459-9>*

26. Tsigilis, N., Krousorati, K., **Gregoriadis, A.**, & Grammatikopoulos, V. (2023). Psychometric evaluation of the Preschool Early Numeracy Skills Test-Brief Version within the Item Response Theory framework. *Educational Measurement: Issues and Practice, 42*(2), 32-41. <https://doi.org/10.1111/emip.12536>

27. **Gregoriadis, A.**, & Evangelou, M. (2022). Revisiting the Home Learning Environment: Introducing the Home Learning Ecosystem. *Australasian Journal*

of *Early Childhood*, 47(3), 206-218. <https://doi.org/10.1177/18369391221099370>
[\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

28. Krousorati, K., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., Grammatikopoulos, V., & Evangelou, M. (2022). Introducing the Home Learning Environment Questionnaire and examining the profiles of home learning environments in Greece. *Frontiers in Education*, 7, 987131. <https://doi.org/10.3389/feduc.2022.987131> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
29. Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2022). Teachers' social self-efficacy: development and validation of a new scale. *Cogent Education*, 9(1), <https://doi.org/10.1080/2331186X.2022.2093492> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
30. **Gregoriadis, A.**, Vatou, A., Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2022). Examining the reciprocity in dyadic teacher-child relationships: One-with-many multilevel design. *Frontiers in Education*, 6, 811934, DOI: 10.3389/feduc.2021.811934 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
31. Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2022). Quality of teacher-child relationships: An exploration of its effect on children's emergent literacy skills. *International Journal of Early Childhood*, <https://doi.org/10.1007/s13158-022-00325-y> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
32. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N., & Verschueren, K. (2021). Teachers' and children's perceptions about their relationships: examining the construct of dependency in the Greek sociocultural context. *Attachment & Human Development*, 23(5), 556-571. DOI: <https://doi.org/10.1080/14616734.2020.1751990> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
33. Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2020). Patterns of teacher-child relationships quality: Young children's perspectives. *Journal of Early Childhood Education Research*, 9(2), 498-521, <https://jecer.org/patterns-of-teacher-child-relationships-quality-young-childrens-perspectives/> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
34. Tsigilis, N., **Gregoriadis, A.**, Theodorakis, N., & Evaggelinou, Ch. (2019). Teachers' self-efficacy and its association with their quality of relationships with pre and early adolescents: A hierarchical linear modelling approach. *Education 3-13*. 47(1), 64-73 <https://doi.org/10.1080/03004279.2017.1399153> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

35. Koivula, M., **Gregoriadis, A.**, Rautamies, E., & Grammatikopoulos, V. (2019). Finnish and Greek early childhood teachers' perspectives and practices in supporting children's autonomy. *Early Child Development and Care*, 189(6), 990-1003. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1359583> [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
36. Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N., & **Gregoriadis, A.** (2019). Assessing the Science Learning Assessment (SLA) Instrument in Greek Early Childhood Education Using the Item Response Theory Framework. *Frontiers in Education*, Published on 25 October 2019, doi: 10.3389/educ.2019.00123 [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
37. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Linardakis, M. (2019). Discrete choice modeling in Education: An innovative method to assess teaching practices. *Educational Measurement*, 38(3), 46-54. <https://doi.org/10.1111/emip.12255> [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
38. Geka, M., & **Gregoriadis, A.** (2018). Kindergarten teachers' and student-teachers' social representations of their professional identity. *Hellenic Journal of Psychology*, 15, 151-167. [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
39. Tsigilis, N., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Zachopoulou, E. (2018). Applying exploratory structural equation modeling to examine the Student-Teacher Relationship Scale in a representative Greek sample. *Frontiers in Psychology*, 9, article 733. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00733. [Impact factor: 2.232] [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
40. **Gregoriadis, A.**, Papandreou, M., & Birbili, M. (2018). Continuing professional development in the Greek early childhood education system. *Early Years*, 38(3), 271-285, DOI: 10.1080/09575146.2016.1265486 [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
41. Hatzigianni, M., **Gregoriadis, A.**, Karagiorgou, I., & Chatzigeorgiadou, S. (2018). Using tablets in free play. The implementation of the Digital Play Framework in Greece. *British Journal of Educational Psychology*, 49(5), 928-942. Doi: 10.1111/bjet.12660 [Impact factor: 2.057] [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
42. Tsigilis, N., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V. (2018). Evaluating the Student-Teacher Relationship Scale in the Greek educational setting: An item-parceling perspective. *Research Papers in Education*, 33(4), 414-426. DOI: 10.1080/02671522.2017.1353675 [Impact factor: 1.475] [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]

43. Thoidis, I., **Gregoriadis, A.**, Krousorati K. (2018). The contribution of all-day schools to the development of social skills of pupils: the case of transition from preschool to primary school. *European Journal of Education Studies*, 4(5), 11-25, DOI: 10.5281/zenodo.1220484 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
44. Stavrou, K., Tsimaras, V., Alevriadou, A., & **Gregoriadis, A.** (2018). The effect of an exercise program on communication and behavior of a child with Autism Spectrum Disorder. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*, 22(2), 99-106. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
45. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Zachopoulou, E. (2018). Evaluating quality in early childhood education in relation with children outcomes in Greek context. *Early Child Development and Care*, 188(12), 1816-1825. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1289192> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
46. Ourda, D., **Gregoriadis, A.**, Mouratidou, K., Grouios, G., & Tsorbatzoudis, H. (2017). A motor creativity intervention in the Greek early childhood education settings: Effects on beliefs about health. *Journal of Early Childhood Education Research*, 6(1), 22-42. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
47. Papadopoulou, E., & **Gregoriadis, A.** (2017). Young children's perceptions of the quality of teacher-child interactions and school engagement in Greek kindergartens. *Journal of Early Childhood Research*, 15(3), 323-335. <https://doi.org/10.1177/1476718X16656212> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
48. Glüer, M., & **Gregoriadis, A.** (2017). Quality of teacher-child relationship and preschoolers' prosocial behavior in German kindergartens. *Education 3-13*, 45(5), 558-571, DOI: 10.1080/03004279.2016.1140802 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
49. Hatzigianni, M., **Gregoriadis, A.**, Fleeer, M. (2016). Computer use at schools and associations with social-emotional outcomes - a holistic approach. Findings from the Longitudinal Study of Australian Children. *Computers & Education*, 95, 134-150. (Impact factor 3.22). [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
50. **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., Grammatikopoulos, V., & Kouli, O. (2016). Comparing quality of childcare and kindergarten centres: the need for a strong and equal partnership in the Greek early childhood education system, *Early*

Child Development and Care, 186(7), 1142-1151. DOI:

10.1080/03004430.2015.1077820 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

51. Kouli, O., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, & Zachopoulou, E. (2015). Measuring the quality of Movement-Play Scale in Greek early childhood education settings. *Journal of Physical Activity, Nutrition and Rehabilitation*, PANR e-ISSN: 2421-78243 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
52. Grammatikopoulos, V., Linardakis, M., **Gregoriadis, A.**, & Oikonomidis, V. (2015). Assessing the Students' Evaluations of Educational Quality (SEEQ) questionnaire in Greek higher education. *Higher Education*, 70(3), 395-408. <https://doi.org/10.1007/s10734-014-9837-7> 10.1007/s10734-014-9837-7 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
53. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V. (2014). Teacher-child relationship quality in early childhood education: The importance of relationship patterns. *Early Child Development and Care*, 184(3), 386-402. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
54. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., Zachopoulou, E. (2014). Parental conceptions of quality in Greek early childhood education. *European Early Childhood Education Research Journal*, 22(1), 134-148. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
55. Konstantinidou, E., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Michalopoulou, M. (2014). Primary physical education perspective on creativity: the nature of creativity and creativity fostering classroom environment. *Early Child Development and Care*, 184 (5), 766-782. <http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2013.818989> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
56. Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ., **Γρηγοριάδης, Α.**, Ιππέκη, Β. (2014). Οι ατομικές συνεντεύξεις ως μέσο γνωριμίας με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας: Εμπειρίες αρχάριων φοιτητών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση, Ειδικό τεύχος*, 32-57. e-ISSN: 2241-7303. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
57. Chatzipanteli, A., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.** (2014). Development and evaluation of metacognition in early childhood education. *Early Child Development and Care*, 184 (8), 1223–1232. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
58. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2013). Evaluating preschoolers' social skills: The impact of a physical education program from the

- parents' perspectives. *International Journal of Humanities and Social Science*, 3 (10), 40-51. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
59. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, & Zachopoulou, E. (2013). Evaluating an early childhood educators' training in six European countries. *International Journal for Innovation and Quality in Learning*, 1 (2), 15-21. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
60. Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N., **Gregoriadis, A.**, Bikos, K. (2013). Evaluating an induction training program for Greek teachers using an adjusted level model approach. *Studies in Educational Evaluation*, 39, 225-231. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
61. Bikos, K., & **Gregoriadis, A.** (2012). Moral judgments of sociometrically neglected children concerning their bullying experiences in the first grade. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2 (9), 23-33. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
62. Μπιρμπίλη, Μ., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2012). Ο ρόλος του αποσπασμένου εκπαιδευτικού στην πρακτική άσκηση των παιδαγωγικών τμημάτων. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 54, 169-179. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
63. **Γρηγοριάδης, Α.**, & Γραμματικόπουλος, Β. (2011). Η αξιολόγηση της συνεργατικής διδασκαλίας στην προσχολική ηλικία. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 51, 25-41. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
64. Tsigilis, N., & **Gregoriadis, A.** (2008). «Measuring teacher-child relationships in Greek kindergarten settings: A validity study of the short form of the Student-Teacher Relationship Scale. *Early Education and Development*, 19 (5), 816-835. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
65. **Γρηγοριάδης, Α.** (2008). «Με ποια κριτήρια αξιολογούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας τη συμπεριφορά της νηπιαγωγού και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση». *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 46, 109-127. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
66. **Gregoriadis, A.**, & Tsigilis, N. (2008). «Applicability of the Student-Teacher Relationship Scale (STRS) in the Greek educational setting». *Journal of Psychoeducational Assessment*, 26 (2), σσ. 108-120, 2008. Impact factor (0,525). [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
67. Tsigilis, N., Tsioumis, K., & **Gregoriadis, A.** (2007). «Applicability of the planned behavior theory to early childhood teachers' attitudes toward teaching

culturally diverse classes. The role of self-identity». *Psychological Reports*, 100, 1123-1128. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

- 68. Γρηγοριάδης, Α.** (2007). «Κοινωνιομετρία». Άρθρο-Λήμμα στο Π. Ξωχέλλη (επιμ.): «*Λεξικό της Παιδαγωγικής*», σσ.387-389. Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Κυριακίδη. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
- 69. Tsigilis, N., Tsioumis, K., & Gregoriadis, A.** (2006). «Prospective Early Childhood Educators' Attitudes Toward Teaching Multicultural Classes: A Planned Behavior Theory Perspective». *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 27, 1-9. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
- 70. Μπίκος, Κ., & Γρηγοριάδης, Α.** (1998). «*Ηλικία και κριτήρια κοινωνιομετρικών επιλογών*». *Μακεδόν*, 4, 89-100. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

8.4 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

- 71. Δερικολέτη, Α. Π., Κούλη, Ο., Μπεμπέτσος, Ε., & Γρηγοριάδης, Α.** (2021). Η επίδραση ενός ρυθμικού και κινητικού προγράμματος στην ενσυναίσθηση παιδιών προσχολικής ηλικίας. *Φυσική Αγωγή & Αθλητισμός*, 41(2), 161-164. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
- 72. Γρηγοριάδης, Α., Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ., & Κακανά, Δ-Μ.** (2020). Προκλήσεις στον Εντοπισμό Κρίσιμων Συμβάντων στην Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών. Στο *Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Δικτύου Πρακτικών Ασκήσεων «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Παιδαγωγικά Τμήματα, 30 χρόνια μετά: Αντιμετωπίζοντας τις νέες προκλήσεις*», (σσ. 73-86). Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας: Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2018. ISBN 978-960-9439-68-8 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
- 73. Γούτας, Θ., Τρικκαλιώτης, Ι., & Γρηγοριάδης, Α.** (2020). Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς: Πρόγραμμα παρέμβασης στο δημοτικό σχολείο. Στο Φ. Γούσιας (Επίμ.). *Πρακτικά του 7^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου: «Νέος Παιδαγωγός*», (σσ. 956-962). Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 2020. ISBN: 978-618-84728-6-3. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
- 74. Grammatikopoulos, V., Gregoriadis, A., Liukkonen, J., et al.** (2014). *Evaluation of early childhood education quality across Europe*. Conference proceedings of International EIF/LINQ 2014 "Changing the Trajectory: Quality for Opening up Education, pp. 82-90, Logos Publications. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)

75. Χατζηαποστόλου, Α., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2014). Συμπεριφορές κοινωνικής αποφυγής στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στο 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα», Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος, Τόμος Β΄ (σσ. 1364-1376). Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα, 28-30 Νοεμβρίου 2014. ISBN: 978-960-99909-8-1 [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
76. Zachopoulou, V., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis A.**, et al. (2013). Comparing aspects of the process quality in six European early childhood educational settings. In ICERI 6TH International Conference of Education Research and Innovation Conference Proceedings (pp. 4218-4224). 18-20 November 2013, Seville, Spain. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
77. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Natsi, V., Klapsinou, K. (2013). Assessing Student-Teacher relationships: Implementing the Dutch version of STRS in a Greek sample, pp.149-154. *Proceedings of the Learning Innovations and Quality (LINQ)", 2013 conference*. 16-17 May, Rome, Italy. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
78. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2013). Evaluation of educators' professional development: Implementation of the four-level model approach. In: "Education and teacher education worldwide: Current reforms, problems and challenges". *Proceedings of the 1st international symposium*. Rethymno, Greece. [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
79. Michalis, I., Chatzivasiliou, E., **Gregoriadis, A.**, Tsaliki, C. (2012). *What first comes to mind ... with basic statistical terms*. Conference Proceedings of 58th World Statistics Congress (ISI2011). Dublin, Ireland. Retrieved from <http://isi2011.congressplanner.eu/pdfs/950981.pdf> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
80. **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., & Konstantinidou, E. (2011). Early childhood educators' perceptions of creativity in education. In: Conference Proceedings of OMEP European Regional Conference, "*Perspectives of Creativity and Learning in Early Childhood*", pp. 120-128. OMEP 2011, Cyprus. Retrieved from <http://www.omep.gr/synedria.htm> [\[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα\]](#)
81. Chaniotakis, N., **Gregoriadis, A.**, & Thoidis, I. (2009). Teachers' perceptions about homework in full-day school. In: Practical Proceedings of the European Conference on Educational Research, "*Theory and Evidence in European Educational Research*", Vienna, 28-31 September 2009. Retrieved from

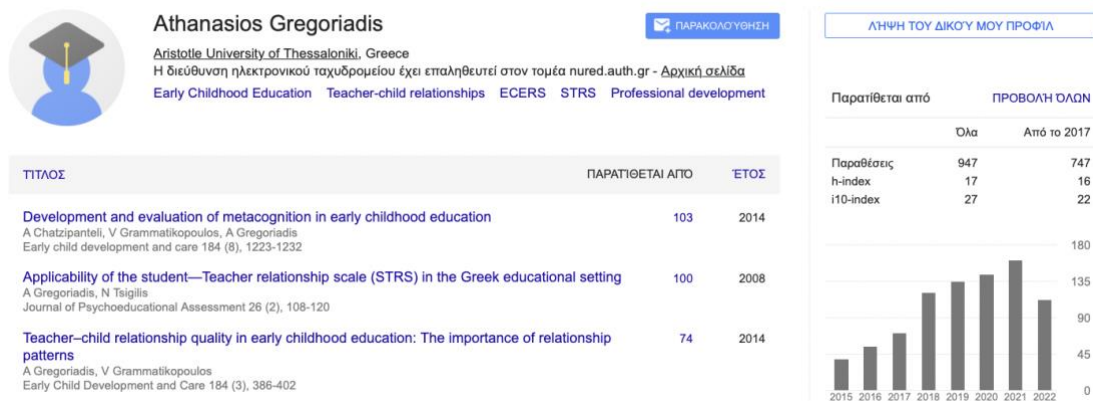
http://www.eera-ecer.eu/ecer-programmes/conference/ecer-2009/contribution/1724/?no_cache=1&cHash=4ce9c77915 [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]

- 82. Γρηγοριάδης, Α., & Μπιρμπίλη, Μ. (2009).** «*Exploring the role of student-teacher supervisors in Greek higher education: learning from the insiders*». Στο: Πρακτικά “*Current Issues in Preschool Education in Europe*” της ΟΜΕΡ, European Regional Meeting and Conference, σσ. 149-164, Σύρος, 28-29 Απριλίου 2009. [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
- 83. Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Ι., Γρηγοριάδης, Α., & Κλιάπης, Π. (2007).** «Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της δημιουργίας συνεργατικού περιβάλλοντος στην τάξη τους, στο πλαίσιο μιας έρευνας-δράσης». Στο: Πρακτικά Συνεδρίου της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του πανεπιστημίου Ιωαννίνων με θέμα «*Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας*», σσ. 294-302. Μάϊος, 2007. [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
- 84. Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Ι., Γρηγοριάδης, Α., & Κλιάπης, Π. (2006).** «Οι αντιλήψεις των μαθητών για τη συνεργατική τάξη και τα κριτήρια με τα οποία την αξιολογούν». Στο: Πρακτικά του 5^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου «*Η Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*» της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος». Τόμος Β΄, σσ. 487-495, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2006. [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
- 85. Μπίκος, Κ., Τσιούμης, Κ., & Γρηγοριάδης, Α. (2002).** «Πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και κοινωνικές σχέσεις παιδιών προσχολικής ηλικίας». Στο: Πρακτικά Συνεδρίου «*Η έρευνα στην Προσχολική Εκπαίδευση*» του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής, Β΄ τόμος, σσ. 275-289. Αθήνα: Τυπωθήτω. [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]
- 86. Μπίκος, Κ., Τσιούμης, Κ., & Γρηγοριάδης, Α. (2000).** «Η κοινωνική θέση παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες σε τάξεις του ελληνικού νηπιαγωγείου». Στο: Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου «*Η Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*» της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, Τόμος Β΄, σσ. 864-885, Αθήνα: Ατραπός. [[Λινκ προς αναλυτικό υπόμνημα](#)]

Michael, D., Goutas, T., Tsigilis, N., Michaelidou, V., **Gregoriadis, A.**, Charalambous, V., & Vrasidas, C. (2022-under review). Effects of School-Wide Positive Behavior Support on Collective Teacher Efficacy. *Psychology in Schools*.

9. ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ (CITATIONS)

Google Scholar: Μέχρι σήμερα (18/10/2022) υπάρχουν **947 αναφορές** σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά στο ερευνητικό έργο του Αθανασίου Γρηγοριάδη (περιλαμβάνονται αυτό-αναφορές). **Google Scholar h-index=17**

10. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ (2012-2022)

Παρακάτω παρατίθεται ένα «στιγμιότυπο οθόνης» (screenshot) το οποίο αντλεί πληροφορίες από τη Μ.Ο.Δ.Ι.Π του Α.Π.Θ από τις αξιολογήσεις του διδακτικού έργου του Αθανασίου Γρηγοριάδη από τους φοιτητές για την περίοδο **2012-2022**. Στο στιγμιότυπο αυτό παρατίθενται οι Δείκτες Ποιότητας **Q** (διδασκαλίας) Διδάσκοντα για τα τελευταία 10 ακαδημαϊκά έτη.

Στα συνοδευτικά δικαιολογητικά υπάρχει επίσης αναρτημένη βεβαίωση αξιολόγησης διδακτικού έργου Αθ. Γρηγοριάδη από την ΟμΕΑ του Τμήματος.

Αρχή » asis

Αθανάσιος Γρηγοριάδης

Στοιχεία Αξιολόγηση Δ1 Δ2 Μαθήματα Εργασίες Έργα Δημοσιεύσεις Διακρίσεις

Διαχρονικά 2022-2023 2021-2022 2020-2021 2019-2020 2018-2019 2017-2018 2016-2017 2015-2016 2014-2015 2013-2014 2012-2013

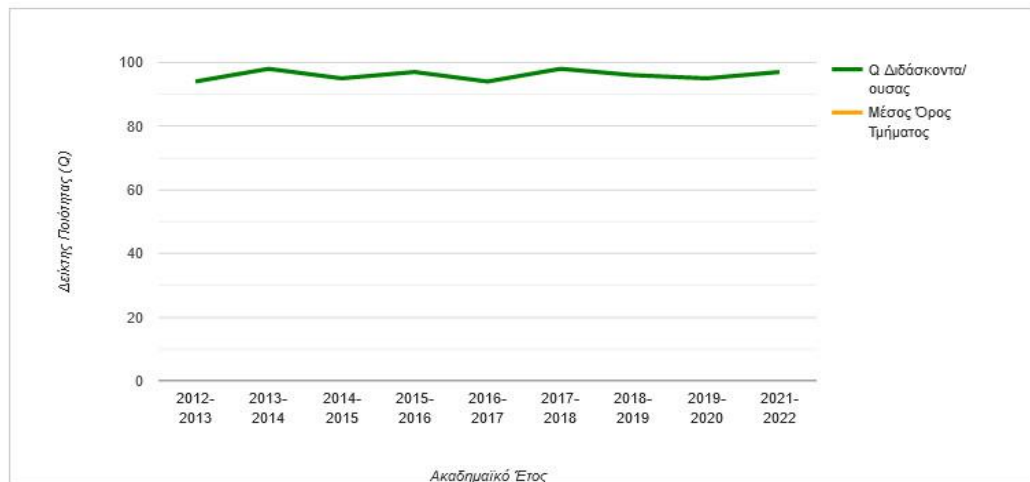
Αποτελέσματα Αξιολόγησης Διδάσκοντα

Στοιχεία Αξιολόγησης

Όνοματεπώνυμο	Αθανάσιος Γρηγοριάδης
Τίτλος	Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα	Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
Ακαδημαϊκά Έτη	2012-2022

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

Ακαδημαϊκό Έτος	Αριθμός Αξιολογήσεων (ν)	Δείκτης Ποιότητας Διδάσκοντα (Q)	Q Διδασκόντων Τμήματος (Μ.Ο.)	Κατάταξη Διδάσκοντα (Ε)
2021-2022	164	97,7	-	-
2020-2021	-	-	-	-
2019-2020	204	95,9	-	-
2018-2019	104	96,3	-	-
2017-2018	108	98,4	-	-
2016-2017	150	94,8	-	-
2015-2016	55	97,7	-	-
2014-2015	64	95,8	-	-
2013-2014	42	98,1	-	-
2012-2013	30	94,2	-	-

Ενημερώθηκε: 2022-09-03

Ενημέρωση

11. ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ & ΕΘΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Παρατίθενται συνολικά 84 παρουσιάσεις σε συνέδρια (67 διεθνή και 17 ελληνικά).

1. Rothou, K., Padeliadu, S., & **Gregoriadis, A.** (2024). What do Greek early childhood teachers know about dyslexia? A preliminary exploratory study. In *6th EDA European Dyslexia Conference "Dyslexia and Dyscalculia across the lifespan"*, 18-20 October, 2024. Athens, Greece.
2. Xie, W., **Gregoriadis, A.**, Zhang, X., Vatou, A., & Krousorati, K. (2024). Young Chinese and Greece Children's Emotional Dependency on Teachers and Psychosocial Adjustment: A Cross-cultural Study. In the 27th Biennial Meeting of the International Society for the Study of Behavioural Development (ISSBD). June 16-20, 2024. Lisbon, Portugal.
3. Νεφελούδη, Ε., Τύμπα, Ε., Τσιτιρίδου-Ευαγγέλου, Μ., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2024). «Μονοπάτια γονέων»-Υποστηρίζοντας τη γονεϊκότητα στην πρώιμη παιδική ηλικία. Στο *1^ο Διεθνές Παιδαγωγικό Συνέδριο Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΙ.Π.Ε) Πιερίας «Σχολικό Κλίμα: Σύγχρονες Προκλήσεις και Προοπτικές»*. 25-26 Μαΐου 2024, Κατερίνη.
4. Μαργαριτοπούλου, Θ., Τσιτιρίδου-Ευαγγέλου, Μ., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2024). Εξετάζοντας τις αντιλήψεις γονέων και παιδαγωγών για την ψηφιακή τους επικοινωνία στα προσχολικά κέντρα. Στο *1^ο Διεθνές Παιδαγωγικό Συνέδριο Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΙ.Π.Ε) Πιερίας «Σχολικό Κλίμα: Σύγχρονες Προκλήσεις και Προοπτικές»*. 25-26 Μαΐου 2024, Κατερίνη.
5. Μαργαριτοπούλου, Θ., Τσιτιρίδου-Ευαγγέλου, Μ., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2024). Αξιολόγηση της συνεργασίας οικογένειας-παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας. Στο *2^ο Παιδαγωγικό Συνέδριο Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΙ.Π.Ε) Κιλκίς «Δημιουργικότητα και Φαντασία στη Σχολική Τάξη»*. 18-19 Μαΐου 2024, Κιλκίς.
6. Βατού, Α., Τσιτιρίδου-Ευαγγέλου, Μ., Τύμπα, Ε., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2024). Η υποστήριξη των γονέων για την ενίσχυση της κοινωνικο-συναισθηματικής ανάπτυξης των παιδιών προσχολικής ηλικίας μέσω προγραμμάτων παρέμβασης: Μια βιβλιογραφική επισκόπηση. Στο *Πανελλήνιο Συνέδριο «Παιδαγωγική και Εκπαίδευση σε Συνθήκες Κρίσης και Μετάβασης στον 21^ο αιώνα»*. 12-13 Απριλίου 2024. Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα.
7. Μαργαριτοπούλου, Θ., Τσιτιρίδου-Ευαγγέλου, Μ., **Γρηγοριάδης, Α.**, & Γραμματικόπουλος, Β. (2024). Μελετώντας τη συνεργασία οικογένειας-σχολείου: Βιβλιογραφική ανασκόπηση των διαθέσιμων εργαλείων. Στο *Πανελλήνιο Συνέδριο «Παιδαγωγική και Εκπαίδευση σε Συνθήκες Κρίσης και Μετάβασης στον 21^ο αιώνα»*. 12-13 Απριλίου 2024. Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα.

8. Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2023). Teachers' social self-efficacy as a predictor of teacher-child relationships quality in Greek ECE. Oral presentation in the *20th EARLI CONFERENCE (EARLI 2023) "Education as a Hope in Uncertain Times"*. 22th-26th August, Thessaloniki, Greece.
9. Hendrix, S., Spilt, J., Cadima, J., Camacho, A., Ferreira, T., **Gregoriadis, A.**, et al., (2023). Cross-cultural differences in preschool teachers' perceptions of teacher-child emotional dependency. Poster presentation in the *20th EARLI CONFERENCE (EARLI 2023) "Education as a Hope in Uncertain Times"*. 22th-26th August, Thessaloniki, Greece.
10. Paananen, M., Husberg, H., Maki, N., Karhu, A., **Gregoriadis, A.**, et al., (2023). An individual behavioral intervention in Finland and Greece: A single case experimental study. Oral presentation in the *20th EARLI CONFERENCE (EARLI 2023) "Education as a Hope in Uncertain Times"*. 22th-26th August, Thessaloniki, Greece.
11. Michael, D., Goutas, T., Tsigilis, N., Michaelidou, V., **Gregoriadis, A.**, Charalambous, V., & Vrasidas, C. (2022). Collective Teacher Efficacy and School-Wide Positive Behavior Support: An Experimental Study in Cypriot & Greek Primary Schools. In *4th Research Symposium of the PBS-Europe Network*, 3rd November 2022, University of Jyväskylä, Finland.
12. Γούτας, Θ., **Γρηγοριάδης, Α.**, Τσιγγίλης, Ν., & Τρικκαλιώτης, Ι. (2022). Εφαρμογή του Συστήματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς σε 30 Δημοτικά Σχολεία της Κεντρικής Μακεδονίας: Επίδραση στο κλίμα τάξης, στα προβλήματα συμπεριφοράς και στο σχολικό κλίμα. Στο *18^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας*. 5-9 Οκτωβρίου 2-22, Αθήνα.
13. Tsigilis, N., Togia, A., Vatou, A., & **Gregoriadis, A.** (2022). Applicability of the Young Children's Appraisals of Teacher Support (Y-CATS) in the Greek educational setting. In the *29th International Conference on Learning "Intercultural learning in plurilingual contexts"*. University of Valencia, 13-15 July 2022, Valencia, Spain.
14. Alexiou, V., Panta, A., Karagiorgou, I., Kaladaridou, D., Zeimpeki, A., Hatzigianni, M., **Gregoriadis, A.**, Moumoutzis, N., Christoulakis, M. (2022). Integrating design thinking, digital technologies and arts to explore peace, war and crisis concepts with young children. In *74th OMEP World Assembly and Conference «Early Childhood Education in the 21st century: new perspectives and dilemmas»*. 12-15 July 2022. Athens.
15. Goutas, T., Trikkaliotis, I., Kliapis, P., Theodosiou, A., Tsigilis, N., & **Gregoriadis, A.** (2022). School-Wide Positive Behavior Support: Tier 1 implementation effects on school climate of 30 Greek primary schools. In *International Conference on Education and Learning (ICEL)*, July 9th, Pennsylvania, US.

16. **Gregoriadis, A.** (2022). The implementation of the primary prevention in Greece. In the *SWPBS Conference "Systemic Approaches to Inclusive Education: Implementing Positive Behaviour Support Systems in four countries"*. 4 June, 2022. Nicosia, Cyprus.
17. Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Geka, M. (2021). Measuring teachers' social self-efficacy (TSSE): Results from a pilot study in Greece. In *EECERA 30th, International Conference "Democratic Early Childhood Pedagogies"*. 1st-17th September, 2021, Online Festival-Croatia.
18. Krousorati, K., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Tsigilis, N. (2021). Measuring teachers' social self-efficacy (TSSE): Results from a pilot study in Greece. In *EECERA 30th, International Conference "Democratic Early Childhood Pedagogies"*. 1st-17th September, 2021, Online Festival-Croatia.
19. Zachopoulou, E., Vitoulis, M., Grammatikopoulos, V., Kotsakis, R., Tsigilis, N., & **Gregoriadis, A.** (2021). Evaluation of iMentors' Training Program of the Umbrella project. In the *3rd World Conference on Social Sciences*, 3-5 September 2021, Prague.
20. Sumatic, M., Malmberg, L-E., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Zachopoulou, E. (2021). Child, group, and teacher predictors of child-teacher relationships in Greek preschools. In *19th Biennial EARLI Conference for Research on Learning and Instruction "Education and Citizenship"*. 23-28 August, Gotenborg.
21. Δερικολέτη, Α. Π., Κούλη, Ο., Μπεμπέτσος, Ε., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2021). Η επίδραση ενός ρυθμικού και κινητικού προγράμματος στην ενσυναίσθηση παιδιών προσχολικής ηλικίας. Στο *24^ο Διεθνές Συνέδριο Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού της Ένωσης Γυμναστών Βορείου Ελλάδος*. 21-23 Μαΐου 2021, Θεσσαλονίκη.
22. Γούτας, Θ., Κλιάπης, Π., Τρικκαλιώτης, Ι., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2021). Σχολικό σύστημα προώθησης θετικής συμπεριφοράς: εφαρμογή διαδικασιών πρωτογενούς πρόληψης σε 30 δημοτικά σχολεία. Στο *6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα*. 23-25 Απριλίου 2021, Αθήνα.
23. Γούτας, Θ., Κλιάπης, Π., Τρικκαλιώτης, Ι., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2021). Εκπαίδευση εκπαιδευτικών στα οκτώ πυρηνικά στοιχεία του πρωτογενούς επιπέδου πρόληψης του Σχολικού Συστήματος Προώθησης των Θετικών Συμπεριφορών. Στο *6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21^ο αιώνα*. 23-25 Απριλίου 2021, Αθήνα.
24. Goutas, T., Trikkaliotis, I., Kliapis, P., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., Theodosiou, A., Grammatikopoulos, V. (2021). Implementation of the School-Wide Positive Behavior Interventions and Supports Approach in 30 Greek primary schools. *Virtual presentation at 2nd World Conference on Research in Social Sciences*. Budapest, 19-21 March 2021.

25. Vitoulis, M., Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E., **Gregoriadis, A.**, and the research academic team of Umbrella project. (2021). Preliminary results from the UMBRELLA project: A volunteer-mentoring initiative for socially disadvantaged university students. *Virtual presentation at 2nd World Conference on Research in Social Sciences*. Budapest, 19-21 March 2021.
26. Γούτας, Θ., Τρικκαλιώτης, Ι., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2020). Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς: Πρόγραμμα παρέμβασης στο δημοτικό σχολείο. Στο Φ. Γούσιας (Επίμ.). *Πρακτικά του 7^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου: «Νέος Παιδαγωγός»*, (σσ. 956-962). Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 2020. ISBN: 978-618-84728-6-3.
27. **Gregoriadis, A.**, Kouli, O., Linardakis, M., Zachopoulou, E., Tsangaridou, N., Xeni, E., Gluer, M., Catellani, N., Chitti, D., Alexopoulos, I., Vatou, A., Krousorati, K., Grammatikopoulos, V. (2019). SIA-ProD project: Development of the Teacher Self-Assessment Assistant (TSAA). In *EECERA 29th, International Conference "Early Years: Making it Count"*. Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece. 20th-23rd August 2019.
28. Krousorati, K., **Gregoriadis, A.**, Nteli, E. (2019). Measuring the quality of home learning environment: Results from the pilot study in Greek families. In *EECERA 29th, International Conference "Early Years: Making it Count"*. Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece. 20th-23rd August 2019.
29. Vatou, A., **Gregoriadis, A.** (2019). Measuring the adult's social self-efficacy: A literature review. In *EECERA 29th, International Conference "Early Years: Making it Count"*. Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece. 20th-23rd August 2019.
30. Hatziogeorgiadou, S., Karagiorgou, I., Hatziagianni, M., & **Gregoriadis, A.** (2019). Using tablets in free play. The implementation of the digital play framework in Greece. In *EECERA 29th, International Conference "Early Years: Making it Count"*. Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece. 20th-23rd August 2019.
31. Βατού, Α., **Γρηγοριάδης, Α.**, & Τσιγγίλης, Ν. (2019). Ποιότητα των σχέσεων εκπαιδευτικού-παιδιού υπό το πρίσμα των παιδιών: Ψυχομετρικά χαρακτηριστικά της κλίμακας CARTS και επίδραση πολιτισμικού περιβάλλοντος. Στο *17^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας*, 15-19 Μαΐου, Αλεξανδρούπολη.
32. **Γρηγοριάδης, Α.**, Κακανά, Δ., Μπιρμπίλη, Μ., & Παπανδρέου, Μ. (2018). Προκλήσεις στον εντοπισμό κρίσιμων περιστατικών. Στο *2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δικτύου Πρακτικών Ασκήσεων «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών & Παιδαγωγικά Τμήματα, 30 χρόνια μετά: Αντιμετωπίζοντας τις νέες προκλήσεις»*. 28-30 Σεπτεμβρίου 2018, Βόλος.

33. Βατού, Α., Κρουσοράτη, Α., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2018). Επαγγελματική ανάπτυξη και κοινωνική αυτο-αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης. Στο 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δικτύου Πρακτικών Ασκήσεων «*Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών & Παιδαγωγικά Τμήματα, 30 χρόνια μετά: Αντιμετωπίζοντας τις νέες προκλήσεις*». 28-30 Σεπτεμβρίου 2018, Βόλος.
34. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Kouli, O., Linardakis, M., et al. (2018). Teacher self-assessment assistant (TSAA): Results from the pilot study of the SIA-ProD project. In EECERA 28th, International Conference “Early Childhood Education, Families and Communities”. University of Debrecen, Budapest, Hungary, 28th-31st August 2018.
35. Krousorati, K., Vatou, A., & **Gregoriadis, A.** (2018). Measuring the quality of home learning environment: A literature review. In EECERA 28th, International Conference “Early Childhood Education, Families and Communities”. University of Debrecen, Budapest, Hungary, 28th-31st August 2018.
36. Glüer, M., Bergtold, D., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Linardakis, M., Tsangaridou, N., Zachopoulou, E., Kouli, O., Trouli, K., Xeni, E., Catellani, N., Chitti, D., Stylianidou, F., Kroussorati, K., Vatou, A. (2018). Selbstevaluation und Selbsttraining der Lehrkompetenzen von Erzieherinnen und Erziehern hinsichtlich physischer Aktivitäten: SIA-ProD project – An innovative self-improvement approach for the professional development of early educators. Poster auf dem 26th. Kongress der Deutschen Gesellschaft für Erziehungswissenschaft, März, 2018, Duisburg-Essen.
37. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Linardakis, M., Zachopoulou, E., Trouli, E., Kouli, O., Tsangaridou, N., et al. (2017). SIA-ProD project: An innovative self-improvement approach for the professional development of early educators. In *EECERA 27th International Conference “ECE beyond the crisis: social justice, solidarity and children’s rights”*. Bologna University: Bologna, Italy, 29th August-1st September 2017.
38. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Linardakis, M., Zachopoulou, E., Trouli, K., Tsangaridou, N., et al., (2017). The development of the Teacher Self-Assessment Assistant (TSAA). A tool for the self-assessment of the educators’ physical activity practices in early childhood education. In *EECERA 27th International Conference “ECE beyond the crisis: social justice, solidarity and children’s rights”*. Bologna University: Bologna, Italy, 29th August-1st September 2017.
39. Hatzigianni, M., & **Gregoriadis, A.** (2017). Digital Home Learning Activities across the early years and their association with children’s outcomes. In *EECERA 27th International Conference “ECE beyond the crisis: social justice,*

solidarity and children's rights". Bologna University: Bologna, Italy, 29th August-1st September 2017.

40. Γραμματικόπουλος, Β., **Γρηγοριάδης, Α.**, Τσιγγίλης Ν., & Ζαχοπούλου, Ε. (2016). Αξιολόγηση της ποιότητας των περιβαλλόντων προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Στο 1^ο Επιστημονικό Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης με θέμα «Αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών: σύγχρονες τάσεις, διλήμματα και προοπτικές». Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα: 28-29 Μαΐου 2016.
41. Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N. (2016). Applying ECERS-R in Greek Educational Settings: Initial Psychometric Properties using an Item Response Framework. At 18th ECERS International Meeting, Oxford University, Oxford UK, 4th-6th May 2016.
42. Σταύρου, Κ., Τσιμάρas, Β., **Γρηγοριάδης, Α.**, Αλευριάδου, Α. (2016). Μελέτη περίπτωσης: Η επίδραση της ψυχοκινητικής αγωγής στην επικοινωνία και τη συμπεριφορά του παιδιού στο φάσμα του αυτισμού. Στο 2^ο Διεθνές Συνέδριο Αθλητικών Επιστημών «Φυσική Αγωγή & Αθλητισμός», Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 25-27 Νοεμβρίου 2016.
43. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., & Tsigilis, N. (2016). Evaluating the student-teacher relationship scale in the Greek educational setting: An item parceling perspective. In *EECERA 26th International Conference*. Dublin City University: Dublin. Ireland, 31st-3rd September, 2016.
44. Nikoloudaki, E., Grammatikopoulos, V., & **Gregoriadis, A.** (2016). Evaluation of an intervention about parental involvement for the enhancement of preschoolers' physical activity levels. . In *EECERA 26th International Conference*. Dublin City University: Dublin. Ireland, 31st-3rd September, 2016.
45. **Gregoriadis, A.** (2016). Keynote Discussion Pannel-Societal changes across Europe: challenges for research. At EARLI-SIG 5 *Learning and Development in Early Childhood*. University of Porto: Porto. Portugal, 29th June-1st July, 2016.
46. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Zachopoulou, E. (2016). Quality in the Greek early childhood education: examining the relationship between ECERS-R and the national curriculum. Presentation in the Invited Symposium "Bridging the gap between curriculum guidelines and educational practices: Discussion across European countries". At EARLI-SIG 5 *Learning and Development in Early Childhood*. University of Porto: Porto. Portugal, 29th June-1st July, 2016.
47. **Gregoriadis, A.**, & Evangelou, M. (2016). Reconceptualising the Home Learning Environment: Introducing the Home Learning Ecosystem. At EARLI-SIG 5 *Learning and Development in Early Childhood*. University of Porto: Porto. Portugal, 29th June-1st July, 2016.

48. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Linardakis, M., & Zachopoulou, E. (2016). Assessing early educators' physical activity practices in early childhood education using Discrete Choice Modeling. At EARLI-SIG 5 *Learning and Development in Early Childhood*. University of Porto: Porto. Portugal, 29th June-1st July, 2016.
49. **Gregoriadis, A.**, Birbili, M., Papandreou, M. (2015). Continuing Professional Development in Time of Crisis: Greek Early Childhood Educators' Perspectives. ISNITE 2015-New Issues on Teacher Education, 11-13 September, 2015, Volos, Greece.
50. **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., Glueer, M. (2015). Examining the association between classroom-level interactions and the quality of teacher-child relationships. 25th EECERA Annual Conference-Innovation, Experimentation and Adventure in Early Childhood Education, 7-10 September 2015, Barcelona, Spain.
51. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Behring, E. (2015). Evaluating the early childhood education & care quality. Initial results of the application of ECERS-R in Greece. 25th EECERA Annual Conference-Innovation, Experimentation and Adventure in Early Childhood Education, 7-10 September 2015, Barcelona, Spain.
52. **Gregoriadis, A.**, Fler, M., Hatzigianni. (2015). Computer use and associations with socio-emotional outcomes in the longitudinal study of Australian children. 25th EECERA Annual Conference-Innovation, Experimentation and Adventure in Early Childhood Education, 7-10 September 2015, Barcelona, Spain.
53. Glueer, M., **Gregoriadis, A.**, Lohaus, A. (2015). Eine Sache der Wahrnehmung? Geschlechtsspezifische Beziehungsqualität von Vorschulkindern zu männlichen Fachkräften – Die Verwendung der Student-Teacher Relationship Scale bei männlichen Fachkräften. EPSY 2015-Entwicklung unter Risikolagen, 31/8-2/9 2015, Frankfurt.
54. Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.** (2015). Early-Q project: Examining the quality of “Space and Furnishing” of Greek ECE environments. EARLI 16th Biennial Conference for Research on Learning and Instruction. 25-29 August, 2015, Limassol, Cyprus.
55. **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V. (2015). Using ECERS-R to examine the quality of Greek ECE environments: Results from the Early-Q Thales project. EARLI 16th Biennial Conference for Research on Learning and Instruction. 25-29 August, 2015, Limassol, Cyprus.
56. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2015). Mathematics quality environment in early childhood education using ECERS-R. EARLI 16th Biennial Conference for Research on Learning and Instruction. 25-29 August, 2015, Limassol, Cyprus.

57. Linardakis, M., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Trouli, K. (2015). Discrete Choice Modeling in Education: Evaluating early childhood educators' practices. ICQRE 2015: XIII International Conference on Quantitative Research in Education. 9-10 July 2015, Prague, Czech Republic.
58. **Gregoriadis, A.** (2015). Teacher-child interactions and the quality of early childhood environment in Greece. EARLY-Q Thales Project International Workshop- Evaluation quality in early childhood education. 15th June 2015, Thessaloniki, Greece.
59. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Tzavidis, N., Glüer, M. (2015). *Classroom interactions and teachers' workplace wellbeing in the Greek early childhood education system*. Second 21st century Academic Forum Conference at Harvard, March 8-10, 2015, Boston, MA USA.
60. Zachopoulou, E., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N. (2015). Evaluating children's motor creativity in the Greek early childhood education system. Second 21st century Academic Forum Conference at Harvard, March 8-10, 2015, Boston, MA USA.
61. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., Behring, E. (2015). *Examining the relation between Greek early childhood education quality and young children's mathematical competence*. Second 21st century Academic Forum Conference at Harvard, March 8-10, 2015, Boston, MA USA.
62. Kouli, O., Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E., **Gregoriadis, A.** (2015). Evaluating the quality of movement activities in the Greek early childhood education settings. Second 21st century Academic Forum Conference at Harvard, March 8-10, 2015, Boston, MA USA.
63. Tsigilis, N., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Zachopoulou, E. (2015). *Multilevel factorial validity of the Student-Teacher Relationship Scale: An item parceling approach*. The 10th International Multilevel Conference, Utrecht, Netherlands, April 9-10, 2015.
64. **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., Kouli, O., Grammatikopoulos, V., & Zachopoulou, E. (2014). Evaluating the Greek early childhood education system: Results from the pilot study of the Early-Q THALES. BERA Annual Conference 2014, 23-25 September 2014, Institute of Education, London, UK.
65. Zachopoulou, E., **Gregoriadis, A.**, & Grammatikopoulos, V. (2014). An overview of the Early-Q THALES project. BERA Annual Conference 2014, 23-25 September 2014, Institute of Education, London, UK.
66. **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Tzavidis, N. (2014). Evaluating the quality of Greek early childhood education environments with the Early Childhood Environment Rating Scale – Extension (ECERS-E): Results from the pilot study of the “EarlyQ” project. 24th EECERA Conference “Us, Them, Me: Universal, Targeted or Individuated Early Childhood Programmes.” 7-10 September 2014, Crete, Greece.

- 67.** Glueer, M., **Gregoriadis, A.** (2014). Measuring relationship quality in preschool settings: Application of the new STRS in a German sample. 24th EECERA Conference “Us, Them, Me: Universal, Targeted or Individuated Early Childhood Programmes.” 7-10 September 2014, Crete, Greece.
- 68.** Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Liukkonen, J., Zachopoulou, E., Gamelas, A., Leal, T., Pessanha, M., & Barros, S. (2014). Evaluation of early childhood education quality across Europe. International EIF/LINQ conference 2014 “Changing the Trajectory: Quality for Opening up Education.” 7-9 May 2014, Crete, Greece.
- 69.** **Gregoriadis, A.**, Kouli, O., Tsigilis, N. (2013). The ECERS-R as a predictor of children's outcomes: the effect of "Language and Reasoning" scores on the PPVT-IV results. ICERI2013-International Conference of Education, Research and Innovation. 18-20 November 2013, Seville, Spain.
- 70.** Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Gamelas, A., Leal, T., Pessanha, M. et al. (2013). Comparing aspects of the process quality in six European early childhood educational settings. ICERI2013-International Conference of Education, Research and Innovation. 18-20 November 2013, Seville, Spain.
- 71.** **Γρηγοριάδης, Α.** (2013). Ο παιδαγωγός ως ερευνητής στη σύγχρονη τάξη: Προκλήσεις και δυσκολίες. Στο Επιστημονική Ημερίδα Εργαστηρίου Παιδαγωγικών Ερευνών και Εφαρμογών του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης με θέμα «Έρευνα στη Σχολική Τάξη: κοινωνικές διαστάσεις, τάσεις, προτάσεις, προβληματισμοί». Πανεπιστήμιο Κρήτης: Ρέθυμνο, 2 Νοεμβρίου 2013.
- 72.** **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V. (2013). Early Change project: Promoting the professional development of early childhood educators. International Conference LINQ 2013 “Learning Innovations and Quality: The future of Digital Resources.” 16-17 May 2013, Rome, Italy.
- 73.** Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2013) 'Evaluating the training provided to early childhood educators in six European countries'. International Conference LINQ 2013 “Learning Innovations and Quality: The future of Digital Resources.” 16-17 May 2013, Rome, Italy.
- 74.** Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2013). Evaluation of educators’ professional development: Implementation of the four-level model approach. 1st International Symposium: Education and Teacher Education Worldwide. Current reforms, Problems and Challenges. 28-30 May 2013, Rethymno-Crete, Greece.
- 75.** **Gregoriadis, A.**, Loizou, E., Grammatikopoulos, V., Gamelas, A., Zachopoulou, E. (2012). Comparing early childhood education systems in six European countries. 22nd EECERA conference, 29/08-01/09-2012, Porto, Portugal.

76. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Leal, T., Barros, S., Zachopoulou, E. (2012). Quality assessment of early childhood education. A cross-national approach. 22nd EECERA conference, 29/08-01/09-2012, Porto, Portugal.
77. Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., Pessanha, M., & **Gregoriadis, A.** (2012). 'Early Change' project: Promoting the professional development of early educators. 22nd EECERA conference, 29/08-01/09-2012, Porto, Portugal.
78. Zachopoulou, E., Leal, T., Grammatikopoulos, V., & **Gregoriadis, A.** (2012). 'Early Change' project: Expanding the use of ECERS-R across Europe. 15th ECERS meeting 2012, 7-9 May 2012, Free University of Berlin, Germany.
79. Zachopoulou, E., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N. (2011). Parents' quality assessments of their children's early childhood classrooms. 14th ECERS International Workshop, 19-20 May 2011, University of Oxford, UK.
80. Michalis, I., Chatzivasiliou, E., **Gregoriadis, A.**, Tsaliki, C. (2011). *What first comes to mind ... with basic statistical terms*. 58th World Statistics Congress (ISI 2011). 21st - 26th August 2011, Dublin, Ireland
81. **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., & Konstantinidou, E. (2011). Early childhood educators' perceptions of creativity in education. OMEP European Conference, "*Perspectives of Creativity and Learning in Early Childhood*", May 2011, Nicosia, Cyprus.
82. Konstantinidou, E., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V. (2011). Exploring children's ways of creative expression: A qualitative approach of physical educators' perceptions. OMEP European Conference, "*Perspectives of Creativity and Learning in Early Childhood*", May 2011, Nicosia, Cyprus.
83. **Gregoriadis, A.**, Tsangaridou, N., Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V. (2010). Improving children's social skills through the implementation of a physical education program: the parents' perspective. *26th OMEP World Congress*, August 2010, Gothenburg, Sweden.
84. Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Tsangaridou, N. (2010). Enhancing preschoolers' daily routine with extra curriculum activities (ESPEC): the parents' perspective. *26th OMEP World Congress*, August 2010, Gothenburg, Sweden.
85. Μπιρμπίλη, Μ., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2010). Ο θεσμός του αποσπασμένου εκπαιδευτικού στην πρακτική άσκηση των παιδαγωγικών τμημάτων. *2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Αθηνών*, 27-30 Μαΐου, Αθήνα.
86. Chaniotakis, N., **Gregoriadis, A.**, Thoidis, I. (2009). Teachers' perceptions about homework in full-day school. *European Educational Research Association Conference (ECER 2009) "Theory and Evidence in European Educational Research"*, 28th-30th September, Vienna University, Vienna.

87. **Gregoriadis, A., & Birbili, M.** (2009). Exploring the role of student-teacher supervisors in Greek higher education: learning from the insiders. *OMEP European Regional Conference "Current Issues in Preschool Education in Europe"*, 28th-29th April, Syros.
88. **Γρηγοριάδης, Α. (2009)**. Καταγραφή και ανάλυση της εμπειρίας νηπιαγωγών από τον πρώτο χρόνο διορισμού τους. Στο: Συνέδριο του Παραρτήματος Κρήτης της Παιδαγωγικής Εταιρείας με θέμα «Εκπαίδευση και Επιμόρφωση του Εκπαιδευτικού», Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Εργαστήριο Παιδαγωγικών Ερευνών και Εφαρμογών. 22-24 Μαΐου 2009, Ρέθυμνο
89. Bikos, K., & **Gregoriadis, A.** (2008). Moral judgements of sociometrically neglected children concerning their bullying experiences in the first grade. *EARLI SIG 13 Moral and Democratic Education, 1st International Symposium "Moral and Democratic Education"*, 24th-27th August, Florina.
90. Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Ι., **Γρηγοριάδης, Α.**, & Κλιάπης, Π. (2007). «Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της δημιουργίας συνεργατικού περιβάλλοντος στην τάξη τους, στο πλαίσιο μιας έρευνας-δράσης». Συνέδριο Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων «*Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας*», Μάιος, 2007, Ιωάννινα.
91. Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Ι., **Γρηγοριάδης, Α.**, & Κλιάπης, Π. (2006). «Οι αντιλήψεις των μαθητών για τη συνεργατική τάξη και τα κριτήρια με τα οποία την αξιολογούν». 5^ο Πανελλήνιο Συνεδρίου «*Η Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*» της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος». Τόμος Β', σσ. 487-495, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2006.
92. **Gregoriadis, A.** (2005). Kindergartners' perceptions about their teachers' behavior and the quality of the relationship with the kindergarten teacher. Factors contributing to children's well-being and adjustment to kindergarten. *ISPA, International School Psychology Association, 27th International Conference "Colloquium 2005. Promoting the well-being and youth: A challenge for the school, the family and the school psychologist"*. 13th-17th July, Athens.
93. Μπίκος, Κ., Τσιούμης, Κ., **Γρηγοριάδης, Α.** (2000). Η κοινωνική θέση παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες σε τάξεις του ελληνικού νηπιαγωγείου. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος «*Η Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*», Αθήνα.
94. Μπίκος, Κ., Τσιούμης, Κ., **Γρηγοριάδης, Α.** (1999). Πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και κοινωνικές σχέσεις παιδιών προσχολικής ηλικίας. *Πανελλήνιο Συνέδριο Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής*

Πανεπιστημίου Κρήτης, «Η Έρευνα στην Προσχολική Εκπαίδευσης», Ρέθυμνο.

12. ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ -ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ-ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- Προσκεκλημένος Ομιλητής στο Keynote Discussion Pannel-Societal changes across Europe: challenges for research. At EARLI-SIG 5 *Learning and Development in Early Childhood*. University of Porto: Porto. Portugal, 29th June-1st July, 2016.
- Προσκεκλημένος Ομιλητής από το Polytechnic University of Porto – InEd Centre for Research and Innovation in Education για την οργάνωση σεμιναρίου με θέμα «Quality of adult-child interactions in pre-school education and innovative approaches to professional development”. 27-31 Ιανουαρίου 2019, Πόρτο, Πορτογαλία.
- Πρόεδρος στο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο *EECERA 29th, International Conference “Early Years: Making it Count”*. Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece. 20th-23rd August 2019.
- Προσκεκλημένος Ομιλητής στις Παράλληλες Εκδηλώσεις Α.Π.Θ της 85^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης με τίτλο «Πρόγραμμα Erasmus+ KA3: Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς». 12 Σεπτεμβρίου 2021, Θεσσαλονίκη.
- Προσκεκλημένος Ομιλητής στην Τηλε-Ημερίδα της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας με τίτλο «Σύστημα Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών – Παρουσίαση έργου SWPBS Erasmus+ KA3», 8 Δεκεμβρίου 2021, Θεσσαλονίκη.
- Προσκεκλημένος Συντονιστής στη Στρογγυλή Τράπεζα με τίτλο ««Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών. Ποιος είναι ο ρόλος της οικογένειας;». Στο 1^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο «Σχέσεις Σχολείου-Οικογένειας στη σύγχρονη εποχή». Υπό την αιγίδα της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κεντρικής Μακεδονίας και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη, Κτήριο Κ.Ε.Δ.Ε.Α, Α.Π.Θ. 18-19 Μαρτίου 2023.

13. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ – ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ – ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

13.1 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΩΣ ΕΠΟΠΤΗΣ

Ολοκλήρωση ως Πρώτος Επιβλέπων 3 διδακτορικών διατριβών:

1. Αικατερίνη Κρουσοράτη. Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής: «Η αξιολόγηση της ποιότητας του οικογενειακού μαθησιακού περιβάλλοντος στην Ελλάδα». Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ολοκλήρωση διατριβής 8/12/2019, Βαθμός Άριστα ομόφωνα.

1^{ος} επιβλέπων: Αθανάσιος Γρηγοριάδης

2. Αναστασία Βατού. Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής: «Ανάπτυξη κλίμακας για την αξιολόγηση της κοινωνικής αυτο-αποτελεσματικότητας των παιδαγωγών και διερεύνηση της σχέσης της με την αλληλεπίδραση παιδαγωγού-παιδιού και μαθησιακά αποτελέσματα». Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ολοκλήρωση διατριβής 18/2/2021, Βαθμός Άριστα ομόφωνα.

1^{ος} επιβλέπων: Αθανάσιος Γρηγοριάδης

3. Θεόδωρος Γούτας. Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής: «Επαγγελματική ευημερία εκπαιδευτικών και ενίσχυση κλίματος σχολικής μονάδας: Η επίδραση του προγράμματος παρέμβασης προώθησης θετικής συμπεριφοράς». Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ολοκλήρωση διατριβής: 30/6/2022, Βαθμός: Άριστα ομόφωνα.

1^{ος} επιβλέπων: Αθανάσιος Γρηγοριάδης

■ 13.2 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Φοιτήτρια Φανή Τζαμπάζη. Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής: «Επαγγελματικά και ταξικά στερεότυπα παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας». Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ολοκλήρωση διατριβής 9/1/2020. Βαθμός Άριστα ομόφωνα.

Μέλος τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής: Αθανάσιος Γρηγοριάδης

■ 13.3 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΕΠΤΑΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Φοιτήτρια: Άντα Γκούμπου (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), Μέλος επταμελούς επιτροπής υποστήριξης διατριβής

2. Φοιτήτρια: Ελένης Ζησοπούλου (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), Μέλος επταμελούς επιτροπής υποστήριξης διατριβής

3. Φοιτητής: Ιωάννης Τρικκαλιώτης (Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας), Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής υποστήριξης διατριβής.

4. Φοιτήτρια: Χριστίνα Μεγαλονίδου (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής), Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής υποστήριξης διατριβής.
5. Φοιτητής: Πολυχρόνης Ευκαρπίδης (ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ). Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής υποστήριξης διατριβής.
6. Φοιτήτρια: Ούρδα Δέσποινα (ΤΕΦΑΑ, Α.Π.Θ). Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής υποστήριξης διατριβής. 2018
7. Φοιτήτρια: Κυριακού Μαρία (Πανεπιστήμιο Κύπρου). Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής υποστήριξης διατριβής. 2018
8. Φοιτήτρια: Καραμανέ Ευφημία (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής). Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. 2019.
9. Φοιτήτρια: Σωτηροπούλου Ελένη (Τ.Ε.Π.Α.Ε, Α.Π.Θ). Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. 2019.
10. Φοιτήτρια: Μαβίδου Αναστασία (Τ.Ε.Π.Α.Ε, Α.Π.Θ). Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. 2019.

■ 13.4 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ

2009-2022: Βασικός επόπτης σε **18** ολοκληρωμένες μεταπτυχιακές εργασίες

2022: Κουμασίτη Βασιλική

2021: Αναστασιάδου Φωτεινή. Καλουδά Άννα.

2019: Χατζηκοτιανούδη Χρυσούλα. Παπαδοπούλου Δήμητρα. Παπαναστασίου Ευγενία. Σταμάτης Γεώργιος.

2017: Βατού Αναστασία. Γούτας Θεόδωρος.

2016: Γούλα Κατερίνα, Κυριακού Ελένη.

2015: Ανδρεάδου Γαβριέλα. Λαμπάκη Γεωργία.

2014: Μαυρίδου Ελένη, Νιφόρου Αθανασία. Παπαδοπούλου Ελένη.

2012: Τσιλίκουνα Μαρία. Μπαλλή Μαρία.

2009-2022: Μέλος τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σε **80** ολοκληρωμένες μεταπτυχιακές εργασίες

■ 13.5 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

2009-2022: Εποπτεία σε **53** ολοκληρωμένες πτυχιακές εργασίες

14. ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- 2020-2022** Πραγματοποίηση 240 δια ζώσης ή εξ αποστάσεως επιμορφωτικών σεμιναρίων σε 30 δημοτικά σχολεία της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας ως επιστημονικός υπεύθυνος του Α.Π.Θ. στο πλαίσιο της υλοποίησης του Έργου Erasmus+ KA3 ως επιστημονικού εταίρου στο έργο «Building School-Wide Inclusive, Positive and Equitable Learning Environments Through A Systems-Change Approach (SWPBS)». (Διαθέσιμα υπογραφές συμμετεχόντων και φωτογραφίες από κάθε επιμορφωτικό σεμινάριο ξεχωριστά).
-
- 2022** Διαδικτυακό εκπαιδευτικό σεμινάριο στους δασκάλους του 12^{ου} δημοτικού σχολείου Δράμας με θέμα «Εφαρμογή του Συστήματος Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών-Παρουσίαση του έργου SWPBS Erasmus+ KA3». 26 Ιανουαρίου, 2022.
-
- 2021** Ομιλία σε εκπαιδευτικούς στην τηλε-ημερίδα της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας με θέμα «Σύστημα Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών-Παρουσίαση του έργου SWPBS Erasmus+ KA3». 8 Δεκεμβρίου, 2021.
-
- 2021** Διαδικτυακή ενδοσχολική επιμόρφωση σε εκπαιδευτικούς του 3^{ου} Γυμνασίου Μίκρας κατόπιν πρόσκλησης της συντονίστριας Εκπαιδευτικού Έργου 1^{ου} Π.Ε.Κ.Ε.Σ της Κ. Μακεδονίας. Θέμα επιμόρφωσης «Οργάνωση και διαχείριση σχολικής τάξης». 20 Απριλίου, 2021.
-
- 2019** Εκπαιδευτικό σεμινάριο σε φοιτητές του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος στο πλαίσιο της Πράξης «Υποστήριξη Παρεμβάσεων Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών», Σίνδος, 20 Νοεμβρίου 2019.
-
- 2018** Ομιλία στους νηπιαγωγούς του Νομού Ημαθίας με θέμα «Βελτίωση εκπαιδευτικών πρακτικών και επαγγελματική ανάπτυξη». Νάουσα, 21 Ιουνίου 2018.
-
- 2017** Ομιλία στα 2^ο και 3^ο Πειραματικά Νηπιαγωγεία Θεσσαλονίκης με θέμα «Διαχείριση της Συμπεριφοράς και Νέες Τεχνολογίες στο Οικιακό Περιβάλλον». 22 Μαρτίου 2017.
-
- 2015** Ομιλία στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης με θέμα "Προκλήσεις στην προσχολική εκπαίδευση στον 21ο αιώνα", Ιανουάριος 2015.

2013	Σεμινάριο επιμόρφωσης για τη χρήση της κλίμακας αξιολόγησης περιβάλλοντος προσχολικής τάξης σε σχολικούς συμβούλους και διευθυντές προσχολικής αγωγής δήμων στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος «Θαλής: Αξιολόγηση της ποιότητας προσχολικής εκπαίδευσης», 22-24 Φεβρουαρίου 2013, Θεσσαλονίκη.
2013	Σεμινάριο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος «Early Change» για τη χρήση της κλίμακας αξιολόγησης περιβάλλοντος προσχολικής τάξης, 27-29 Ιανουαρίου 2013, Λευκωσία, Κύπρος.
2013	Σεμινάριο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος «Early Change» για τη χρήση της κλίμακας αξιολόγησης περιβάλλοντος προσχολικής τάξης, 6-9 Δεκεμβρίου 2012, Bucharest, Ρουμανία.
2012	Σεμινάριο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος «Early Change» για τη χρήση της κλίμακας αξιολόγησης περιβάλλοντος προσχολικής τάξης, 3-5 Δεκεμβρίου 2012, Θεσσαλονίκη.
2012	Σεμινάριο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος «Early Change» για τη χρήση της κλίμακας αξιολόγησης περιβάλλοντος προσχολικής τάξης, 29-31 Οκτωβρίου 2012, Jyvaskyla, Φιλανδία
2012	Σεμινάριο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος «Early Change» για τη χρήση της κλίμακας αξιολόγησης περιβάλλοντος προσχολικής τάξης, 6-7 Οκτωβρίου 2012, Nykoping-Falster, Δανίας.
2012	Ομιλητής στο παιδαγωγικό σεμινάριο που διοργάνωσε το Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης Δήμου Νάουσας με θέμα « <i>Κίνητρα, σχέσεις και δυσκολίες των παιδιών νηπιακής ηλικίας</i> ». 28 Ιουνίου Νάουσα.
2012	Ομιλητής στο επιμορφωτικό σεμινάριο που διοργάνωσε 1η Περιφέρεια Δημοτικής Εκπαίδευσης της Περιφερειακής Διεύθυνσης Α/ΘΜΙΑΣ και Β/ΘΜΙΑΣ Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας με θέμα

«Η διαχείριση της σχολικής τάξης στο σύγχρονο σχολείο». 6 Σεπτεμβρίου, Κιλκίς.

-
- 2011** Ομιλητής στην Επιμορφωτική συνάντηση που διοργάνωσε η Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας και η Σχολική Σύμβουλος 59^{ης} Εκπ/κής Περιφέρειας Α.Θεσσαλονίκης κ. Βοζίκη Αγγελική με θέμα «*Η Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση στο επίκεντρο των εξελίξεων: η ποιότητα της σχέσης νηπιαγωγού-μαθητή*».
-
- 2009** Ομιλητής στην Επιμορφωτική συνάντηση που διοργάνωσε η Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας και η Σχολική Σύμβουλος 37^{ης} Εκπ/κής Περιφέρειας Ν. Χαλκιδικής κ. Παναγιωτίδου Ελευθερία με θέμα «*Κριτήρια των παιδιών προσχολικής ηλικίας για την ποιότητα της σχέσης με τη Νηπιαγωγό*».
-
- 2008** (α) Ομιλητής στην Ημερίδα «*Οργάνωση και λειτουργία της συνεργατικής τάξης στο ελληνικό σχολείο*» υπό την αιγίδα των εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης με θέμα «*Κριτήρια οργάνωσης των συνεργατικών ομάδων*»,
(β) Οργάνωση Εργαστηρίου με θέμα «*Παράδειγμα εφαρμογής της τεχνικής Jigsaw. Δυσκολίες και προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της συνεργατικής μεθόδου*» υπό την αιγίδα των εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη, Εκπαιδευτήρια Μαντουλίδη. 30 Ιουνίου, Θεσ/νίκη.
-
- 2006** Επιμόρφωση νεοδιοριστων εκπαιδευτικών στο Πρόγραμμα της Α' Φάσης Εισαγωγικής Επιμόρφωσης, στο 2ο ΠΕΚ Θεσσαλονίκης. Επιμόρφωση οκτώ ωρών στη θεματική ενότητα «Αξιολόγηση».
-
- 2005-2006** Επιμόρφωση δασκάλων (40 ώρες) στο Σεμινάριο «*«Η συνεργατική διδασκαλία και μάθηση: Θεωρία και εφαρμογές στο Δημοτικό σχολείο*», υπό την αιγίδα της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης, της Ομάδας Συνεργατικής Διδασκαλίας και μάθησης του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ. και της σχολικής συμβούλου 14ης εκπαιδευτικής περιφέρειας. Ι. Αρβανίτη, με θέμα «*Οι διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη*». Θεσσαλονίκη, 18^ο Δημοτικό Σχολείο Σταυρούπολης.
-

15. ΚΡΙΤΗΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Early Childhood Research Quarterly - ECRQ

- Frontiers in Education

- Educational Research and Reviews -ERR

- Early Child Development and Care

- Research Papers in Education

- Social Development

- Studies in Educational Evaluation

- International Journal of Psychology

- Παιδαγωγική Επιθεώρηση - ΠΕ

- Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση

- Διάλογοι. Θεωρία και Πράξη στις Επιστήμες της Αγωγής & Εκπαίδευσης

---

16. ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

- European Early Childhood Educational Research Association (EECERA)

- Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος (ΠΕΕ)

---

17. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Αγγλική Γλώσσα	Άριστη γνώση, Πτυχίο: Certificate of Proficiency in English, University of Michigan
Γερμανική Γλώσσα	Γνώση σε αρχάριο επίπεδο

18. ΑΛΛΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Χρήση Νέων Τεχνολογιών	Άριστη γνώση χρήσης περιβαλλόντων windows 7, windows 8, IOS, OSX, Στατιστικών λογισμικών SPSS, AMOS, R, Προγραμμάτων EndNote, Nvivo κ.α.
-------------------------------	--

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ – ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 1. Gregoriadis, A.,** Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (Eds.) (2018). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*. Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6

This book aims to address all of those interested in the professional development of early childhood teachers and the quality of early childhood education environments.

The main purpose of this edited book is to present an alternative approach to early childhood teachers' professional development. The initial thoughts of the editors about this book stem from the experience gained from the coordination of the Early Change Project. Early change project was a Comenius Multilateral project (code:517999-LLP-2011-GR-Comenius-CMP) funded with the support of the Lifelong Learning Programme of the European Union that was completed on the 31st of May 2014. Six European countries participated in the project; Greece as the coordinating country (Alexander Technological Educational Institute of Thessaloniki was the coordinating institute) and Cyprus, Denmark, Finland, Portugal and Romania as partners.

Among other goals, the main objective of the project was to enhance the professional development of the early childhood teachers that participated in the project from the six European countries. The basic mean to achieve this goal was the training of the early childhood teachers in using the observational rating scale Early Childhood Environment Rating Scale-Revised (ECERS-R) (Harms, Clifford, & Cryer, 2005) as a mean for self-evaluation and reflection. During the 30-month period that was the project's duration, the incoming feedback and the experiences of the approximately 120 participating early childhood teachers were all describing noteworthy gains and personal improvement through their use of the instrument. Almost all early childhood teachers from the six EU countries reported that their experience from the project and the training they received enhanced significantly their professional learning (Edwards & Nuttall, 2009), empowered their reflection on their daily teaching practices and facilitated their self-monitoring and realization of every aspect of their work. Over the course of the project, this kind of feedback from the early childhood teachers bolded even more our belief that a professional development approach that is not targeting only on episteme (pure knowledge) but

on phronesis (practical knowledge) (Andrew, 2015) as well, can have a much larger influence on early childhood teachers' attitudes.

Το βιβλίο αυτό απευθύνεται σε όλους όσους ενδιαφέρονται για την επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας και την ποιότητα των περιβαλλόντων προσχολικής εκπαίδευσης. Ο βασικός σκοπός αυτού του επιμελημένου βιβλίου είναι να παρουσιάσει μια εναλλακτική προσέγγιση στην επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας. Το αρχικό ενδιαφέρον των επιμελητών για αυτό το βιβλίο αντλεί την αφετηρία του από την αποκτηθείσα εμπειρία από την υλοποίηση του Ερευνητικού Έργου Early Change. Το Έργο Early Change ήταν ένα Comenius Multilateral project (code:517999-LLP-2011-GR-Comenius-CMP) το οποίο χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη του Lifelong Learning Programme of the European Union, το οποίο ολοκληρώθηκε την 31^η Μαΐου 2014. Συμμετείχαν έξι ευρωπαϊκές χώρες στο πρότζεκτ. Η Ελλάδα ήταν η συντονίστρια χώρα (το Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκη ήταν το συντονιστικό ίδρυμα) και η Κύπρος, Δανία, Φιλανδία, Πορτογαλία και Ρουμανία ως εταίροι.

Μεταξύ των διαφόρων στόχων, βασικός σκοπός του έργου ήταν να εμπλουτίσει την επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας που συμμετείχαν στο έργο από τις έξι Ευρωπαϊκές χώρες. Η κεντρική μέθοδος για την επίτευξη αυτού του σκοπού ήταν η εκπαίδευση των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας στη χρήση των Κλιμάκων Αξιολόγησης της Ποιότητας Προσχολικών Περιβαλλόντων-Αναθεωρημένη Έκδοση (ECERS-R) (Harms, Clifford, & Cryer, 2005) ως μέσο αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης. Κατά τη διάρκεια των 30 μηνών που ήταν η διάρκεια του έργου, η ανατροφοδότηση και οι εμπειρίες των περίπου 120 παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας ανέφεραν την προσωπική τους βελτίωση και την πολύτιμη συνεισφορά μέσα από τη χρήση των κλιμάκων. Σχεδόν όλοι οι παιδαγωγοί από τις έξι ευρωπαϊκές χώρες ανέφεραν ότι η εμπειρία τους από το έργο και την εκπαίδευση που έλαβαν εμπλούτισε σημαντικά την επαγγελματική τους ανάπτυξη (Edwards & Nuttall, 2009), ενίσχυσε τον αναστοχασμό τους ως προς τις καθημερινές πρακτικές τους και διευκόλυνε την αυτοαξιολόγηση και την αυτογνωσία τους. Καθόλη τη διάρκεια του έργου, η ανατροφοδότηση που μας έδωσαν οι παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας, ενίσχυσε ακόμη περισσότερο την πεποίθησή μας ότι η επαγγελματική ανάπτυξη δεν πρέπει να στοχεύει μόνο στην επιστήμη, αλλά και στην πρακτική γνώση (Andrew, 2015). [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

2. Gregoriadis, A., Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., Liukkonen, J., Leal, T., Gamelas A. M., et al. (2014). *Good practices in early childhood education: Looking at early educators' perspectives in six European countries* (222 pages). Thessaloniki: Christodoulidi Publishers. ISBN 978-960-8183-88-9

The 21st century has been described by many researchers as an era of educational change. The constantly evolving smart technologies, the Internet and the ICTs claim a substantial part of teachers' and children's daily time, interest and practices. It is true that the change that has occurred in education practice and tools over the last fifteen years has been truly remarkable. Theoretical frameworks like constructivism, sociocultural theory, attachment theory and others, have enhanced the way we approach children's learning and development. The traditional face-to-face and teacher-centered approaches have been substituted by discovery learning, individualized learning, creative thinking, hands-on experiences and child-centered practices.

The recent reforms in several early childhood curriculums of the international educational community have highlighted the demand to develop learning environments that will meet children's needs in the most effective way (Gettinger, 2003). But what constitutes a high-quality early childhood education environment? What are the basic requirements for an early childhood education environment in order to be described as qualitative?

Despite the technological advances and the shift of educational interest towards children's needs, abilities and motivation, the fact remains that there are some classic and global criteria that must be met for an early childhood environment to be characterized as qualitative. Harms, Clifford and Cryer (2005) mention that in order to provide quality of life care and education, we must provide for the three basic needs all children have: (a) Protection of their health and safety, (b) Building positive relationships and classroom climate, and (c) Opportunities for stimulation and learning from experience.

Based on these criteria the Early Change project developed an instrument named 'Good Practices Inventory Form' (see Appendix) in order to collect good practices from the six participating European countries' early childhood education environments. The instrument focused on collecting good practices for five specific categories of the daily practices in early childhood education environments:

- (a) Health & Safety,*
- (b) Activities/Play,*
- (c) Interactions,*
- (d) Classroom Management, and*
- (e) Diversity/Inclusion.*

The Early Change project defines the term "Good Practice" as the wide range of individual activities, policies, and programmatic approaches achieving positive changes in student attitudes or academic behaviors (MAEOPP, 2014). Also, it is important that the descriptions of the good practices contain detailed information to be implemented such as: (a) detailed description of the phases of the activity; (b)

critical elements for implementation; (c) essential resources and materials; and (d) well-described roles and tasks of the participants.

The 122 early childhood teachers and caregivers that participated in the Early Change project were trained in using the ECERS-R and the Good Practices Inventory Form. During the Training Phase II of the project where the data collection for the main study occurred, they collected a total of 146 Good practices from Greece (32), Portugal (26), Finland (12), Denmark (14), Romania (37) and Cyprus (35). The majority of these good practices (113) are being presented in this publication representing the early childhood educators' ideas from six countries about what constitutes a good practice and a qualitative early childhood education environment.

It is imperative to mention that none of the presented good practices have been changed or tampered in any way by the academic staff of the Early Change project. The selected good practices are examples that the participating teachers of the project observed or had implemented themselves in their classrooms and decided to choose them as such. All the good practices that are being presented in this report reflect solely the perspectives of the early childhood educators from the six participating countries.

The Early Change project considered that this was a unique opportunity to present the views and the interpretation of in-service educators on what a good practice is from so different sociocultural backgrounds and different early childhood education systems. The Good Practices Inventory Form was not an initiative to present high quality environment, programs and activities approved by academic researchers, something that was done anyway in the past numerous times, but its purpose was to show the in-service practitioners' daily practices and the way they cope with the various issues they face daily in the class.

Furthermore, the collection of such a wide range of good practices from so many different educators working in six European countries was an opportunity to record the strengths and weaknesses of the different early childhood education framework of each country, to highlight the educators' common beliefs, values and attitudes and initiate the discussion about the cultural differences and similarities that the European early childhood education systems share.

Ο 21^{ος} αιώνας έχει περιγραφεί ως ο αιώνας της εκπαιδευτικής αλλαγής. Οι διαρκώς εξελισσόμενες έξυπνες τεχνολογίες, το ίντερνετ και οι νέες τεχνολογίες διεκδικούν πλέον σημαντικό μέρος του χρόνου και του ενδιαφέροντος παιδαγωγών και μαθητών. Είναι αλήθεια ότι η αλλαγή που συντελέστηκε στην εκπαιδευτική πρακτική και στις μεθόδους τα τελευταία δεκαπέντε έτη είναι πραγματικά αξιοσημείωτη. Θεωρητικά μοντέλα όπως ο κοστρουκτιβισμός, η κοινωνικοπολιτισμική θεωρία, η θεωρία της προσκόλλησης κλπ. έχουν εμπλουτίσει τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε τη μάθηση και την ανάπτυξη των παιδιών. Οι παραδοσιακές δασκαλοκεντρικές και μετωπικές πρακτικές έχουν αντικατασταθεί

από τη μάθηση μέσω ανακάλυψης, την εξατομικευμένη μάθηση, τη δημιουργική σκέψη και τις παιδοκεντρικές πρακτικές.

Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στα αναλυτικά προγράμματα της προσχολικής εκπαίδευσης πολλών χωρών καταδεικνύουν την ανάγκη ανάπτυξης μαθησιακών περιβαλλόντων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών με τον πιο αποτελεσματικό οικονομικά τρόπο (Gettinger, 2003). Αλλά τι συνιστά ένα υψηλής ποιότητας προσχολικό εκπαιδευτικό περιβάλλον; Ποιες είναι οι βασικές απαιτήσεις ώστε ένα προσχολικό εκπαιδευτικό περιβάλλον να θεωρείται υψηλής ποιότητας;

Παρά τις τεχνολογικές αλλαγές και τη μετατόπιση του εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος στις ανάγκες, τις ικανότητες και την παρακίνηση των παιδιών, παραμένει το γεγονός ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα κλασικά και παγκόσμια κριτήρια τα οποία πρέπει να πληρούνται για να χαρακτηριστεί ένα προσχολικό εκπαιδευτικό περιβάλλον ως υψηλής ποιότητας. Οι Harms, Clifford και Cryer (2005) αναφέρουν ότι για να προσφερθεί ποιότητα στη ζωή, την αγωγή και την εκπαίδευση, πρέπει να καλύπτονται οι τρεις βασικές ανάγκες όλων των παιδιών: (α) την προστασία για την υγεία και την ασφάλεια, (β) την οικοδόμηση θετικών σχέσεων και θετικού κλίματος τάξης, και (γ) τις ευκαιρίες για ερεθίσματα και μάθηση μέσω ανακάλυψης.

Με βάση αυτά τα κριτήρια, το έργο Early Change ανέπτυξε ένα εργαλείο με το όνομα «Έντυπο Απογραφής Καλών Πρακτικών» (βλ. Παράρτημα) προκειμένου να συλλέξει καλές πρακτικές από τα περιβάλλοντα προσχολικής εκπαίδευσης των έξι συμμετεχουσών ευρωπαϊκών χωρών. Το εργαλείο επικεντρώθηκε στη συλλογή καλών πρακτικών για πέντε συγκεκριμένες κατηγορίες καθημερινών πρακτικών σε περιβάλλοντα προσχολικής εκπαίδευσης:

- (α) Υγεία και Ασφάλεια,
- (β) Δραστηριότητες/Παιχνίδι,
- (γ) αλληλεπιδράσεις,
- (δ) Διαχείριση Τάξης, και
- (ε) Διαφορετικότητα/Ενταξη.

Το έργο Early Change ορίζει τον όρο «Καλή Πρακτική» ως το ευρύ φάσμα επιμέρους δραστηριοτήτων, πολιτικών και προγραμματικών προσεγγίσεων που επιτυγχάνουν θετικές αλλαγές στις στάσεις ή τις ακαδημαϊκές συμπεριφορές των μαθητών (ΜΑΕΟΡΡ, 2014). Επίσης, είναι σημαντικό οι περιγραφές των καλών πρακτικών να περιέχουν λεπτομερείς πληροφορίες που πρέπει να εφαρμοστούν, όπως: (α) λεπτομερής περιγραφή των φάσεων της δραστηριότητας. (β) κρίσιμα στοιχεία για την εφαρμογή. γ) βασικούς πόρους και υλικά. και (δ) καλά περιγραφόμενοι ρόλοι και καθήκοντα των συμμετεχόντων.

Οι 122 παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας που συμμετείχαν στο έργο Early Change εκπαιδεύτηκαν στη χρήση του ECERS-R και της φόρμας καταγραφής καλών πρακτικών. Κατά τη διάρκεια της Εκπαιδευτικής Φάσης II του έργου όπου πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων για την κύρια μελέτη, συνέλεξαν

συνολικά 146 καλές πρακτικές από την Ελλάδα (32), την Πορτογαλία (26), τη Φινλανδία (12), τη Δανία (14), τη Ρουμανία (37).) και Κύπρος (35). Η πλειονότητα αυτών των καλών πρακτικών (113) παρουσιάζονται σε αυτή τη δημοσίευση, αντιπροσωπεύοντας τις ιδέες των εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας από έξι χώρες σχετικά με το τι συνιστά καλή πρακτική και ποιοτικό περιβάλλον προσχολικής εκπαίδευσης. Είναι επιτακτική ανάγκη να αναφέρουμε ότι καμία από τις παρουσιαζόμενες καλές πρακτικές δεν έχει αλλάξει ή αλλοιωθεί με οποιονδήποτε τρόπο από το ακαδημαϊκό προσωπικό του έργου Early Change. Οι επιλεγμένες καλές πρακτικές είναι παραδείγματα που οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο έργο παρατήρησαν ή είχαν εφαρμόσει οι ίδιοι στις τάξεις τους και αποφάσισαν να τις επιλέξουν ως τέτοιες. Όλες οι καλές πρακτικές που παρουσιάζονται σε αυτήν την έκθεση αντικατοπτρίζουν αποκλειστικά τις προοπτικές των εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας από τις έξι συμμετέχουσες χώρες.

Το έργο Early Change θεώρησε ότι αυτή ήταν μια μοναδική ευκαιρία να παρουσιαστούν οι απόψεις και η ερμηνεία των ενδοϋπηρεσιακών εκπαιδευτών σχετικά με το τι είναι μια καλή πρακτική από τόσο διαφορετικά κοινωνικοπολιτισμικά υπόβαθρα και διαφορετικά συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης. Το Έντυπο Απογραφής Καλών Πρακτικών δεν ήταν μια πρωτοβουλία για την παρουσίαση υψηλής ποιότητας περιβάλλοντος, προγραμμάτων και δραστηριοτήτων εγκεκριμένων από ακαδημαϊκούς ερευνητές, κάτι που έγινε ούτως ή άλλως στο παρελθόν πολλές φορές, αλλά σκοπός ήταν να δείξει τις καθημερινές πρακτικές των εν ενεργεία επαγγελματιών και τρόπο που αντιμετωπίζουν τα διάφορα θέματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά στην τάξη. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

3. Krousorati, K., Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, & Grammatikopoulos, V. (2022). Supporting teachers to promote psychological resilience and well-being in the Greek early childhood education. In B. Silva, C. Craveiro, A. Pinheiro, & P. Medeiros (Eds.). *Training perspectives and experiences in early childhood education*. (pp. 9-21). Paula Frassinetti Escola Superior de Educacao.

Positive education is a relatively young field that promotes social and emotional learning at schools by teaching children the skills of well-being, resilience, gratitude, strengths, meaning in engagement, flow, positive relationships and positive emotions. The foundations of positive education are identified in the science of positive psychology (Seligman et al., 2009). Among others, the benefits of positive education include the prevention and management of psychosocial problems and the increase of psychological resilience and well-being (Shoshani & Slone, 2017). Despite the importance of promoting early childhood children's resilience and well-being as well as the spread of positive education across the world (Seligman & Adler, 2019), in Greece there is limited research investigating positive education applications in early childhood education.

The RESILIENT PRESCHOOLS project aims to develop educational resources for preschool teachers and guidelines on how to utilize positive psychology with young children. Through several concepts deriving from positive psychology's methods and principles, preschool children will be given the opportunity to start building from a young age their psychological capacity and life-skills, thus magnifying the possible future benefits. By fortifying young children's resilience and well-being, their academic performance will be enhanced as well. The present study is a small part of the RESILIENT PRESCHOOLS project. The main aim of this study was to explore the preschool teachers' perspectives regarding the possibilities of promoting psychological resilience and well-being in Greek kindergartens and childcare centers.

Η θετική εκπαίδευση είναι ένας σχετικά νέος τομέας που προωθεί την κοινωνική και συναισθηματική μάθηση στα σχολεία διδάσκοντας στα παιδιά τις δεξιότητες της ευεξίας, της ανθεκτικότητας, της ευγνωμοσύνης, των δυνατοτήτων, της δέσμευσης, της ροής, των θετικών σχέσεων και των θετικών συναισθημάτων. Τα θεμέλια της θετικής εκπαίδευσης εντοπίζονται στην επιστήμη της θετικής ψυχολογίας (Seligman et al., 2009). Μεταξύ άλλων, τα οφέλη της θετικής εκπαίδευσης περιλαμβάνουν την πρόληψη και διαχείριση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και την αύξηση της ψυχολογικής ανθεκτικότητας και ευεξίας (Shoshani & Slone, 2017). Παρά τη σημασία της προώθησης της ανθεκτικότητας και της ευημερίας των παιδιών της προσχολικής ηλικίας καθώς και της διάδοσης της θετικής εκπαίδευσης σε όλο τον κόσμο (Seligman & Adler, 2019), στην Ελλάδα υπάρχει περιορισμένη έρευνα που διερευνά τις εφαρμογές θετικής εκπαίδευσης στην προσχολική εκπαίδευση.

Το έργο RESILIENT PRESCHOOLS στοχεύει στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών πόρων για εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας και κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τον τρόπο χρήσης της θετικής ψυχολογίας στα μικρά παιδιά. Μέσα από διάφορες έννοιες που απορρέουν από τις μεθόδους και τις αρχές της θετικής ψυχολογίας, τα παιδιά προσχολικής ηλικίας θα έχουν την ευκαιρία να αρχίσουν να χτίζουν από νεαρή ηλικία τις ψυχολογικές τους ικανότητες και δεξιότητες ζωής, μεγεθύνοντας έτσι τα πιθανά μελλοντικά οφέλη. Ενισχύοντας την ανθεκτικότητα και την ευημερία των μικρών παιδιών, θα ενισχυθούν και οι ακαδημαϊκές τους επιδόσεις. Η παρούσα μελέτη είναι ένα μικρό μέρος του έργου RESILIENT PRESCHOOLS. Ο κύριος στόχος αυτής της μελέτης ήταν να διερευνήσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας σχετικά με τις δυνατότητες προώθησης της ψυχολογικής ανθεκτικότητας και ευεξίας στα ελληνικά νηπιαγωγεία και κέντρα παιδικής μέριμνας. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

4. Hatzigianni, M., **Gregoriadis, A.**, Moumoutzis, N., Christoulakis, M., & Alexiou, V. (2021). Integrate design thinking, digital technologies, and the art to explore

peace, war and social justice concepts with young children. In C. Cohrssen, & S. Gavris (Eds.). *Embedding STEAM in Early Childhood Education and Care*. (pp. 21-40). Switzerland: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-65624-9_2

The current study adopted the IDEO model which encompasses five stages: (a) discovery, (b) interpretation, (c) ideation, (d) experimentation and (f) evolution. Among the available models, the IDEO model (Fierst, Diefenthaler, & Diefenthaler, 2011) is particularly helpful in providing teachers with a detailed free handbook that includes scaffolds, stimuli, first-hand accounts and expert advice. This chapter is structured according to the IDEO design thinking model adopted for this case study. Each stage of the IDEO model is briefly explained at the start. The practical implementation of each stage is then described and finally concluding thoughts are outlined. Following the IDEO structure contributes to exploring the model in depth and also clarifies how the different stages of the model were implemented (the 'what', the 'why' and the 'how'). Data were collected over a period of eight months, from November 2018 to June 2019. Prior to data collection, the Research Ethics committee of the Aristotle University of Thessaloniki approved the ethics of the research design in order for researchers to obtain access to the participating kindergarten schools. The school counsellors and the directors of the kindergartens were also informed about the purpose and the methodology of the study. All kindergarten teachers were informed about the study and consented to participate in it. The parents were informed in detail and signed consent forms were obtained. Finally, children were informed about the purpose and the content of the study and advised that they could stop participating in the study at any time. Confidentiality and anonymity were ensured, and pseudonyms are used in this chapter.

Η παρούσα μελέτη υιοθέτησε το μοντέλο IDEO το οποίο περιλαμβάνει πέντε στάδια: (α) ανακάλυψη, (β) ερμηνεία, (γ) ιδεασμός, (δ) πειραματισμός και (στ) εξέλιξη. Μεταξύ των διαθέσιμων μοντέλων, το μοντέλο IDEO (Fierst, Diefenthaler, & Diefenthaler, 2011) είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για την παροχή στους εκπαιδευτικούς με ένα λεπτομερές δωρεάν εγχειρίδιο που περιλαμβάνει σκαλωσιές, ερεθίσματα, λογαριασμούς από πρώτο χέρι και συμβουλές ειδικών. Αυτό το κεφάλαιο είναι δομημένο σύμφωνα με Το μοντέλο σκέψης σχεδίασης IDEO υιοθετήθηκε για αυτήν τη μελέτη περίπτωσης. Κάθε στάδιο του μοντέλου IDEO εξηγείται εν συντομία στην αρχή. Στη συνέχεια περιγράφεται η πρακτική εφαρμογή κάθε σταδίου και, τέλος, σκιαγραφούνται οι τελικές σκέψεις. Η παρακολούθηση της δομής IDEO συμβάλλει στη διερεύνηση του μοντέλου σε βάθος και επίσης διευκρινίζει πώς εφαρμόστηκαν τα διάφορα στάδια του μοντέλου (το «τι», το «γιατί» και το «πώς»). Τα δεδομένα συλλέχθηκαν σε διάστημα οκτώ μηνών, από τον Νοέμβριο του 2018 έως τον Ιούνιο του 2019. Πριν

από τη συλλογή δεδομένων, η επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας του ΑΠΘ ενέκρινε τη δεοντολογία του σχεδιασμού της έρευνας προκειμένου οι ερευνητές να αποκτήσουν πρόσβαση στο συμμετέχον νηπιαγωγείο σχολεία. Για το σκοπό και τη μεθοδολογία της μελέτης ενημερώθηκαν επίσης οι σχολικοί σύμβουλοι και οι διευθυντές των νηπιαγωγείων. Όλες οι νηπιαγωγοί ενημερώθηκαν για τη μελέτη και συναίνεσαν να συμμετάσχουν σε αυτήν. Οι γονείς ενημερώθηκαν λεπτομερώς και ελήφθησαν υπογεγραμμένα έντυπα συγκατάθεσης. Τέλος, τα παιδιά ενημερώθηκαν για το σκοπό και το περιεχόμενο της μελέτης και συμβουλευτήκαν ότι μπορούσαν να σταματήσουν να συμμετέχουν στη μελέτη ανά πάσα στιγμή. Διασφαλίστηκε η εμπιστευτικότητα και η ανωνυμία και χρησιμοποιούνται ψευδώνυμα σε αυτό το κεφάλαιο. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

5. Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N., & Zachopoulou, E. (2020). Assessing Teacher-Child Relationships: A cultural context perspective. In O. Saracho (Ed.). *Handbook of Research on the Education of Young Children*. 4th edition, pp. 322-332. New York, NY: Routledge. DOI: 10.4324/9780429442827

The broad aim of this chapter is to prompt reflection on attachment theory and teacher-child relationship research, on one hand, and the influence of cultural contexts in the development and interpretation of these relationships, on the other hand, by discussing relative conceptual and empirical contributions. In other words, the goal is to tackle the question about the central role sociocultural processes and cultural contexts play in the way adult-child and teacher-child relationships are assessed, perceived and interpreted in different cultural settings.

This chapter is structured in the following way: the first section describes key findings about the significance of teacher-child relationships, especially in early childhood settings. Afterward, we present in brief the most common techniques for assessing early teacher-child relationships. The third section introduces key aspects of attachment theory to demonstrate the central role it holds in conceptualizing teacher-child relationships. The fourth section describes main points of criticism regarding the universality of attachment theory and also summarizes in brief literature findings about the influence, the role and the characteristics of cultural contexts. In addition, the example of the construct of dependency is presented in detail, in order to build the case for the influence of the cultural context, while measuring teacher-child relationships. The last section attempts to present some conclusions and proposals for future research efforts.

Ο ευρύς στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι να ενθαρρύνει τον προβληματισμό σχετικά με τη θεωρία της προσκόλλησης και την έρευνα των σχέσεων δασκάλου-παιδιού, αφενός, και την επιρροή των πολιτισμικών πλαισίων στην ανάπτυξη και ερμηνεία αυτών των σχέσεων, αφετέρου, συζητώντας σχετικές εννοιολογικές και

εμπειρικές εισφορές. Με άλλα λόγια, ο στόχος είναι να αντιμετωπιστεί το ερώτημα σχετικά με τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν οι κοινωνικοπολιτισμικές διαδικασίες και τα πολιτισμικά πλαίσια στον τρόπο με τον οποίο οι σχέσεις ενηλίκου-παιδιού και παιδαγωγού-μαθητή αξιολογούνται, γίνονται αντιληπτές και ερμηνεύονται σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Αυτό το κεφάλαιο είναι δομημένο με τον ακόλουθο τρόπο: η πρώτη ενότητα περιγράφει βασικά ευρήματα σχετικά με τη σημασία των σχέσεων παιδαγωγού-μαθητή, ειδικά σε περιβάλλοντα πρώιμης παιδικής ηλικίας. Στη συνέχεια, παρουσιάζουμε συνοπτικά τις πιο κοινές τεχνικές για την αξιολόγηση των πρώιμων σχέσεων δασκάλου-παιδιού. Η τρίτη ενότητα εισάγει βασικές πτυχές της θεωρίας προσκόλλησης για να καταδείξει τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει στην εννοιολόγηση των σχέσεων δασκάλου-παιδιού. Η τέταρτη ενότητα περιγράφει τα κύρια σημεία κριτικής σχετικά με την καθολικότητα της θεωρίας της προσκόλλησης και επίσης συνοψίζει σε συνοπτικά βιβλιογραφικά ευρήματα σχετικά με την επιρροή, το ρόλο και τα χαρακτηριστικά των πολιτισμικών πλαισίων. Επιπλέον, παρουσιάζεται αναλυτικά το παράδειγμα του κατασκευάσματος της εξάρτησης, προκειμένου να οικοδομηθεί η περίπτωση της επιρροής του πολιτισμικού πλαισίου, μετρώντας παράλληλα τις σχέσεις δασκάλου-παιδιού. Η τελευταία ενότητα επιχειρεί να παρουσιάσει ορισμένα συμπεράσματα και προτάσεις για μελλοντικές ερευνητικές προσπάθειες.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

6. Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2018). Introduction to the volume. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 1, (pp. 1-6). Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6

The Introduction chapter is designed to familiarize our readers with the context and the concept of the subject dealt with in the present book. It highlights the importance of early childhood education and care in a child's development and surveys the level of attention that high-quality early childhood education services are attracting on the part of international institutes and organizations. It also indicates the scope and main objectives of the book, which include sharing the experience of a European-funded project that dealt with the professional development of early childhood teachers. More specifically, the book attempts to present an alternative approach to the professional development of early childhood teachers based on promoting self-evaluation skills and the use of observation rating scales toward that end. Follows brief descriptions of each of the nine included chapters.

Η Εισαγωγή έχει σχεδιαστεί για να εξοικειώσει τους αναγνώστες μας με το πλαίσιο και την έννοια του θέματος που πραγματεύεται το παρόν βιβλίο. Υπογραμμίζει τη σημασία της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας στην ανάπτυξη του παιδιού και ερευνά το επίπεδο προσοχής που προσελκύουν οι υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης από την πλευρά των διεθνών ινστιτούτων και οργανισμών. Υποδεικνύει επίσης το εύρος και τους κύριους στόχους του βιβλίου, οι οποίοι περιλαμβάνουν την ανταλλαγή της εμπειρίας ενός έργου που χρηματοδοτείται από την Ευρώπη που αφορούσε την επαγγελματική ανάπτυξη των δασκάλων προσχολικής ηλικίας. Πιο συγκεκριμένα, το βιβλίο επιχειρεί να παρουσιάσει μια εναλλακτική προσέγγιση στην επαγγελματική ανάπτυξη των δασκάλων προσχολικής ηλικίας με βάση την προώθηση των δεξιοτήτων αυτοαξιολόγησης και τη χρήση κλιμάκων αξιολόγησης παρατήρησης προς αυτόν τον σκοπό. Ακολουθεί σύντομη περιγραφή καθενός από τα εννέα κεφάλαια που περιλαμβάνονται. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

7. Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2018). Early Childhood Education and Care Today: Impact, Policies, Quality. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 2, (pp. 7-28). Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6

This chapter discussed in brief the diversity of existing terms regarding early childhood education and provided a definition of the term and the notion of ECEC. It also presented the latest research findings regarding the impact high quality ECEC settings have on children's well-being, academic and social outcomes and lifelong learning. Most importantly, this section attempted to describe the crucial role ECEC has on children's development and subsequent trajectory. As several researchers mention (e.g. Bumgarner, & Brooks-Gunn, 2015; Sammons et al., 2008), children, lacking strong foundations early in their life are unlikely to overcome this dearth and the setback remains over time.

Hence, it is of great importance that policy makers and academic community focus their attention towards the goal of providing high quality early childhood education and care settings for young children. And the first and most basic prerequisite for such an ambition is to define and comprehend in depth the notion of quality in ECEC.

Αυτό το κεφάλαιο εξέτασε εν συντομία την ποικιλομορφία των υφιστάμενων όρων σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και παρείχε έναν ορισμό του όρου και της έννοιας της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης. Παρουσίασε επίσης τα τελευταία ερευνητικά ευρήματα σχετικά με τον αντίκτυπο που έχουν οι διαστάσεις της καλής ποιότητας προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης στην ευημερία των παιδιών, στα ακαδημαϊκά και κοινωνικά αποτελέσματα και στη δια βίου μάθηση.

Κυρίως όμως αυτή η ενότητα προσπάθησε να περιγράψει τον κρίσιμο ρόλο που έχει η προσχολική αγωγή και εκπαίδευση στην ανάπτυξη των παιδιών και στην μετέπειτα πορεία τους. Όπως αναφέρουν αρκετοί ερευνητές (π.χ. Bumgarner, & Brooks-Gunn, 2015· Sammons et al., 2008), τα παιδιά που δεν έχουν ισχυρά θεμέλια νωρίς στη ζωή τους είναι δύσκολο να ξεπεράσουν αυτή την έλλειψη και η δυσκολία παραμένει με την πάροδο του χρόνου.

Ός εκ τούτου, είναι πολύ σημαντικό οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και η ακαδημαϊκή κοινότητα να εστιάσουν την προσοχή τους στον στόχο της παροχής υψηλής ποιότητας προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας για μικρά παιδιά. Και η πρώτη και πιο βασική προϋπόθεση για μια τέτοια φιλοδοξία είναι να ορίσουμε και να κατανοήσουμε σε βάθος την έννοια της ποιότητας στο προσχολικό περιβάλλον.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

8. Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2018). Professional development and impact of the Early Change Project: Reflections from the Greek Example. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 8, (pp. 105-114). Palgrave Macmillan. ISBN: 978-3-319-64211-6

This chapter focuses on the reflections and feedback from the implementation of the Early Change project in Greece. More specifically, it discusses the particular way in which the project was implemented in Greece, presents some experiences of the early childhood teachers who used the observational rating scales and the way that it influenced their practices.

Further, it discusses the impact the use of observational rating scales had on two levels—on the professional development of the early childhood teachers and on the educational policies implemented in the educational districts that were partners in the Early Change project.

Αυτό το κεφάλαιο εστιάζει στους προβληματισμούς και τα σχόλια από την υλοποίηση του έργου Early Change στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται ο ιδιαίτερος τρόπος με τον οποίο υλοποιήθηκε το έργο στην Ελλάδα, παρουσιάζονται κάποιες εμπειρίες των δασκάλων της προσχολικής ηλικίας που χρησιμοποίησαν τις κλίμακες παρατήρησης για την αξιολόγηση και ο τρόπος που επηρέασε τις πρακτικές τους.

Επιπλέον, συζητά τον αντίκτυπο που είχε η χρήση των κλιμάκων αξιολόγησης σε δύο επίπεδα—στην επαγγελματική ανάπτυξη των δασκάλων της πρώιμης παιδικής ηλικίας και στις εκπαιδευτικές πολιτικές που εφαρμόζονται στις εκπαιδευτικές περιοχές που ήταν εταίροι στο έργο Early Change. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

9. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2018). Self-evaluation as a means to improve practice: An alternative approach for the professional development of early childhood educators. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 10, (pp. 116-125) Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6

The use of self-evaluation procedures for early educators as a mean to enhance the quality of the provided education is receiving increased attention in research, and studies have revealed the role of self-evaluation as a vehicle for educators' professional development (Ross, & Bruce, 2007; Schildkamp, Visscher, & Luyten, 2009). Undeniably, the concept of self-evaluation is highly related with educators' motivation for improvement of their own practices, revealing the positive effect it can have on their professional development. To our opinion, educators' self-evaluation not only affects teaching effectiveness, but additionally it may be a vehicle to overcome the inherently defensive attitude that educators usually have, when it comes to evaluation of their practice.

The use of observation rating scales such as the Environment Rating Scales is dominant in evaluating quality of early childhood education. High quality ECEC does not only affect child outcomes but also educators' characteristics, and can lead to the improvement of teaching effectiveness. During the last decades, the reflective role of early childhood educators has been acknowledged as a vital element for school improvement. Moreover, the argument that 'educators as researchers is vital for their professional development, is gaining ground in the field of educational research (Darling-Hammond, & Snyder, 2000; Potter, 2001; Rodgers, 2002). Educators developing research skills become more aware about the complexity of their daily practice, and increase their understanding of educational processes (Burke & Kirton, 2006). Despite this acknowledgment, most of the professional development programmes still remain attached to the usual conventional forms and methods. In conclusion, current professional development programmes are still characterized by limitations, they usually approach practitioners as passive learners and do not take into consideration their actual needs (Borko, 2004; Downer, Kraft-Sayre, & Pianta, 2008; Sandholtz, 2002).

The strong point of our proposal is that the majority of the conventional professional development programs aim mostly at content knowledge and are not always efficient (Kennedy, 2016). Our proposal focuses on enhancing educators' internal motivation and commitment. We believe that self-evaluation procedures are easily accepted by educators, can motivate them, and can enhance their commitment for professional improvement. Yet, as it was mentioned in the limitation section, firm conclusions can be drawn, only if rigorous experimental designs will be applied in the future.

Η χρήση διαδικασιών αυτοαξιολόγησης για τους παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας ως μέσο για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης τυγχάνει αυξημένης προσοχής στην έρευνα και οι μελέτες έχουν αποκαλύψει το ρόλο της αυτοαξιολόγησης ως μέσου για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (Ross, & Bruce, 2007· Schildkamp, Visscher, & Luyten, 2009). Αναμφισβήτητα, η έννοια της αυτοαξιολόγησης σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με τα κίνητρα των εκπαιδευτικών για βελτίωση των δικών τους πρακτικών, αποκαλύπτοντας τη θετική επίδραση που μπορεί να έχει στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Κατά τη γνώμη μας, η αυτοαξιολόγηση των εκπαιδευτικών όχι μόνο επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας, αλλά επιπλέον μπορεί να είναι ένα όχημα για να ξεπεραστεί η εγγενώς αμυντική στάση που έχουν συνήθως οι εκπαιδευτικοί, όταν πρόκειται για την αξιολόγηση της πρακτικής τους.

Η χρήση κλιμάκων αξιολόγησης, όπως οι κλίμακες αξιολόγησης περιβάλλοντος, είναι κυρίαρχη στην αξιολόγηση της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης. Η υψηλής ποιότητας προσχολική αγωγή και εκπαίδευση δεν επηρεάζει μόνο τα αποτελέσματα των παιδιών, αλλά και τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών και μπορεί να οδηγήσει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας. Τις τελευταίες δεκαετίες, ο αναστοχαστικός ρόλος των εκπαιδευτών της πρώιμης παιδικής ηλικίας έχει αναγνωριστεί ως ζωτικό στοιχείο για τη βελτίωση του σχολείου. Επιπλέον, το επιχείρημα ότι «οι εκπαιδευτικοί ως ερευνητές είναι ζωτικής σημασίας για την επαγγελματική τους ανάπτυξη, κερδίζει έδαφος στον τομέα της εκπαιδευτικής έρευνας (Darling-Hammond, & Snyder, 2000; Potter, 2001; Rodgers, 2002). Οι εκπαιδευτικοί που αναπτύσσουν ερευνητικές δεξιότητες συνειδητοποιούν περισσότερο την πολυπλοκότητα της καθημερινής πρακτικής τους και αυξάνουν την κατανόησή τους για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες (Burke & Kirton, 2006). Παρά αυτή την αναγνώριση, τα περισσότερα από τα προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης εξακολουθούν να παραμένουν προσκολλημένα στις συνήθεις συμβατικές μορφές και μεθόδους. Συμπερασματικά, τα τρέχοντα προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από περιορισμούς, συνήθως προσεγγίζουν τους επαγγελματίες ως παθητικούς μαθητές και δεν λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικές τους ανάγκες (Borko, 2004; Downer, Kraft-Sayre, & Pianta, 2008; Sandholtz, 2002).

Ένα σημαντικό επιχείρημα της πρότασής μας είναι ότι η πλειοψηφία των συμβατικών προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης στοχεύουν κυρίως στη γνώση περιεχομένου και δεν είναι πάντα αποτελεσματικά (Kennedy, 2016). Η πρότασή μας εστιάζει στην ενίσχυση του εσωτερικού κινήτρου και της δέσμευσης των εκπαιδευτικών. Πιστεύουμε ότι οι διαδικασίες αυτοαξιολόγησης γίνονται εύκολα αποδεκτές από τους εκπαιδευτικούς, μπορούν να τους παρακινήσουν και μπορούν να ενισχύσουν τη δέσμευσή τους για επαγγελματική βελτίωση. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε στην ενότητα περιορισμών, μπορούν να εξαχθούν σταθερά

συμπεράσματα, μόνο εάν εφαρμοστούν αυστηρά πειραματικά σχέδια στο μέλλον.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

10. Zachopoulou, E., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.** (2018). Early Change: Description of a Project for Continuing Professional Development. In A. Gregoriadis, V. Grammatikopoulos, E. Zachopoulou (Eds.). *Professional Development and Quality in Early Childhood Education: Comparative European Perspectives*, Chapter 4, (pp. 59-82). Palgrave Macmillan, ISBN: 978-3-319-64211-6

This chapter provides detailed descriptions of the basic purpose, the goals, the methodology, the participants, and the philosophy of the Early Change project. It presents information about the project's structure, consortium, and basic aims and discusses the methodology, the instruments, and the training procedures that were implemented during the course of the project. Finally, it concludes with a description of the project's results, the deliverables, and the outputs as well as its potential for innovation and the conclusions drawn from the overall experience.

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει λεπτομερείς περιγραφές του βασικού σκοπού, των στόχων, της μεθοδολογίας, των συμμετεχόντων και της φιλοσοφίας του έργου Early Change. Παρουσιάζει πληροφορίες σχετικά με τη δομή, την κοινοπραξία και τους βασικούς στόχους του έργου και συζητά τη μεθοδολογία, τα μέσα και τις διαδικασίες εκπαίδευσης που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια του έργου. Τέλος, ολοκληρώνεται με μια περιγραφή των αποτελεσμάτων του έργου, των παραδοτέων και των αποτελεσμάτων καθώς και των δυνατοτήτων του για καινοτομία και των συμπερασμάτων που προκύπτουν από τη συνολική εμπειρία. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

11. Γρηγοριάδης, Α., Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ. (2016α). Η συνέντευξη ως εργαλείο γνωριμίας με τα παιδιά. Στο Σ. Αυγητίδου, Μ. Τζεκάκη, Β. Τσάφος (επίμ.). Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται, (σσ. 176-205). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-1796-7 [αλφαβητική παράθεση].

Στα προηγούμενα κεφάλαια ασχοληθήκαμε εκτενώς με τη διαδικασία της παρατήρησης, τα είδη και τη χρήση της για τη διερεύνηση της εκπαιδευτικής πράξης. εστίασαμε στη σημασία που έχει η μελέτη του πλαισίου μέσα στο οποίο συμβαίνουν οι μαθησιακές δράσεις, παρουσιάσαμε και επεξεργαστήκαμε συγκεκριμένους άξονες με βάση τους οποίους μπορούμε να προσεγγίσουμε συνολικά την εκπαιδευτική διαδικασία. μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα είχατε την ευκαιρία να διαπιστώσετε ότι η ανάλυση και η κατανόηση της εκπαιδευτικής πράξης δεν μπορεί να υλοποιηθεί, χωρίς να λάβετε υπόψη σας το

συγκεκριμένο εκπαιδευτικό και κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο συμβαίνει κάθε φορά μια δράση. Σε αυτό το κεφάλαιο, έχοντας ως βάση τον ίδιο θεωρητικό προσανατολισμό, θα εστιάσουμε την προσοχή μας σε επιπλέον εργαλεία, τα οποία, σε συνδυασμό με την παρατήρηση, θα σας βοηθήσουν να προσεγγίζετε και να κατανοείτε περισσότερο τον τρόπο που σκέφτονται τα παιδιά για διάφορα θέματα, τις γνώσεις και εμπειρίες που φέρνουν στο νηπιαγωγείο από το κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον τους, τα ενδιαφέροντά τους, καθώς και τους τρόπους έκφρασής τους. με άλλα λόγια, εργαλεία που μας βοηθούν να «ακούσουμε» και να κατανοήσουμε την προοπτική των παιδιών.

Τοποθετώντας αυτές τις μεθόδους στο ευρύτερο πλαίσιο της παιδαγωγικής τής ακρόασης, αρχικά διασαφηνίζουμε διαφορές μεταξύ μιας ανοιχτής, διαπροσωπικής συζήτησης και συνέντευξης. παράλληλα, αναδεικνύουμε τη συμπληρωματικότητα μεταξύ παρατήρησης και συνέντευξης, με στόχο να αξιοποιήσουμε τα πλεονεκτήματα κάθε εργαλείου.

Στη συνέχεια, δίνεται έμφαση στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης μιας συνέντευξης. σ' αυτή την ενότητα, θα έχετε την ευκαιρία να διαπιστώσετε την ανάγκη σχεδιασμού στοχευμένων συνεντεύξεων, με ερωτήσεις που έχουν συνοχή και νόημα για τα παιδιά. υπό αυτή την προοπτική θα κληθείτε να σχεδιάσετε, να υλοποιήσετε και να αξιολογήσετε δικές σας συνεντεύξεις με κάποιο παιδί. επιπλέον, θα διερευνήσουμε εναλλακτικές τεχνικές για την υλοποίηση συνεντεύξεων που ενεργοποιούν εκτός από τον προφορικό λόγο και γραφικές γλώσσες των παιδιών. τέλος, μέσα από επεξεργασία συγκεκριμένων περιπτώσεων θα προβληματιστείτε σχετικά με τους τρόπους αξιοποίησης των δεδομένων που αντλούμε για τα παιδιά μέσα από τις συνεντεύξεις, με στόχο τη μάθηση. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

12. Γρηγοριάδης, Α., Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ. (2016β). Οι συνεντεύξεις εκπαιδευτικού-γονέων. Στο Σ. Αυγητίδου, Μ. Τζεκάκη, Β. Τσάφος (επίμ.). Οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν, παρεμβαίνουν και αναστοχάζονται, (σσ. 207-222). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-1796-7 [αλφαβητική παράθεση].

Βασική προϋπόθεση για μια ουσιαστική συνεργασία μεταξύ οικογένειας και σχολείου είναι αρχικά η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης και στη συνέχεια η δημιουργία καναλιών αμφίδρομης επικοινωνίας. σε αυτή την ενότητα, Η προσοχή του κεφαλαίου αυτού εστιάζεται σε δυο σημαντικά μέσα επικοινωνίας που έχει στη διάθεσή της η εκπαιδευτικός για τον σκοπό αυτό: τη συνέντευξη και τη συζήτηση.

Ειδικότερα θα δοθεί η δυνατότητα να αναγνωρίσετε τη σημασία των συνεντεύξεων για τη δημιουργία ολοκληρωμένων προφίλ των παιδιών της τάξης σας. Θα επεξεργαστείτε κάποιες από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς για τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.

επιπλέον, θα εξετάσετε στρατηγικές που διευκολύνουν τη διαδικασία προσέγγισης των γονέων αλλά και την ανάπτυξη ουσιαστικών συζητήσεων μαζί τους, ειδικά στο ξεκίνημα της σχολικής χρονιάς. Τέλος, οι φοιτητές θα έχουν την δυνατότητα να προβληματιστούν σχετικά με την αξία και τη χρήση των δεδομένων που συλλέγετε μέσω των συνεντεύξεων από τους γονείς για τα παιδιά τους. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

13. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2015). Evaluation of early childhood education environments and professional development: Current practices and implications. In: O. N. **Saracho** (Ed.). *Contemporary perspectives on research in testing and evaluation in early childhood education*. (Part III, pp. 153-172). Information Age Publishing.

The purpose of the current chapter is to discuss the significance and the evaluation of process and structural quality in ECE, and how they are linked with children and teacher characteristics. The term “quality” and its relationship with several aspects of early childhood education are presented. Furthermore, apart from the traditional value and purpose evaluation procedures have, this chapter attempts to present an alternative contribution that the evaluation of ECE environments can offer.

The role of observational evaluation scales is discussed and their function is highlighted. Finally, the chapter discusses the vital role of observational measures in ECE environment evaluation, and how the evaluation of the quality can promote the early educators’ professional development. This section provides a brief description of the term “quality”, presents the relationship of quality with several aspects of ECEC, and informs about various practices/measures assessing quality. Additionally, it clarifies the terms process and structural quality.

Ο σκοπός του τρέχοντος κεφαλαίου είναι να συζητήσει τη σημασία και την αξιολόγηση της ποιότητας της διαδικασίας και της δομής στην προσχολική εκπαίδευση και πώς συνδέονται με τα χαρακτηριστικά των παιδιών και των παιδαγωγών. Παρουσιάζεται ο όρος «ποιότητα» και η σχέση του με διάφορες πτυχές της προσχολικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, εκτός από τις παραδοσιακές διαδικασίες αξιολόγησης αξίας και σκοπού, αυτό το κεφάλαιο επιχειρεί να παρουσιάσει μια εναλλακτική συμβολή που μπορεί να προσφέρει η αξιολόγηση των περιβαλλόντων προσχολικής εκπαίδευσης.

Συζητείται ο ρόλος των κλιμάκων αξιολόγησης παρατήρησης και επισημαίνεται η λειτουργία τους. Τέλος, το κεφάλαιο συζητά τον ζωτικό ρόλο των μέτρων παρατήρησης στην αξιολόγηση περιβάλλοντος προσχολικής εκπαίδευσης και πώς η αξιολόγηση της ποιότητας μπορεί να προωθήσει την επαγγελματική ανάπτυξη των πρώτων εκπαιδευτικών. Αυτή η ενότητα παρέχει μια σύντομη περιγραφή του όρου «ποιότητα», παρουσιάζει τη σχέση ποιότητας με διάφορες

πτυχές της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης και ενημερώνει για διάφορες πρακτικές/μέτρα αξιολόγησης της ποιότητας. Επιπλέον, διευκρινίζει τους όρους διεργασία και ποιότητα κατασκευής [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

14. Γρηγοριάδης, Α. (2014). Ψηφιακές πρακτικές των εφήβων και προβλήματα στην επικοινωνία εφήβων-γονέων. Στο Α. Κυρίδης (επιμ.). Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και διά βίου μάθηση, (σσ. 356-373). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-1652-6

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τις αντιλήψεις γονέων με παιδιά εφηβικής ηλικίας για το ρόλο που διαδραματίζουν οι ΤΠΕ στη σχέση τους με τα παιδιά τους. Ειδικότερα, επιχειρείται η διερεύνηση των απόψεων γονέων για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σχετικά με τις ψηφιακές πρακτικές των παιδιών τους και τη συνεννόηση με τα παιδιά τους για αυτές.

Στην έρευνα συμμετείχαν 7 γονείς (6 γυναίκες και 1 άνδρας) μέλη μιας ομάδας επιμορφούμενων στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ΔΙΑΔΡΑΣΙΣ. Οι συμμετέχοντες είχαν παιδιά εφηβικής ηλικίας σε ένα γυμνάσιο της Δυτικής Θεσσαλονίκης το οποίο συμμετείχε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την υλοποίηση δύο ομαδικών συνεντεύξεων την άνοιξη του 2014. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν μια σειρά προβλημάτων και δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γονείς στην προσπάθεια συνεννόησης με τους εφήβους σε θέματα χρήσης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

15. Παπανδρέου, Μ., Γρηγοριάδης, Α., Μπιρμπίλη, Μ. (2013). Υποψήφιοι εκπαιδευτικοί αξιολογούν την εφαρμογή διαδικασιών ανίχνευσης στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης. Στο: Σ. Αυγητίδου, Α. Ανδρούσου (επίμ.). *Η πρακτική άσκηση στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: Ερευνητικές προσεγγίσεις στο πλαίσιο των πρακτικών ασκήσεων.* (σσ. 39-68) Αθήνα: Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο & Δίκτυο Πρακτικών Ασκήσεων. ISBN: 978-618-80640-1-0

Οι σύγχρονες παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις αναγνωρίζουν τη σημασία που έχει η διαδικασία της ανίχνευσης των ιδεών των παιδιών για τη μάθηση και τη διδασκαλία. Η παρούσα μελέτη διερευνά τον τρόπο με τον οποίο οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί σχεδιάζουν και αξιολογούν την εφαρμογή διαδικασιών ανίχνευσης στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης.

Ειδικότερα, αναλύθηκε ένα δείγμα τριάντα εργασιών υποψήφιων εκπαιδευτικών από το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα αποτελέσματα έδειξαν τόσο τα βήματα προόδου όσο και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί κατά το σχεδιασμό και

την εφαρμογή διαδικασιών ανίχνευσης των ιδεών και των γνώσεων των παιδιών. Επιπλέον, εγείρουν ζητήματα σχετικά με στοχευμένες δράσεις βελτίωσης τόσο του περιεχομένου των εργαστηρίων προετοιμασίας των φοιτητών όσο και γενικότερα της δόμησης της πρακτικής άσκησης. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

16. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2012). Improving Children's Attitudes and Awareness Toward a Healthy Lifestyle in Early Childhood: A Five-European Country Intervention Program", In: John, A. Sutterby (ed.). *Early Education in a Global Context (Advances in Early Education and Day Care, vol. 16, pp. 109-126)*. Emerald Group Publishing Limited.

The purpose of this chapter was to highlight the impact of an 'Early Steps Physical Education Curriculum (ESPEC) in children's attitudes and awareness towards a healthy lifestyle in early childhood. ESPEC was a part of a five-European country intervention program named 'Early Steps' project. Early Steps project was a European Union funded initiation that targeted at improving children's healthy lifestyle and social development. The main philosophy behind the 'Early Steps' project was the use of physical education activities to help children acquire the basic knowledge of social interaction skills, and healthy and active lifestyle. The 'Early Steps Physical Education Curriculum (ESPEC) was designed to improve children's awareness of the importance of a healthy lifestyle. The curriculum comprised of 24 physical education lessons, which aimed through the acquisition of several motor skills at making children in early childhood engage more actively in a healthy lifestyle. Results showed that children developed several healthy habits through their participation in play experiences provided by the "ESPEC for healthy lifestyle". Such findings could lead to the conclusion that (a) children's attitudes towards a healthy lifestyle can be influenced positively and enhanced in a carefully organized physical education program, and (b) curriculum based initiatives that aim at improving children's attitudes and behaviors, such as the "ESPEC for healthy lifestyle" program, can be implemented effectively in early childhood education.

Ο σκοπός της εργασίας αυτής ήταν να αναδείξει την επίδραση ενός προγράμματος φυσικών δραστηριοτήτων στις στάσεις παιδιών προσχολικής ηλικίας ως προς την ευαισθητοποίηση τους για ένα υγιεινό τρόπο ζωής. Η βασική φιλοσοφία του προγράμματος φυσικών δραστηριοτήτων ήταν η χρήση της φυσικής αγωγής ως μέσο απόκτησης βασικών γνώσεων και συνηθειών για ένα υγιεινό και δραστήριο τρόπο ζωής. Επίσης σχεδιάστηκε ώστε να αναδείξει την αξία του υγιεινού τρόπου ζωής. Περιλάμβανε 24 μαθήματα που στόχος τους ήταν μέσα από την απόκτηση κινητικών δεξιοτήτων να εμπλακούν σε ένα δραστήριο και υγιεινό τρόπο ζωής. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν τη συμβολή και την επίδραση του προγράμματος προς αυτούς τους στόχους. Δύο βασικά συμπεράσματα αναδείχθηκαν: (α) οι στάσεις των παιδιών προσχολικής ηλικίας για ένα υγιεινό

τρόποι ζωής μπορεί να επηρεαστούν θετικά από ένα προσεκτικά οργανωμένο και στοχευμένο πρόγραμμα φυσικής αγωγής και (β) πρωτοβουλίες για την εφαρμογή προγραμμάτων με στόχους τη βελτίωση των στάσεων και συμπεριφορών των παιδιών στα πλαίσια της ευρύτερης αγωγής υγείας θα πρέπει να υιοθετούνται και να εφαρμόζονται στην προσχολική εκπαίδευση. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

17. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2012). Acknowledging the role of motor domain in creativity in early childhood education. In: O. N. Saracho (ed.). *Contemporary Perspectives on Research in Creativity in Early Childhood Education*, (pp. 159-176). Information Age Publishing.

The purpose of this chapter was to highlight the contribution of the motor domain in the development of creativity in early childhood education. In this chapter the argument is made that the development of creativity can be equally fostered through movement programs as in other domains such as art or music. The existence of a general mechanism of creativity is also supported, regardless of the domain in which it is displayed. Another issue discussed in the chapter was whether ‘creative knowledge’ acquired through movement programs can be transferred to other domains. Even if creative knowledge from one subject cannot be transferred to others, children can be trained in the mechanism which is necessary to produce creativity. Furthermore, this review examined the relation between movement and children’s intrinsic motivation, the strong linkage among movement, creativity and play, and the important role teachers can play in creating an environment that will enhance creativity. Finally, the chapter concludes with the presentation of several movement activities implemented to promote creativity.

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται και αναδεικνύεται η συμβολή της κίνησης στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας στην προσχολική εκπαίδευση. Τονίζεται ότι η ανάπτυξη της δημιουργικότητας μπορεί εύκολα να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί μέσα από προγράμματα φυσικών δραστηριοτήτων όπως ακριβώς μέσα από τομείς όπως οι εικαστικές τέχνες και η μουσική. Υποστηρίζεται επίσης η ύπαρξη ενός γενικού μηχανισμού δημιουργικότητας, ανεξάρτητα από τον τομέα που αυτή εμφανίζεται. Επίσης συζητείται εάν υφίσταται «μεταφορά» της δημιουργικότητας σε άλλους τομείς από αυτούς που αναπτύσσεται. Αν και τα εμπειρικά δεδομένα στη διεθνή βιβλιογραφία τείνουν στην απόρριψη της παραπάνω άποψης, υποστηρίζουν ότι ο μηχανισμός ανάπτυξης της δημιουργικότητας μπορεί να αναπτυχθεί σε όλους τους τομείς. Εξετάζεται τέλος η σχέση μεταξύ της κίνησης και της εσωτερικής παρακίνησης των παιδιών, η πολύ ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της κίνησης, δημιουργικότητας και παιχνιδιού, καθώς και ο σημαντικός ρόλος του εκπαιδευτικού στην ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος που να ενισχύει τη δημιουργική έκφραση των παιδιών. Στο πρακτικό επίπεδο δίνονται συγκεκριμένα παραδείγματα φυσικών

δραστηριοτήτων που αναπτύσσουν τη δημιουργικότητα των παιδιών προσχολικής ηλικίας. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

18. Γρηγοριάδης, Α. (2011). Από τον κοινωνικό κονστρουκτιβισμό στην αλληλεπιδραστική μάθηση. Στο: Ν. Παπαδάκης, & Ν. Χανιωτάκης (Επιμ.). Τμητικός Τόμος στον Ι. Πυργιωτάκη «*Εκπαίδευση, Κοινωνία και Πολιτική*», (σσ. 345-359). Αθήνα: Πεδίο.

Η παρούσα εργασία εστιάζει την προσοχή της στις σημαντικές επιστημολογικές αλλαγές που συντελέστηκαν στο χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας και ειδικότερα στο χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Οι πρόσφατες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και αναμορφώσεις των αναλυτικών προγραμμάτων διαφόρων χωρών, (π.χ. Σουηδία, Νέα Ζηλανδία, Αυστραλία), επιχειρούν να ανταποκριθούν στην ανάγκη να σχεδιαστούν μαθησιακά περιβάλλοντα τα οποία θα εξυπηρετούν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τις ανάγκες όλων των παιδιών. Από τις αρχές της δεκαετίας του '90, η ποιότητα της εκπαίδευσης, καθώς και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, τίθενται ολοένα και περισσότερο στο επίκεντρο της προσοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μεγάλων διεθνών οργανισμών όπως είναι η UNESCO και ο Ο.Η.Ε. Ιδιαίτερα όμως σε ότι αφορά την εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία, όπως αναφέρει ο Β. Φθενάκης (2008), τα τελευταία δεκαπέντε έτη επιχειρείται μία εκτεταμένη προσπάθεια διαφόρων χωρών και φορέων να αναβαθμίσουν την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και φροντίδας των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Η εργασία επικεντρώνεται κυρίως στην επικράτηση του θεωρητικού μοντέλου του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού και στην ανάδειξη της σημασίας της σχέσης νηπιαγωγού-παιδιού στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών πολιτικών και των εκπαιδευτικών πρακτικών. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

19. Γρηγοριάδης, Α. (2011). Καταγραφή και ανάλυση της εμπειρίας νηπιαγωγών από τον πρώτο χρόνο διορισμού τους. Στο: Β. Δ. Οικονομίδης (Επιμ.). «*Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών: Θεωρητικές και Ερευνητικές Προσεγγίσεις*», (σσ. 255-266). Αθήνα: Πεδίο.

Στόχος της εργασίας αυτής είναι να διερευνήσει και να καταγράψει τα προβλήματα και τις δυσκολίες που συναντά ο αρχάριος νηπιαγωγός μετά την ολοκλήρωση του πρώτου έτους παρουσίας του στην τάξη του νηπιαγωγείου. Επιχειρείται δηλαδή η διερεύνηση των αντιλήψεων των νηπιαγωγών για τα ζητήματα εκείνα, τα οποία θεωρούν ότι δυσχεραίνουν το έργο τους σε όλα τα επίπεδα της σχολικής καθημερινότητας.

Στην πιλοτική αυτή έρευνα συμμετείχαν 19 νεοδιόριστοι νηπιαγωγοί σε δημόσια νηπιαγωγεία της χώρας σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές. Οι

νηπιαγωγοί που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν όλες γυναίκες -επιτυχούσες μέσω του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ- είχαν μέσο όρο ηλικίας 24,9 έτη, ενώ δεν είχαν καθόλου πρότερη διδακτική εμπειρία. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε μία ημιδομημένη συνέντευξη αποτελούμενη από 16 ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις της συνέντευξης περιστρέφονταν γύρω από πέντε βασικούς άξονες και αφορούσαν τις αντιλήψεις των αρχάριων νηπιαγωγών για: α) τα προβλήματα που αντιμετώπισαν σε διοικητικό, οργανωτικό και πρακτικό επίπεδο, β) τις προσδοκίες που είχαν για τον επαγγελματικό τους ρόλο πριν και μετά την είσοδό τους στην τάξη, γ) τα προβλήματα που συνάντησαν όσον αφορά τις κοινωνικές σχέσεις με τους συναδέλφους και τους γονείς, δ) τις δυσκολίες που συνάντησαν όσον αφορά το διδακτικό τους έργο και ε) τα προβλήματα που αντιμετώπισαν όσον αφορά τη διαχείριση της τάξης και την επικοινωνία με τα παιδιά.

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας αναδεικνύουν μια σειρά δεκατεσσάρων θεματικών κατηγοριών, οι οποίες αναφέρονται σε συγκεκριμένα προβλήματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αρχάριοι εκπαιδευτικοί της προσχολικής ηλικίας. Το περιεχόμενο αυτών των κατηγοριών φαίνεται να περιστρέφεται-ομαδοποιείται γύρω από τέσσερις βασικούς άξονες που αφορούν: (α) τα προβλήματα οργάνωσης και διοίκησης, (β) τα προβλήματα διαχείρισης της τάξης και πειθαρχίας, (γ) την ελλιπή κατάρτισή για μία σειρά παιδαγωγικών και διδακτικών ζητημάτων και (δ) τα προβλήματα που αφορούν την επαγγελματική τους αυτοεκτίμηση και την προσωπική τους ανάπτυξη. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

20. Gregoriadis, A., & Evangelou, M. (2022). Revisiting the Home Learning Environment: Introducing the Home Learning Ecosystem. *Australasian Journal of Early Childhood*, 47(3), 206-218. <https://doi.org/10.1177/18369391221099370>

This commentary paper offers a broader definition of the construct of the home learning environment and an updated conceptual framework. Recent empirical research has burgeoned on the home learning environment and is mainly examining how processes mediate the way parenting practices influence a child's development and learning. By introducing the Home Learning Ecosystem, the paper presents a holistic view of the different home learning environment components and focuses on the interaction among those. It also expands and updates the way learning activities are perceived and acknowledges the quality of the home learning interactions – by distinguishing them from the general parenting styles – and the quality of the proximal caregiving environment as the heart of the home learning environment.

Αυτή η θεωρητική μελέτη προσφέρει έναν ευρύτερο ορισμό της δομής του οικιακού μαθησιακού περιβάλλοντος και ένα ενημερωμένο εννοιολογικό πλαίσιο. Η

πρόσφατη εμπειρική έρευνα αναπτύχθηκε στο περιβάλλον μάθησης στο σπίτι και εξετάζει κυρίως τον τρόπο με τον οποίο οι διαδικασίες μεσολαμβάνουν στον τρόπο με τον οποίο οι πρακτικές γονικής μέριμνας επηρεάζουν την ανάπτυξη και τη μάθηση ενός παιδιού. Εισάγοντας το Οικογενειακό Μαθησιακό Οικοσύστημα, η εργασία παρουσιάζει μια ολιστική άποψη των διαφορετικών συνιστωσών του οικιακού μαθησιακού περιβάλλοντος και εστιάζει στην αλληλεπίδραση μεταξύ αυτών. Επίσης, διευρύνει και ενημερώνει τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αντιληπτές οι μαθησιακές δραστηριότητες και αναγνωρίζει την ποιότητα των αλληλεπιδράσεων μάθησης στο σπίτι – διακρίνοντάς τες από τα γενικά συλ γονικής μέριμνας – και την ποιότητα του περιβάλλοντος εγγύς φροντίδας ως την καρδιά του οικιακού μαθησιακού περιβάλλοντος. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

21. Krousorati, K., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., Grammatikopoulos, V., & Evangelou, M. (2022). Introducing the Home Learning Environment Questionnaire and examining the profiles of home learning environments in Greece. *Frontiers in Education, 7*, 987131. <https://doi.org/10.3389/feduc.2022.987131>

The Home Learning Environment (HLE) plays a prominent role in children's development. Several measures have been developed to assess its quality; however, most of them seem to mainly focus on specific aspects of the HLE construct. The aim of this study was to develop and validate the Home Learning Environment Questionnaire (HLEQ); and to examine the characteristics of the HLE and the HLE profiles using the new instrument in the Greek educational context. The HLEQ is a parent-reported measure addressing both activities and interactions, comprising of six factors that are considered key elements of the HLE: indoor, outdoor, and digital learning activities, warmth/support, conflict, and inconsistent discipline. The development of HLEQ followed a robust methodological approach, including the collection of an initial pool of items, expert review to examine its content validity, and piloting. The HLEQ was administered to 814 parents (Mage = 37.86 years, SD = 4.84) of children (Mage = 64.12 months, SD = 7.19) attending 84 state funded kindergartens in Greece. A cross-validation approach was used to examine the factor structure of the HLEQ. Exploratory and confirmatory factor analysis and exploratory structural equation modeling procedures were implemented. Latent profile analysis was employed to identify the HLE profiles. Results provided initial support for the factor structure, reliability, and validity of the HLEQ. The HLEQ displayed good psychometric properties for measuring the quality of home learning activities and home learning interactions in the contemporary early HLE. Four HLE profiles were revealed, representing different parent-child interaction patterns during the learning activities. Limitations and implications for policy and practice are discussed.

Το Οικογενειακό Μαθησιακό Περιβάλλον (ΟΜΠ) παίζει εξέχοντα ρόλο στην ανάπτυξη των παιδιών. Έχουν αναπτυχθεί διάφορα μέτρα για την αξιολόγηση της ποιότητάς του. Ωστόσο, τα περισσότερα από αυτά φαίνεται να επικεντρώνονται κυρίως σε συγκεκριμένες πτυχές της έννοιας του Οικογενειακού Μαθησιακού Περιβάλλοντος. Ο στόχος αυτής της μελέτης ήταν να αναπτύξει και να επικυρώσει το Ερωτηματολόγιο για το Οικογενειακό Μαθησιακό Περιβάλλον και να εξετάσει τα χαρακτηριστικά του ΟΜΠ και των προφίλ τους χρησιμοποιώντας το νέο ερωτηματολόγιο στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Το Ερωτηματολόγιο για το Οικογενειακό Μαθησιακό Περιβάλλον είναι ένα μέτρο που αναφέρεται από τους γονείς και αφορά τόσο τις δραστηριότητες όσο και τις αλληλεπιδράσεις, που αποτελείται από έξι παράγοντες που θεωρούνται βασικά στοιχεία του HLE: δραστηριότητες μάθησης εσωτερικού, εξωτερικού και ψηφιακής μάθησης, ζεστασιά/υποστήριξη, σύγκρουση και ασυνεπής πειθαρχία. Η ανάπτυξη του HLEQ ακολούθησε μια ισχυρή μεθοδολογική προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής μιας αρχικής ομάδας στοιχείων, επισκόπησης από εμπειρογνώμονες για την εξέταση της εγκυρότητας του περιεχομένου του και πιλοτικής εφαρμογής. Το HLEQ χορηγήθηκε σε 814 γονείς (Mage = 37,86 ετών, SD = 4,84) παιδιών (Mage = 64,12 μηνών, SD = 7,19) που φοιτούν σε 84 κρατικά χρηματοδοτούμενα νηπιαγωγεία στην Ελλάδα. Χρησιμοποιήθηκε μια προσέγγιση διασταυρούμενης επικύρωσης για να εξεταστεί η δομή των παραγόντων του HLEQ. Εφαρμόστηκαν διαδικασίες διερευνητικής και επιβεβαιωτικής παραγοντικής ανάλυσης και διερευνητικής μοντελοποίησης δομικών εξισώσεων. Χρησιμοποιήθηκε λανθάνουσα ανάλυση προφίλ για την αναγνώριση των προφίλ HLE. Τα αποτελέσματα παρείχαν αρχική υποστήριξη για τη δομή των παραγόντων, την αξιοπιστία και την εγκυρότητα του Ερωτηματολογίου του Οικογενειακού Μαθησιακού Περιβάλλοντος. Το ερωτηματολόγιο επέδειξε καλές ψυχομετρικές ιδιότητες για τη μέτρηση της ποιότητας των δραστηριοτήτων εκπαίδευσης στο σπίτι και των αλληλεπιδράσεων μάθησης στο σπίτι στο σύγχρονο πρώιμο οικογενειακό μαθησιακό περιβάλλον. Αποκαλύφθηκαν τέσσερα προφίλ ΟΜΠ, που αντιπροσωπεύουν διαφορετικά μοτίβα αλληλεπίδρασης γονέα-παιδιού κατά τη διάρκεια των μαθησιακών δραστηριοτήτων. Συζητούνται οι περιορισμοί και οι επιπτώσεις για την πολιτική και την πρακτική. [Επιστροφή στο CV](#)

22. Vatou, A., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2022). Teachers' social self-efficacy: development and validation of a new scale. *Cogent Education*, 9(1), <https://doi.org/10.1080/2331186X.2022.2093492>

Teachers' social self-efficacy is an important construct that has not been examined adequately in education yet. Developing a comprehensive understanding of teachers' social self-efficacy requires measuring these beliefs in the social domain of teachers' functioning. This study developed the Teachers' Social Self Efficacy Scale

(TSSES) scale and investigated its psychometric properties in a total sample of 650 preschool teachers from Greece. Results from factor analysis revealed a bi-factor model underlying a global TSSE factor and five specific factors. Evidence of validity was obtained with the TSSES prediction on the closeness and conflict dimensions of teacher–student relationship quality. Findings showed that the TSSES can be considered as a valid and reliable instrument. Implications and directions for further research are discussed.

Η κοινωνική αυτό-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών είναι μια σημαντική κατασκευή που δεν έχει ακόμη εξεταστεί επαρκώς στην εκπαίδευση. Η ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης κατανόησης της κοινωνικής αυτό-αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών απαιτεί τη μέτρηση αυτών των πεποιθήσεων στον κοινωνικό τομέα της λειτουργίας των εκπαιδευτικών. Αυτή η μελέτη ανέπτυξε την κλίμακα της Κλίμακας Κοινωνικής Αυτοαποτελεσματικότητας Εκπαιδευτικών (TSSES) και διερεύνησε τις ψυχομετρικές της ιδιότητες σε ένα συνολικό δείγμα 650 εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας από την Ελλάδα. Τα αποτελέσματα από την παραγοντική ανάλυση αποκάλυψαν ένα μοντέλο δύο παραγόντων που υποβόσκει έναν παγκόσμιο παράγοντα TSSE και πέντε συγκεκριμένους παράγοντες. Αποδείξεις εγκυρότητας αποκτήθηκαν με την πρόβλεψη TSSES σχετικά με τις διαστάσεις εγγύτητας και σύγκρουσης της ποιότητας της σχέσης δασκάλου-μαθητή. Τα ευρήματα έδειξαν ότι το TSSES μπορεί να θεωρηθεί ως ένα έγκυρο και αξιόπιστο όργανο. Συζητούνται οι συνέπειες και οι κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

23. Gregoriadis, A., Vatou, A., Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2022). Examining the reciprocity in dyadic teacher-child relationships: One-with-many multilevel design. *Frontiers in Education*, 6, 811934, DOI: 10.3389/feduc.2021.811934

Recent literature has shown the reciprocal influences of teacher-student relationships for both teachers and students in primary school. When it comes to early childhood education, very few studies have examined the level and the nature of agreement between teachers' and students' perceptions for their dyadic relationships. Using the one-with-many model (OWM), a dyadic analysis approach, the present study aims to examine the degree of agreement between teachers' and students' perceptions about their dyadic relations. The Student-Teacher Relationship Scale (STRS) and the Child Appraisal of the Relationship with the Teacher Scale (CARTS) are used to assess the quality of teacher–student dyadic relationships from teachers' and students' perceptions, respectively. The dyadic sample (N= 1,345 teacher-student dyads) is recruited from 168 preschool classrooms in Greece. Results of the OWM analysis showed that teachers and students evaluated their

dyadic relationship quality in a different way and there is no reciprocity in their views. Implications of the study's results are also discussed.

Η πρόσφατη βιβλιογραφία έχει δείξει τις αμοιβαίες επιδράσεις των σχέσεων δασκάλου-μαθητή τόσο για τους δασκάλους όσο και για τους μαθητές στο δημοτικό σχολείο. Όσον αφορά την προσχολική εκπαίδευση, πολύ λίγες μελέτες έχουν εξετάσει το επίπεδο και τη φύση της συμφωνίας μεταξύ των αντιλήψεων των δασκάλων και των μαθητών για τις δυαδικές σχέσεις τους. Χρησιμοποιώντας το μοντέλο ένα με πολλά (one with many-OWM), μια προσέγγιση δυαδικής ανάλυσης, η παρούσα μελέτη στοχεύει να εξετάσει τον βαθμό συμφωνίας μεταξύ των αντιλήψεων των δασκάλων και των μαθητών σχετικά με τις δυαδικές σχέσεις τους. Η Κλίμακα Σχέσεων Μαθητή-Δασκάλου (STRS) και η Κλίμακα Εκτίμησης Παιδιού της Σχέσης με τον Δάσκαλο (CARTS) χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ποιότητας των δυαδικών σχέσεων δασκάλου-μαθητή από τις αντιλήψεις των δασκάλων και των μαθητών, αντίστοιχα. Το δυαδικό δείγμα (N= 1.345 δυάδες δασκάλων-μαθητών) προσλαμβάνεται από 168 τάξεις προσχολικής ηλικίας στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης OWM έδειξαν ότι δάσκαλοι και μαθητές αξιολόγησαν την ποιότητα της δυαδικής σχέσης τους με διαφορετικό τρόπο και δεν υπάρχει αμοιβαιότητα στις απόψεις τους. Συζητούνται επίσης οι επιπτώσεις των αποτελεσμάτων της μελέτης. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

24. Vatou, A., Gregoriadis, A., Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2022). Quality of teacher-child relationships: An exploration of its effect on children's emergent literacy skills. *International Journal of Early Childhood*, <https://doi.org/10.1007/s13158-022-00325-y>

The current study aims to examine the way in which teachers' and children's perceptions about their relationships influence children's emergent literacy skills. Participants were 913 children and 114 kindergarten teachers within 72 preschool centers from Greece. The measures used were the Student-Teacher Relationship Scale (STRS), the Child Appraisal of the Relationship with the Teacher Scale (CARTS), and the Peabody Picture Vocabulary Test-Revised (PPVT-R). Results of multiple regression analyses showed that teacher-child closeness and children's age were positively associated with children's receptive language skills, whereas teacher-child dependency was negatively associated with children's receptive language skills. Collectively, findings highlight the importance of supportive teacher-child relationships and their impact on child's language development.

Η παρούσα μελέτη στοχεύει να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο οι αντιλήψεις των δασκάλων και των παιδιών για τις σχέσεις τους επηρεάζουν τις αναδυόμενες δεξιότητες γραμματισμού των παιδιών. Συμμετείχαν 913 παιδιά και 114 νηπιαγωγοί

σε 72 προσχολικά κέντρα από την Ελλάδα. Τα μέτρα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν η Κλίμακα Σχέσεων Μαθητή-Δασκάλου (STRS), η Κλίμακα Εκτίμησης Παιδιού της Σχέσης με την Κλίμακα Δασκάλου (CARTS) και η Αναθεωρημένη Δοκιμή Λεξιλογίου Εικόνων Peabody (PPVT-R). Τα αποτελέσματα των αναλύσεων πολλαπλής παλινδρόμησης έδειξαν ότι η εγγύτητα δασκάλου-παιδιού και η ηλικία των παιδιών συσχετίστηκαν θετικά με τις δεκτικές γλωσσικές δεξιότητες των παιδιών, ενώ η εξάρτηση από το δάσκαλο συσχετίστηκε αρνητικά με τις δεκτικές γλωσσικές δεξιότητες των παιδιών. Συλλογικά, τα ευρήματα υπογραμμίζουν τη σημασία των υποστηρικτικών σχέσεων δασκάλου-παιδιού και τον αντίκτυπό τους στη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

25. Tsigilis, N., Karamane, E., & **Gregoriadis, A.** (2021). Examination of student-teacher interpersonal relationships Circumplex model in the Greek educational context. *Psychological Reports, 0(0)*, 1-19. DOI: 10.1177/003329412111061078

Student-teacher interpersonal relationships contribute significantly to the academic trajectory and achievement of children and adolescents. The Questionnaire on Teacher Interaction (QTI) is one of the most widely applied measures for assessing students' perceptions about the teachers' interpersonal behaviour. QTI comprises eight subscales that are assumed to follow a circumplex model. Prior studies on QTI's psychometric properties are inconclusive and report mixed findings. The purpose of this study was to examine the applicability of QTI in the Greek cultural context, by testing its circumplex structure and levels of reliability. QTI was administered to 1669 secondary education students, from 85 different classrooms. A cross-validation approach and a variety of statistical techniques were employed. Subscales' internal consistency and their ability to discriminate among classes were satisfactory. Exploratory statistical techniques provided initial support of the circular pattern. Application of a specifically designed package for testing the circumplex structure of an instrument, showed that a model in which the eight QTI subscales are placed on the circumference of a circle with equal distances from the centre was tenable. However, the assumption of equal distances was not confirmed. Deviation from the theoretical position of the subscales was mainly due to students' difficulty to discriminate teachers' proximity behaviour, a finding reported in various studies and across different cultural contexts. Suggestions for improving the psychometric properties of the QTI are discussed.

Οι διαπροσωπικές σχέσεις μαθητή-δασκάλου συμβάλλουν σημαντικά στην ακαδημαϊκή τροχιά και τα επιτεύγματα των παιδιών και των εφήβων. Το Ερωτηματολόγιο για την Αλληλεπίδραση Δασκάλου (QTI) είναι ένα από τα πιο ευρέως εφαρμοσμένα μέτρα για την αξιολόγηση των αντιλήψεων των μαθητών σχετικά με τη διαπροσωπική συμπεριφορά των εκπαιδευτικών. Το QTI

περιλαμβάνει οκτώ υποκλίμακες που υποτίθεται ότι ακολουθούν ένα μοντέλο κύκλου. Προηγούμενες μελέτες σχετικά με τις ψυχομετρικές ιδιότητες του QTI είναι ασαφείς και αναφέρουν μικτά ευρήματα. Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει τη δυνατότητα εφαρμογής του QTI στο ελληνικό πολιτισμικό πλαίσιο, δοκιμάζοντας τη δομή του κύκλου και τα επίπεδα αξιοπιστίας του. Το QTI χορηγήθηκε σε 1669 μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, από 85 διαφορετικές τάξεις. Χρησιμοποιήθηκε μια προσέγγιση διασταυρούμενης επικύρωσης και μια ποικιλία στατιστικών τεχνικών. Η εσωτερική συνέπεια των υποκλιμάκων και η ικανότητά τους να κάνουν διακρίσεις μεταξύ των τάξεων ήταν ικανοποιητικές. Οι διερευνητικές στατιστικές τεχνικές παρείχαν αρχική υποστήριξη του κυκλικού σχεδίου. Η εφαρμογή ενός ειδικά σχεδιασμένου πακέτου για τη δοκιμή της κυκλικής δομής ενός οργάνου, έδειξε ότι ένα μοντέλο στο οποίο οι οκτώ υποκλίμακες QTI τοποθετούνται στην περιφέρεια ενός κύκλου με ίσες αποστάσεις από το κέντρο ήταν ανθεκτικό. Ωστόσο, η υπόθεση των ίσων αποστάσεων δεν επιβεβαιώθηκε. Η απόκλιση από τη θεωρητική θέση των υποκλιμάκων οφειλόταν κυρίως στη δυσκολία των μαθητών να διακρίνουν τη συμπεριφορά των δασκάλων εγγύτητας, ένα εύρημα που αναφέρθηκε σε διάφορες μελέτες και σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια. Συζητούνται προτάσεις για τη βελτίωση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων του QTI. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

26. Gregoriadis, A., Grammatkopoulos, V., Tsigilis, N., & Verschueren, K. (2021). Teachers' and children's perceptions about their relationships: examining the construct of dependency in the Greek sociocultural context. *Attachment & Human Development*, 23(5), 556-571.
<https://doi.org/10.1080/14616734.2020.1751990>

This study examines teachers' and children's perceptions of dependency, and their linkages with other relationship dimensions, in a cultural context with a more collectivistic orientation. Additionally, it examines the factorial validity and reliability of the Greek version of the Child Appraisal of Relationship with Teacher Scale (CARTS) and teacher-child perceptions' convergence of relationship quality. Participants were 348 kindergarten students and 35 teachers from Greek kindergarten classrooms. The measures used were the Student-Teacher Relationship Scale (STRS) and CARTS. Results verified the factorial validity and internal consistency of the Greek CARTS. Results replicated previous findings suggesting a positive association between Closeness and Dependency in both teachers' and children's perceptions. The finding about the positive association between closeness and dependency in a cultural context with a more collectivistic orientation, challenges the cultural universality of the construct of dependency and highlights the need for a more in-depth examination of the construct of dependency.

Αυτή η μελέτη εξετάζει τις αντιλήψεις των δασκάλων και των παιδιών για την εξάρτηση, και τους δεσμούς τους με άλλες διαστάσεις της σχέσης, σε ένα πολιτισμικό πλαίσιο με έναν πιο συλλογικό προσανατολισμό. Επιπλέον, εξετάζει την παραγοντική εγκυρότητα και αξιοπιστία της ελληνικής έκδοσης της Κλίμακας Εκτίμησης Σχέσεων με το Δάσκαλο (CARTS) και τη σύγκλιση των αντιλήψεων παιδαγωγού-παιδιού για την ποιότητα της σχέσης. Συμμετείχαν 348 μαθητές νηπιαγωγείων και 35 νηπιαγωγοί από τάξεις ελληνικών νηπιαγωγείων. Τα μέτρα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν η Κλίμακα Σχέσεων Μαθητή-Δασκάλου (STRS) και CARTS. Τα αποτελέσματα επαλήθευσαν την παραγοντική εγκυρότητα και την εσωτερική συνέπεια των ελληνικών CARTS. Τα αποτελέσματα επανέλαβαν προηγούμενα ευρήματα που υποδηλώνουν μια θετική συσχέτιση μεταξύ της εγγύτητας και της εξάρτησης στις αντιλήψεις τόσο των δασκάλων όσο και των παιδιών. Η διαπίστωση για τη θετική συσχέτιση μεταξύ εγγύτητας και εξάρτησης σε ένα πολιτισμικό πλαίσιο με πιο συλλογικό προσανατολισμό, αμφισβητεί την πολιτισμική καθολικότητα του κατασκευάσματος της εξάρτησης και υπογραμμίζει την ανάγκη για μια πιο εις βάθος εξέταση του κατασκευάσματος της εξάρτησης.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

27. Vatou, A., Gregoriadis, A., Tsigilis, N., & Grammatikopoulos, V. (2020). Patterns of teacher-child relationships quality: Young children's perspectives. *Journal of Early Childhood Education Research*, 9(2), 498-521, <https://iecer.org/patterns-of-teacher-child-relationships-quality-young-childrens-perspectives/>

Examining children's perspectives about the quality of teacher-child relationships can contribute significantly to our understanding of how the quality of these relationships is developed. The Child Appraisal of the Relationship with the Teacher Scale (CARTS) is a newly developed measure that assesses the quality of teacher-child relationships from children's perspectives. The purpose of this study was a) to confirm the factor structure of the Greek version of CARTS, b) to examine whether any patterns of teacher-child relationships exist, and c) if they are associated with children's gender and age. The sample consisted of 365 preschool children from Greece. Results confirmed the construct validity of the CARTS scale. Consistent with attachment-based research, results revealed four types of teacher-child relationships. In addition, results showed that patterns of teacher-child relationships based on children's perspectives, similar to those of teachers' perspectives, are existent from the early years.

Η εξέταση των αντιλήψεων των παιδιών σχετικά με την ποιότητα των σχέσεων δασκάλου-παιδιού μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην κατανόησή μας για το πώς αναπτύσσεται η ποιότητα αυτών των σχέσεων. Το Child Appraisal of the Relationship with the Teacher Scale (CARTS) είναι ένα πρόσφατα αναπτυγμένο

μέτρο που αξιολογεί την ποιότητα των σχέσεων δασκάλου-παιδιού από την οπτική γωνία των παιδιών. Ο σκοπός αυτής της μελέτης ήταν α) να επιβεβαιώσει τη δομή των παραγόντων της ελληνικής έκδοσης του CARTS, β) να εξετάσει εάν υπάρχουν πρότυπα σχέσεων δασκάλου-παιδιού και γ) εάν σχετίζονται με το φύλο και την ηλικία των παιδιών. Το δείγμα αποτελούνταν από 365 παιδιά προσχολικής ηλικίας από την Ελλάδα. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν την εγκυρότητα κατασκευής της κλίμακας CARTS. Σε συμφωνία με την έρευνα που βασίζεται στην προσκόλληση, τα αποτελέσματα αποκάλυψαν τέσσερις τύπους σχέσεων δασκάλου-παιδιού. Επιπλέον, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι μοτίβα σχέσεων δασκάλου-παιδιού που βασίζονται στις προοπτικές των παιδιών, παρόμοια με εκείνα των εκπαιδευτικών, υπάρχουν από τα πρώτα χρόνια. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

28. Tsigilis, N., Gregoriadis, A., Theodorakis, N., & Evaggelinou, Ch. (2019). Teachers' self-efficacy and its association with their quality of relationships with pre and early adolescents: A hierarchical linear modelling approach. *Education 3-13*. 47(1), 64-73 DOI: 10.1080/03004279.2017.1399153

The present study was set out to investigate the association between teachers' perception of the quality of their relationships with their students' and teachers' professional self-efficacy. Fifty public school teachers were asked: (a) to assess their perceived levels of efficacy and (b) to randomly select eight students from their classrooms (4 males and 4 females) for whom (n = 395) to evaluate the quality of their relationships. The two administered instruments were the Teachers' Sense of Efficacy Scale [Tschannen-Moran and Hoy, 2001. "Teacher Efficacy: Capturing an Elusive Construct." *Teaching and Teacher Education* 17 (7): 783–805] and the Teacher–Student Relationship Inventory (TSRI; Ang, 2005. "Development and Validation of the Teacher–Student Relationship Inventory Using Exploratory and Confirmatory Factor Analysis." *The Journal of Experimental Education* 74 (1): 55–74). Initially, the psychometric properties of the TSRI were examined. Confirmatory factor analysis showed that the Greek version of TSRI has the same three-factor structure reported in other cultures. Multilevel analysis revealed that teachers' beliefs were not related to any of the TSRI dimensions. Teachers' and students' gender seem to affect teachers' perceptions of their relationships with their students.

Η παρούσα μελέτη σχεδιάστηκε για να διερευνήσει τη συσχέτιση μεταξύ της αντίληψης των εκπαιδευτικών για την ποιότητα των σχέσεών τους με τους μαθητές τους και με την επαγγελματική αυτό-αποτελεσματικότητά τους. Ζητήθηκε από πενήντα νηπιαγωγοί δημόσιων νηπιαγωγείων: (α) να αξιολογήσουν τα αντιληπτά επίπεδα αποτελεσματικότητάς τους και (β) να επιλέξουν τυχαία οκτώ μαθητές από τις τάξεις τους (4 αγόρια και 4 κορίτσια) για τους οποίους (n = 395) να αξιολογήσουν την ποιότητα των σχέσεών τους. Τα δύο όργανα που χορηγήθηκαν ήταν η Κλίμακα

Αίσθησης Αποτελεσματικότητας των Δασκάλων [Tschannen-Moran και Hoy. 2001. «Αποτελεσματικότητα Δασκάλου: Καταγραφή μιας αφηρημένης έννοιας». *Teaching and Teacher Education* 17 (7): 783–805] and the Teacher–Student Relationship Inventory (TSRI; Ang. 2005. "Development and Validation of the Teacher-Student Relationship Inventory Using Exploratory and Confirmatory Factor Analysis." *The Journal of Experimental. Εκπαίδευση* 74 (1): 55–74). Αρχικά εξετάστηκαν οι ψυχομετρικές ιδιότητες του TSRI. Η επιβεβαιωτική ανάλυση παραγόντων έδειξε ότι η ελληνική έκδοση του TSRI έχει την ίδια δομή τριών παραγόντων που αναφέρεται σε άλλους πολιτισμούς. Η πολυεπίπεδη ανάλυση αποκάλυψε ότι οι πεποιθήσεις των δασκάλων δεν σχετίζονταν με καμία από τις διαστάσεις του TSRI. Το φύλο των δασκάλων και των μαθητών φαίνεται να επηρεάζει τις αντιλήψεις των δασκάλων για τις σχέσεις τους με τους μαθητές τους [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

29. Koivula, M., Gregoriadis, A., Rautamies, E., & Grammatikopoulos, V. (2019). Finnish and Greek early childhood teachers' perspectives and practices in supporting children's autonomy. *Early Child Development and Care*, 189(6), 990-1003. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1359583>

Kindergarten teachers from different cultural backgrounds attribute various meanings to children's autonomy. There seems to be cultural differences in early childhood education curricula with regard to how a child's autonomy is described and how it is supported. This qualitative study asks: how do teachers narrate their perspective and pedagogical support of children's autonomy, and what kinds of similarities and differences in the pedagogy and practices can be found in Finnish and Greek early childhood education (ECEC) contexts? The data of this qualitative study consist of a semi-structured questionnaire of 14 kindergarten teachers and observations of their pedagogical practices in the day care groups of 4- to 5-year-old children. The results suggest that teachers' overall conception of autonomy was identical, but the different cultural contexts and curriculums affected the way the teachers emphasized and valued different dimensions of autonomy.

Οι νηπιαγωγοί από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα αποδίδουν διάφορες ερμηνείες στην αυτονομία των παιδιών. Φαίνεται ότι υπάρχουν πολιτισμικές διαφορές στα προγράμματα σπουδών προσχολικής ηλικίας όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο περιγράφεται η αυτονομία ενός παιδιού και πώς υποστηρίζεται. Αυτή η ποιοτική μελέτη ρωτά: πώς αφηγούνται οι παιδαγωγοί την προοπτική και την παιδαγωγική τους υποστήριξη για την αυτονομία των παιδιών και ποια είδη ομοιοτήτων και διαφορών στην παιδαγωγική και στις πρακτικές μπορούν να βρεθούν στα πλαίσια της Φινλανδικής και της Ελληνικής προσχολικής εκπαίδευσης (ECEC); Τα δεδομένα αυτής της ποιοτικής μελέτης αποτελούνται από ένα ημιδομημένο ερωτηματολόγιο 14 νηπιαγωγών και παρατηρήσεις των

παιδαγωγικών τους πρακτικών σε ομάδες ημερήσιας φροντίδας παιδιών 4 έως 5 ετών. Τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι η συνολική αντίληψη των εκπαιδευτικών για την αυτονομία ήταν πανομοιότυπη, αλλά τα διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια και προγράμματα σπουδών επηρέασαν τον τρόπο με τον οποίο οι δάσκαλοι τόνισαν και εκτιμούσαν τις διαφορετικές διαστάσεις της αυτονομίας. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

30. Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N., & Gregoriadis, A. (2019). Assessing the Science Learning Assessment (SLA) Instrument in Greek Early Childhood Education Using the Item Response Theory Framework. *Frontiers in Education*, Published on 25 October 2019, doi: 10.3389/feduc.2019.00123

Studies revealed that science learning in early childhood is associated with primary and secondary school readiness, improved causal reasoning, increased interest in science in later life, and with long-term effects on academic achievement. Thus, having valid and reliable instruments to assess children's science learning becomes critical in early childhood education (ECE). The main goal of the current study was to examine the psychometric properties of the Greek version of the Science Learning Assessment (SLA), an instrument developed in the USA to assess science learning in ECE. Randomly selected from 53 preschool units in Greece, 528 children were administered with the Greek version of the SLA. Advanced statistical methods (CFA, IRT framework) were employed to analyse the data and the results showed that the Greek version of the SLA displayed acceptable psychometric properties. Therefore, it can be argued that the Greek version of the SLA is a valid and reliable scale for assessing children's science knowledge in ECE, capturing universal concepts of science knowledge children in early childhood.

Μελέτες αποκάλυψαν ότι η εκμάθηση των φυσικών επιστημών στην πρώιμη παιδική ηλικία συνδέεται με την ετοιμότητα για το δημοτικό και το γυμνάσιο, τη βελτιωμένη αιτιολογική σκέψη, το αυξημένο ενδιαφέρον για τις επιστήμες στη μετέπειτα ζωή και με μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στα ακαδημαϊκά επιτεύγματα. Έτσι, η ύπαρξη έγκυρων και αξιόπιστων οργάνων για την αξιολόγηση της μάθησης των επιστημών των παιδιών καθίσταται κρίσιμης σημασίας στην προσχολική εκπαίδευση (ECE). Ο κύριος στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τις ψυχομετρικές ιδιότητες της ελληνικής έκδοσης του Science Learning Assessment (SLA), ενός οργάνου που αναπτύχθηκε στις ΗΠΑ για την αξιολόγηση της εκμάθησης επιστημών στο ECE. Τυχαία επιλεγμένα από 53 προσχολικές μονάδες στην Ελλάδα, 528 παιδιά χορηγήθηκαν με την ελληνική έκδοση του SLA. Χρησιμοποιήθηκαν προηγμένες στατιστικές μέθοδοι (CFA, πλαίσιο IRT) για την ανάλυση των δεδομένων και τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η ελληνική έκδοση του SLA εμφάνιζε αποδεκτές ψυχομετρικές ιδιότητες. Ως εκ τούτου, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η ελληνική έκδοση του SLA είναι μια έγκυρη και αξιόπιστη κλίμακα για την αξιολόγηση της

γνώσης της επιστήμης των παιδιών στο ECE, συλλαμβάνοντας καθολικές έννοιες της γνώσης της επιστήμης των παιδιών στην πρώιμη παιδική ηλικία. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

31. Grammatikopoulos, V., Gregoriadis, A., Linardakis, M. (2019). Discrete choice modeling in Education: An innovative method to assess teaching practices. *Educational Measurement*, 38(3), 46-54. <https://doi.org/10.1111/emip.12255>

Self-reported measures are an easy, time-efficient, and low-cost way to collect research data compared to other assessment methods. They are, however, characterized by several limitations regarding the quality and the clarity of the data they produce, especially when they are implemented in education. The main purpose of the current study was to use a method called discrete choice modeling (DCM) in education, in order to develop a self-reported instrument that will reduce the bias for socially desirable responses and to assess teachers' practices in physical activity. DCM method has the ability to overcome the respondents' tendency to answer in a socially desirable way. A nationally representative sample of 531 Greek early educators participated in this study and were administered a self-assessment questionnaire based on DCM. Results showed that the DCM based newly developed instrument manages to assess effectively educators' practices and provided evidence of the applicability of the method in education. Further implications and future recommendations regarding the effective application of DCM in education are discussed.

Τα εργαλεία αυτοαναφοράς είναι ένας εύκολος, χρονικά αποδοτικός και χαμηλού κόστους τρόπος συλλογής ερευνητικών δεδομένων σε σύγκριση με άλλες μεθόδους αξιολόγησης. Χαρακτηρίζονται, ωστόσο, από αρκετούς περιορισμούς όσον αφορά την ποιότητα και τη σαφήνεια των δεδομένων που παράγουν, ειδικά όταν εφαρμόζονται στην εκπαίδευση. Ο κύριος σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να χρησιμοποιήσει μια μέθοδο που ονομάζεται μοντελοποίηση διακριτής επιλογής (DCM) στην εκπαίδευση, προκειμένου να αναπτυχθεί ένα αυτοαναφερόμενο εργαλείο που θα μειώσει την προκατάληψη για κοινωνικά επιθυμητές απαντήσεις και για την αξιολόγηση των πρακτικών των εκπαιδευτικών στη σωματική δραστηριότητα. Η μέθοδος DCM έχει την ικανότητα να υπερνικήσει την τάση των ερωτηθέντων να απαντούν με κοινωνικά επιθυμητό τρόπο. Σε αυτή τη μελέτη συμμετείχε ένα εθνικά αντιπροσωπευτικό δείγμα 531 Ελλήνων πρώιμων εκπαιδευτικών και τους χορηγήθηκε ένα ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης με βάση το DCM. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το νέο εργαλείο που αναπτύχθηκε με βάση το DCM καταφέρνει να αξιολογήσει αποτελεσματικά τις πρακτικές των εκπαιδευτικών και παρείχε στοιχεία για την εφαρμογή της μεθόδου στην εκπαίδευση. Συζητούνται περαιτέρω επιπτώσεις και μελλοντικές συστάσεις σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή του DCM στην εκπαίδευση. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

32. Geka, M., & Gregoriadis, A. (2018). Kindergarten teachers' and student-teachers' social representations of their professional identity. *Hellenic Journal of Psychology, 15*, 151-167.

The aim of this study was to examine the social representations of Greek kindergarten teachers and student teachers about their professional identity. One hundred fifty participants took part in this study, namely, 50 kindergarten teachers from Greek public kindergarten schools and 100 student teachers, half in their first year of studies and half in their final year. Data were collected through an open-ended question and free association methodology. The Alceste (Analysis Lexemes Co-occurents in Texts Segments Set) software was used for the analysis. Findings showed that teaching experience and years of studies affected the representation of professional identity. Social and cultural backgrounds, academic knowledge and teaching experience had an impact on the teachers' representations of the studied group. These factors underline the concept of professional identity as a dynamic, evolving and active process.

Στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τις κοινωνικές αναπαραστάσεις των Ελλήνων νηπιαγωγών και υποψήφιων νηπιαγωγών σχετικά με την επαγγελματική τους ταυτότητα. Εκατόν πενήντα συμμετέχοντες συμμετείχαν σε αυτή τη μελέτη, δηλαδή 50 νηπιαγωγοί από ελληνικά δημόσια νηπιαγωγεία και 100 φοιτητές, οι μισοί στο πρώτο έτος σπουδών τους και οι μισοί στο τελευταίο έτος. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω μιας ανοιχτής ερώτησης και της μεθοδολογίας ελεύθερης συσχέτισης. Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό Alceste (Analysis Lexemes Co-occurents in Texts Segments Set). Τα ευρήματα έδειξαν ότι η διδακτική εμπειρία και τα χρόνια σπουδών επηρέασαν την αναπαράσταση της επαγγελματικής ταυτότητας. Το κοινωνικό και πολιτιστικό υπόβαθρο, η ακαδημαϊκή γνώση και η διδακτική εμπειρία είχαν αντίκτυπο στις αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών για την ομάδα που μελετήθηκε. Αυτοί οι παράγοντες υπογραμμίζουν την έννοια της επαγγελματικής ταυτότητας ως μια δυναμική, εξελισσόμενη και ενεργή διαδικασία. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

33. Tsigilis, N., Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V., & Zachopoulou, E. (2018). Applying exploratory structural equation modeling to examine the Student-Teacher Relationship Scale in a representative Greek sample. *Frontiers in Psychology, 9*, article 733. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00733. [Impact factor: 2.232]

Teacher-child relationships in early childhood are a fundamental prerequisite for children's social, emotional, and academic development. The Student-Teacher Relationship Scale (STRS) is one of the most widely accepted and used instruments

that evaluate the quality of teacher-child relationships. STRS is a 28-item questionnaire that assess three relational dimensions, Closeness, Conflict and Dependency. The relevant literature has shown a pattern regarding the difficulty to support the STRS factor structure with CFA, while it is well documented with EFA. Recently, a new statistical technique was proposed to combine the best of the CFA and EFA namely, the Exploratory Structural Equation Modeling.

The purpose of this study was (a) to examine the factor structure of the STRS in a Greek national sample. Towards this end, the Exploratory Structural Equation Modeling framework was applied in order to overcome the limitations of EFA and CFA, (b) to confirm previous findings about the cultural influence in teacher-child relationship patterns, and (c) to examine the invariance of STRS across gender and age.

Early educators from a representative Greek sample size of 535 child care and kindergarten centers completed the STRS for 4158 children. CFA as well as ESEM procedures were implemented. Results showed that ESEM provided better fit to the data than CFA in both groups, supporting the argument that CFA is an overly restrictive approach in comparison to ESEM for the study of STRS. All primary loadings were statistically significant and were associated with their respective latent factors. Contrary to the existing literature conducted in USA and northern Europe, the association between Closeness and Dependency yielded a positive correlation. This finding is in line with previous studies conducted in Greece and confirm the existence of cultural differences in teacher-child relationships. In addition, findings supported the configural, metric, scalar and variance/covariance equivalence of the STRS between males and females and between preschoolers (3-5years) and early primary years (5-7 years). Latent factor means comparisons showed that females seem to have a warmer and more dependent relationship with their teachers and are less conflictual in comparison to males.

Οι σχέσεις παιδαγωγού-μαθητή στην προσχολική ηλικία αποτελούν θεμελιώδη προϋπόθεση για την κοινωνική, συναισθηματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη των παιδιών. Η Κλίμακα Σχέσεων Μαθητή-Δασκάλου (STRS) είναι ένα από τα πιο ευρέως αποδεκτά και χρησιμοποιούμενα εργαλεία που αξιολογούν την ποιότητα των σχέσεων δασκάλου-παιδιού. Το STRS είναι ένα ερωτηματολόγιο 28 στοιχείων που αξιολογεί τρεις σχεσιακές διαστάσεις, την εγγύτητα, τη σύγκρουση και την εξάρτηση. Η σχετική βιβλιογραφία έχει δείξει ένα μοτίβο σχετικά με τη δυσκολία υποστήριξης της δομής του παράγοντα STRS με CFA, ενώ είναι καλά τεκμηριωμένο με EFA. Πρόσφατα, προτάθηκε μια νέα στατιστική τεχνική για να συνδυάσει τα καλύτερα από τα CFA και EFA, δηλαδή τη Διερευνητική Μοντελοποίηση Δομικών Εξισώσεων.

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν (α) να εξεταστεί η παραγοντική δομή του STRS σε ένα ελληνικό εθνικό δείγμα. Για το σκοπό αυτό, εφαρμόστηκε το πλαίσιο

Διερευνητικής Μοντελοποίησης Δομικών Εξισώσεων προκειμένου να ξεπεραστούν οι περιορισμοί των EFA και CFA, (β) για να επιβεβαιωθούν προηγούμενα ευρήματα σχετικά με την πολιτισμική επιρροή στα πρότυπα σχέσεων δασκάλου-παιδιού και (γ) να εξεταστεί η αναλλοίωτη STRS ανά φύλο και ηλικία.

Παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας ενός εθνικά αντιπροσωπευτικού δείγματος 535 κέντρων παιδικών σταθμών και νηπιαγωγείων ολοκλήρωσαν το STRS για 4158 παιδιά. Εφαρμόστηκαν διαδικασίες CFA καθώς και ESEM. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το ESEM ταίριαζε καλύτερα στα δεδομένα από το CFA και στις δύο ομάδες, υποστηρίζοντας το επιχείρημα ότι το CFA είναι μια υπερβολικά περιοριστική προσέγγιση σε σύγκριση με το ESEM για τη μελέτη του STRS. Όλες οι πρωτογενείς φορτίσεις ήταν στατιστικά σημαντικές και συσχετίστηκαν με τους αντίστοιχους λανθάνοντες παράγοντες. Σε αντίθεση με την υπάρχουσα βιβλιογραφία που διεξάγεται στις ΗΠΑ και τη βόρεια Ευρώπη, η συσχέτιση μεταξύ εγγύτητας και εξάρτησης έδειξε θετική συσχέτιση. Το εύρημα αυτό συνάδει με προηγούμενες μελέτες που έγιναν στην Ελλάδα και επιβεβαιώνουν την ύπαρξη πολιτισμικών διαφορών στις σχέσεις παιδαγωγού-παιδιού. Επιπλέον, τα ευρήματα υποστήριξαν τη διαμορφωτική, μετρική, βαθμωτή και ισοδυναμία διακύμανσης/συνδιακύμανσης του STRS μεταξύ ανδρών και θηλυκών και μεταξύ παιδιών προσχολικής ηλικίας (3-5 ετών) και πρώιμων δημοτικών ετών (5-7 ετών). Ο λανθάνοντας παράγοντας σημαίνει ότι οι συγκρίσεις έδειξαν ότι οι γυναίκες φαίνεται να έχουν μια πιο ζεστή και πιο εξαρτημένη σχέση με τους δασκάλους τους και είναι λιγότερο συγκρουσιακές σε σύγκριση με τους άνδρες. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

34. Gregoriadis, A., Papandreou, M., & Birbili, M. (2018). Continuing professional development in the Greek early childhood education system. *Early Years, 38*(3), 271-285, DOI: 10.1080/09575146.2016.1265486

The last years Greece is a country undergoing a serious financial crisis. The main purpose of this study was to examine early childhood teachers' perceptions about the notion of continuing professional development (CPD) under such societal turmoil. The perceptions of 45 in service kindergarten teachers (N=45) that were the overall population of the "Didaskaleio" training institution, were examined. Results showed that the Greek in-service early educators express an overall positive attitude towards CPD, but not without some contradictions in their perceptions. Results also indirectly reflect the changing context, the systemic weaknesses and the antinomies of the early childhood education settings.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα είναι μια χώρα που διέρχεται μια σοβαρή οικονομική κρίση. Ο κύριος σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει τις αντιλήψεις των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας σχετικά με την έννοια της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης (CPD) κάτω από μια τέτοια κοινωνική

αναταραχή. Εξετάστηκαν οι αντιλήψεις 45 εν υπηρεσία νηπιαγωγών (N=45) που ήταν ο συνολικός πληθυσμός του «Διδασκαλείου» επιμορφωτικού ιδρύματος. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι Έλληνες εν ενεργεία εκπαιδευτικοί εκφράζουν μια συνολική θετική στάση απέναντι στην συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη, αλλά όχι χωρίς κάποιες αντιφάσεις στις αντιλήψεις τους. Τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν επίσης έμμεσα το μεταβαλλόμενο πλαίσιο, τις συστημικές αδυναμίες και τις αντινομίες των πλαισίων προσχολικής εκπαίδευσης. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

35. Hatzigianni, M., Gregoriadis, A., Karagiorgou, I., & Chatzigeorgiadou, S. (2018). Using tablets in free play. The implementation of the Digital Play Framework in Greece. *British Journal of Educational Psychology*, 49(5), 928-942.

The use of tablets in a Greek kindergarten class (16 children aged 4–5) under the digital play framework (Bird & Edwards, 2015) is explored in this study. The Vygotskian framework was adapted with permission in the Greek language and socio-cultural context. The aim was to understand children’s use of new, touchscreen technologies, but also to identify a useful way to observe the progression of that engagement.

The project lasted for 4 months and children were observed ten times (written and video recorded observations). Children were observed in pairs or small groups during their free play with the tablets. Findings suggest that the adapted framework was particularly helpful, when observing children, but could benefit from more flexibility and a less linear structure. Children went through the different stages of the framework using social scaffolding as their most dynamic strategy.

This study is significant as it reports on an underexplored context going through a range of social and political transformations (Greece), but also because it provides further insights on how to more efficiently document and assess children’s play with technology.

Η χρήση tablet σε μια τάξη του ελληνικού νηπιαγωγείου (16 παιδιά ηλικίας 4–5 ετών) στο πλαίσιο του ψηφιακού παιχνιδιού (Bird & Edwards, 2015) διερευνάται σε αυτή τη μελέτη. Το πλαίσιο του Vygotskian προσαρμόστηκε με άδεια στην ελληνική γλώσσα και κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο. Στόχος ήταν να κατανοηθεί η χρήση των νέων τεχνολογιών με οθόνη αφής από τα παιδιά, αλλά και να εντοπιστεί ένας χρήσιμος τρόπος παρατήρησης της εξέλιξης αυτής της δέσμησης.

Το έργο διήρκεσε 4 μήνες και τα παιδιά παρατηρήθηκαν δέκα φορές (γραπτές και βιντεοσκοπημένες παρατηρήσεις). Τα παιδιά παρατηρήθηκαν σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες κατά τη διάρκεια του ελεύθερου παιχνιδιού τους με τις ταμπλέτες. Τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι το προσαρμοσμένο πλαίσιο ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο κατά την παρατήρηση παιδιών, αλλά θα μπορούσε να επωφεληθεί από μεγαλύτερη

ευελιξία και λιγότερο γραμμική δομή. Τα παιδιά πέρασαν από τα διάφορα στάδια του πλαισίου χρησιμοποιώντας την κοινωνική σκαλωσιά ως την πιο δυναμική στρατηγική τους. Αυτή η μελέτη είναι σημαντική καθώς αναφέρεται σε ένα ανεξερεύνητο πλαίσιο που διέρχεται από μια σειρά κοινωνικών και πολιτικών μετασχηματισμών (Ελλάδα), αλλά και επειδή παρέχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο πιο αποτελεσματικής τεκμηρίωσης και αξιολόγησης του παιχνιδιού των παιδιών με την τεχνολογία. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

36. Tsigilis, N., Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V. (2018). Evaluating the Student-Teacher Relationship Scale in the Greek educational setting: An item-parceling perspective. *Research Papers in Education*, 33(4), 414-626. DOI: 10.1080/02671522.2017.1353675

The Student–Teacher Relationship Scale (STRS) is one of the most extensively used instruments that evaluate the quality of teacher–child relationships. The STRS has a strong theoretical background based on attachment theory and research on parent–child and teacher–child relationships. The purpose of this study was to examine the dimensional structure of the adapted STRS proposed by Koomen et al. (2012) in the Greek educational settings.

Another purpose was to examine the intercorrelations of the Dependency subscale with the Closeness and Conflict subscales of the adapted version of STRS, when applied in a cultural context different from the context, where it was developed originally.

We applied confirmatory factor analyses with item parcelling in two independent samples ($N1 = 118$ teachers, 921 students and $N2 = 118$ teachers, 925 students). Findings provided evidence for the dimensional structure of the adapted STRS subscales and its validity. Results also showed that the Dependency subscale is positively correlated with Closeness in Greece as a background with more collectivistic characteristics.

This finding suggests that the cultural universality of dependency can be challenged and that the possible socio-cultural influences in the nature and interpretation of dependent relationships needs to be further examined.

Η Κλίμακα Σχέσεων Μαθητή-Δασκάλου (STRS) είναι ένα από τα πιο ευρέως χρησιμοποιούμενα εργαλεία που αξιολογούν την ποιότητα των σχέσεων παιδαγωγού-μαθητή. Το STRS έχει ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο που βασίζεται στη θεωρία της προσκόλλησης και στην έρευνα για τις σχέσεις γονέα-παιδιού και παιδαγωγού-μαθητή. Ο σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει τη δομή διαστάσεων του προσαρμοσμένου STRS που προτείνεται από τους Koomen et al. (2012) στο ελληνικό εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Ένας άλλος σκοπός ήταν να εξεταστούν οι συσχετίσεις της υποκλίμακας εξάρτησης με τις υποκλίμακες εγγύτητας και σύγκρουσης της προσαρμοσμένης έκδοσης του STRS, όταν εφαρμόστηκε σε ένα πολιτισμικό πλαίσιο διαφορετικό από το πλαίσιο όπου αναπτύχθηκε αρχικά.

Εφαρμόσαμε επιβεβαιωτικές παραγοντικές αναλύσεις με ομαδοποίηση στοιχείων σε δύο ανεξάρτητα δείγματα (N1 = 118 εκπαιδευτικοί, 921 μαθητές και N2 = 118 δάσκαλοι, 925 μαθητές). Τα ευρήματα παρείχαν στοιχεία για τη δομή των διαστάσεων των προσαρμοσμένων υποκλιμάκων STRS και την εγκυρότητά τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν επίσης ότι η υποκλίμακα Εξάρτηση συσχετίζεται θετικά με την Εγγύτητα στην Ελλάδα ως ένα κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο με πιο κολλεκτιβιστικό χαρακτήρα.

Αυτό το εύρημα υποδηλώνει ότι η πολιτισμική ομοιομορφία της ερμηνείας της έννοιας της εξάρτησης μπορεί να αμφισβητηθεί και ότι οι πιθανές κοινωνικο-πολιτιστικές επιρροές στη φύση και την ερμηνεία των εξαρτημένων σχέσεων πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

37. Thoidis, I., Gregoriadis, A., Krousorati K. (2018). The contribution of all-day schools to the development of social skills of pupils: the case of transition from preschool to primary school. *European Journal of Education Studies*, 4(5), 11-25, DOI: 10.5281/zenodo.1220484

The purpose of this study was to investigate the relationship among children's attendance of all-day preschool centers and their social acceptance and popularity in the first, second and third grade of primary school.

The results were collated using a combination of two methods, a sociometric nomination test and the Teacher-Child Rating Scale (TCRS). 281 students from the first, second and third grade of public primary schools from the region of Western Macedonia in Greece, participated in the study. The analysis of variance showed that children who attended all-day preschool centers displayed more developed social skills and abilities than those who attended half-day preschool centers.

Moreover, the children from all day preschool centers were more independent, had better working habits and fewer learning difficulties compared to those who attended half day pre-school centers. Finally, they had higher level of social acceptance and popularity from their peer group in comparison with their fellow students.

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ της φοίτησης των παιδιών σε ολοήμερα νηπιαγωγεία και της κοινωνικής αποδοχής και δημοτικότητάς τους στην πρώτη, δεύτερη και τρίτη τάξη του δημοτικού σχολείου.

Τα αποτελέσματα συγκεντρώθηκαν χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό δύο μεθόδων, μιας κοινωνιομετρικής δοκιμασίας υποψηφιότητας και της κλίμακας

αξιολόγησης παιδαγωγού-μαθητή (TCRS). Στη μελέτη συμμετείχαν 281 μαθητές από την πρώτη, δεύτερη και τρίτη τάξη των δημόσιων δημοτικών σχολείων από την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας στην Ελλάδα. Η ανάλυση της διακύμανσης έδειξε ότι τα παιδιά που παρακολουθούσαν ολόημερα προσχολικά κέντρα εμφάνισαν πιο ανεπτυγμένες κοινωνικές δεξιότητες και ικανότητες από εκείνα που παρακολουθούσαν προσχολικά κέντρα μισής ημέρας.

Επιπλέον, τα παιδιά από τα ολόημερα προσχολικά κέντρα ήταν πιο ανεξάρτητα, είχαν καλύτερες εργασιακές συνήθειες και λιγότερες μαθησιακές δυσκολίες σε σύγκριση με εκείνα που πήγαιναν σε προσχολικά κέντρα μισής ημέρας. Τέλος, είχαν υψηλότερο επίπεδο κοινωνικής αποδοχής και δημοτικότητας από την ομάδα συνομηλίκων τους σε σύγκριση με τους συμμαθητές τους

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

38. Stavrou, K., Tsimaras, V., Alevriadou, A., & **Gregoriadis, A.** (2018). The effect of an exercise program on communication and behavior of a child with Autism Spectrum Disorder. *Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports*, 22(2), 99-106.

The purpose of this study was to examine the effect of exercise in the communication skills and behavior of a child with Autistic Spectrum Disorder (ASD). The survey involved a 7 years old boy attending a mainstream school who was diagnosed at 2.5 years of age with pervasive developmental disorder and at 3.5 years of age with ADS. The annual re-assessment, at the age of 6 defined him as a child with high functional autism.

The study consisted of three phases. In the interview process through a questionnaire, data concerning the overall picture of the boy was collected. The same questionnaire was answered by all participants (parents, general class teacher, parallel support teacher and physical education teacher) two days prior and two days after the implementation of the intervention program, so as to record observations.

The questionnaire investigated four areas, that is, intention or function of communication, semantic categories and use of words, context (framework) communication and ways (means) of communication. The intervention program lasted 12 weeks, at a frequency of 3 sessions per week, of 40-45 minutes each session including balance activities, self-awareness exercises, group games (3-4 people), visual - motor coordination activities, lateral movement and time and space orientation games. After the implementation of the intervention program, the child showed significant improvement in all domains and in almost all subcategories. An individually structured exercise program results in a significant improvement in behavior, skills and communication for a child with ASD.

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει την επίδραση της άσκησης στις επικοινωνιακές δεξιότητες και τη συμπεριφορά ενός παιδιού με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ). Η έρευνα αφορούσε ένα αγόρι 7 ετών που φοιτούσε σε γενικό σχολείο και διαγνώστηκε σε ηλικία 2,5 ετών με διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή και σε ηλικία 3,5 ετών με διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή. Η ετήσια επαναξιολόγηση, σε ηλικία 6 ετών τον όρισε ως παιδί με υψηλό λειτουργικό αυτισμό.

Η μελέτη αποτελούνταν από τρεις φάσεις. Στη διαδικασία της συνέντευξης μέσω ερωτηματολογίου συλλέχθηκαν δεδομένα που αφορούσαν τη συνολική εικόνα του αγοριού. Το ίδιο ερωτηματολόγιο απάντησαν όλοι οι συμμετέχοντες (γονείς, δάσκαλος γενικής τάξης, καθηγητής παράλληλης υποστήριξης και καθηγητής φυσικής αγωγής) δύο ημέρες πριν και δύο ημέρες μετά την εφαρμογή του προγράμματος παρέμβασης, ώστε να καταγραφούν οι παρατηρήσεις.

Το ερωτηματολόγιο διερεύνησε τέσσερις τομείς, δηλαδή, πρόθεση ή λειτουργία επικοινωνίας, σημασιολογικές κατηγορίες και χρήση λέξεων, πλαίσιο (πλαίσιο) επικοινωνίας και τρόπους (μέσα) επικοινωνίας. Το πρόγραμμα παρέμβασης διήρκεσε 12 εβδομάδες, με συχνότητα 3 συνεδριών την εβδομάδα, 40-45 λεπτών κάθε συνεδρία που περιελάμβανε δραστηριότητες ισορροπίας, ασκήσεις αυτογνωσίας, ομαδικά παιχνίδια (3-4 άτομα), δραστηριότητες οπτικοκινητικού συντονισμού, πλάγια κίνηση και παιχνίδια προσανατολισμού χρόνου και χώρου. Μετά την εφαρμογή του προγράμματος παρέμβασης, το παιδί παρουσίασε σημαντική βελτίωση σε όλους τους τομείς και σχεδόν σε όλες τις υποκατηγορίες. Ένα ατομικά δομημένο πρόγραμμα άσκησης έχει ως αποτέλεσμα σημαντική βελτίωση στη συμπεριφορά, τις δεξιότητες και την επικοινωνία για ένα παιδί με ΔΑΦ. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

39. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Tsigilis, N., & Zachopoulou, E. (2018). Evaluating quality in early childhood education in relation with children outcomes in Greek context. *Early Child Development and Care*, DOI: 10.1080/03004430.2017.1289192

The aim of the current study was to evaluate the relation of early childhood education quality and socioeconomic status with children's outcomes in the Greek early childhood education context. Moreover, the role of quality as a moderator to the relation between the socioeconomic status and children outcomes was also tested. The early childhood education quality was assessed with the Early Childhood Environment Rating Scale –Revised (ECERS-R), the socioeconomic status of Greek families was based on parent employment changes that occurred during the financial crisis. The children outcomes, math and literacy skills were measured with the Utrecht Early Math Competence Scale and the Concepts About Print instrument respectively. Results indicated that quality (partially) and socioeconomic status

significantly related with children's outcomes, and that there is also some evidence that quality could play a moderating role between the socioeconomic status and children outcomes by benefiting low-income children. Implications of the results concerning scientific and societal aspects are discussed.

Ο στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να αξιολογήσει τη σχέση της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης και της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης με τα αποτελέσματα των παιδιών στο ελληνικό πλαίσιο προσχολικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, δοκιμάστηκε επίσης ο ρόλος της ποιότητας ως διαμεσολαβητικός παράγοντας στη σχέση μεταξύ της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και των αποτελεσμάτων των παιδιών. Η ποιότητα της προσχολικής εκπαίδευσης αξιολογήθηκε με την Αναθεωρημένη Κλίμακα Αξιολόγησης Ποιότητας Προσχολικού Περιβάλλοντος (ECERS-R), η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των ελληνικών οικογενειών βασίστηκε στις αλλαγές στην απασχόληση των γονέων που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Τα αποτελέσματα των παιδιών, τα μαθηματικά και οι δεξιότητες γραμματισμού μετρήθηκαν με την Κλίμακα Πρώιμης Μαθηματικής Ικανότητας της Ουτρέχτης και το όργανο Concepts About Print αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η ποιότητα (μερικώς) και η κοινωνικοοικονομική κατάσταση σχετίζονται σημαντικά με τα αποτελέσματα των παιδιών και ότι υπάρχουν επίσης κάποιες ενδείξεις ότι η ποιότητα θα μπορούσε να παίξει μετριαστικό ρόλο μεταξύ της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και των αποτελεσμάτων των παιδιών, ωφελώντας τα παιδιά χαμηλού εισοδήματος. Συζητούνται οι επιπτώσεις των αποτελεσμάτων που αφορούν επιστημονικές και κοινωνικές πτυχές. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

40. Ourda, D., Gregoriadis, A., Mouratidou, K., Grouios, G., & Tsorbatzoudis, H. (2017). A motor creativity intervention in the Greek early childhood education settings: Effects on beliefs about health. *Journal of Early Childhood Education Research*, 6(1), 22-42.

Motor creativity has been positively associated with preschool children learning. The present study was set out to develop a motor creativity intervention using healthy lifestyle stimuli and test its efficacy in enhancing preschool children's knowledge about health and changing their attitudes towards healthy nutrition and exercise.

In Study 1, 101 preschool children were assigned into control and experimental groups. Children performed the Thinking Creatively in Action and Movement (TCAM) to measure motor creativity. The results of the repeated measures analysis of

variance showed a significant increase in all dimensions of motor creativity in the experimental group.

In Study 2, 138 preschool children were assigned into control and experimental groups. Children performed the TCAM and completed the Health Lifestyle Evaluation Instrument and measures of attitudes towards healthy nutrition and exercise. The analysis of variance with repeated measures revealed a significant increase of knowledge towards health in the experimental group, but non-significant differences between the groups in the attitudes towards healthy nutrition and exercise. The findings provide valuable information about the effect of motor creativity in the learning process in kindergarten schools.

Η κινητική δημιουργικότητα έχει συσχετιστεί θετικά με τη μάθηση των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Η παρούσα μελέτη είχε ως στόχο να αναπτύξει μια παρέμβαση κινητικής δημιουργικότητας χρησιμοποιώντας ερεθίσματα υγιεινού τρόπου ζωής και να ελέγξει την αποτελεσματικότητά της στην ενίσχυση της γνώσης των παιδιών προσχολικής ηλικίας για την υγεία και την αλλαγή της στάσης τους απέναντι στην υγιεινή διατροφή και άσκηση.

Στην 1^η Έρευνα, 101 παιδιά προσχολικής ηλικίας χωρίστηκαν σε ομάδες ελέγχου και πειραματικές ομάδες. Τα παιδιά πραγματοποίησαν το Thinking Creatively in Action and Movement (TCAM) για να μετρήσουν την κινητική δημιουργικότητα. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης διακύμανσης επαναλαμβανόμενων μετρήσεων έδειξαν σημαντική αύξηση σε όλες τις διαστάσεις της κινητικής δημιουργικότητας στην πειραματική ομάδα.

Στη 2^η Έρευνα, 138 παιδιά προσχολικής ηλικίας χωρίστηκαν σε ομάδες ελέγχου και πειραματικές ομάδες. Τα παιδιά πραγματοποίησαν το TCAM και ολοκλήρωσαν το Όργανο Αξιολόγησης Τρόπου Ζωής Υγείας και μέτρα στάσεων απέναντι στην υγιεινή διατροφή και την άσκηση. Η ανάλυση διακύμανσης με επαναλαμβανόμενες μετρήσεις αποκάλυψε σημαντική αύξηση της γνώσης για την υγεία στην πειραματική ομάδα, αλλά μη σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων στη στάση απέναντι στην υγιεινή διατροφή και την άσκηση. Τα ευρήματα παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για την επίδραση της κινητικής δημιουργικότητας στη μαθησιακή διαδικασία στα νηπιαγωγεία. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

41. Papadopoulou, E., & Gregoriadis, A. (2017). Young children's perceptions of the quality of teacher-child interactions and school engagement in Greek kindergartens. *Journal of Early Childhood Research*, 15(3), 323-335. DOI: 10.1177/1476718X16656212

The purpose of this study was to examine young children's perceptions about the quality of their interactions with their teachers and the possible association of teacher-child relationships with children's school engagement. Additionally, gender

and ethnicity differences were investigated regarding both teachers' and children's perceptions. Y-CATS and TREE were used to evaluate children's perceptions about their teacher-child relationships and teacher's assessments about children's school engagement. 232 preschool children and 39 kindergarten teachers from northern Greece participated in the study. Findings provided interesting information about the profile of teacher-child interactions based on children's perspectives and about the association between the quality of teacher-child interactions and children's school engagement.

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει τις αντιλήψεις των μικρών παιδιών σχετικά με την ποιότητα των αλληλεπιδράσεών τους με τους παιδαγωγούς τους και την πιθανή συσχέτιση των σχέσεων παιδαγωγού-μαθητή με τη σχολική ενασχόληση των παιδιών. Επιπλέον, διερευνήθηκαν διαφορές φύλου και εθνικότητας όσον αφορά τις αντιλήψεις τόσο των δασκάλων όσο και των παιδιών. Το Y-CATS και το TREE χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση των αντιλήψεων των παιδιών σχετικά με τις σχέσεις παιδαγωγού-μαθητή και των αξιολογήσεων του παιδαγωγού σχετικά με την εμπλοκή των παιδιών στο σχολείο. Στη μελέτη συμμετείχαν 232 παιδιά προσχολικής ηλικίας και 39 νηπιαγωγοί από τη βόρεια Ελλάδα. Τα ευρήματα παρείχαν ενδιαφέρουσες πληροφορίες σχετικά με το προφίλ των αλληλεπιδράσεων παιδαγωγού-μαθητή με βάση τις προοπτικές των παιδιών και σχετικά με τη συσχέτιση μεταξύ της ποιότητας των αλληλεπιδράσεων παιδαγωγού-μαθητή και της ενασχόλησης των παιδιών με το σχολείο. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

42. Glueer, M., & Gregoriadis, A. (2017). Quality of teacher-child relationship and preschoolers' prosocial behavior in German kindergartens. *Education 3-13*, 45(5), 558-571, DOI: 10.1080/03004279.2016.1140802

Teacher-child relationships in early childhood are a crucial prerequisite for children's emotional, social and academic development. Therefore, it is important to be able to measure accurately the quality of interactions among them. The Student-Teacher Relationship Scale (STRS) is a widely accepted instrument in measuring the quality of teacher-child relationships.

The purpose of this study was to examine the adapted STRS (Koomen et al. 2012) in the German early childhood education settings and to investigate its associations with children's prosocial and problematic behavior. 78 preschool teachers rated the quality of their relationships with 153 children aged 2 to 7 years and their prosocial and problematic behavior. An explorative factor analysis revealed three consistent factors: closeness, conflict and dependency. The former inconsistent dependency scale showed good internal consistency. The item constellation was the same as of the adapted STRS. As expected, preschool teachers

rated girls closer compared to boys. Closeness was positive associated with prosocial behavior and conflict and dependency was positive correlated with externalizing behavior. The results of this study support the reliability and validity of the adapted STRS in the German kindergarten context.

Οι σχέσεις παιδαγωγού-μαθητή στην προσχολική ηλικία αποτελούν κρίσιμη προϋπόθεση για τη συναισθηματική, κοινωνική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη των παιδιών. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να μπορούμε να μετράμε με ακρίβεια την ποιότητα των αλληλεπιδράσεων μεταξύ τους. Η Κλίμακα Σχέσεων Μαθητή-Δασκάλου (STRS) είναι ένα ευρέως αποδεκτό όργανο για τη μέτρηση της ποιότητας των σχέσεων παιδαγωγού-μαθητή. Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει το προσαρμοσμένο STRS (Koomen et al. 2012) στα γερμανικά περιβάλλοντα προσχολικής εκπαίδευσης και να διερευνήσει τις συσχετίσεις του με την προκοινωνική και προβληματική συμπεριφορά των παιδιών. 78 εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας αξιολόγησαν την ποιότητα των σχέσεών τους με 153 παιδιά ηλικίας 2 έως 7 ετών και την προκοινωνική και προβληματική συμπεριφορά τους. Μια διερευνητική παραγοντική ανάλυση αποκάλυψε τρεις συνεπείς παράγοντες: εγγύτητα, σύγκρουση και εξάρτηση. Η προηγούμενη ασυνεπής κλίμακα εξάρτησης έδειξε καλή εσωτερική συνέπεια. Η παραγοντική λύση ήταν η ίδια με την πρότερη προσαρμοσμένη κλίμακα STRS. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας βαθμολόγησαν τα κορίτσια πιο κοντά σε σύγκριση με τα αγόρια. Η εγγύτητα συσχετίστηκε θετικά με την προκοινωνική συμπεριφορά και η σύγκρουση και η εξάρτηση συσχετίστηκε θετικά με την εξωτερική συμπεριφορά. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης υποστηρίζουν την αξιοπιστία και την εγκυρότητα του προσαρμοσμένου STRS στο πλαίσιο του γερμανικού νηπιαγωγείου. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

43. Hatzigianni, M., **Gregoriadis, A.**, Fleer, M. (2016). Computer use at schools and associations with social-emotional outcomes - a holistic approach. Findings from the Longitudinal Study of Australian Children. *Computers & Education*, 95, 134-150. (Impact factor 3.22).

In drawing upon cultural-historical theory, this paper reports on the use of computers in Australian schools where a holistic analysis was undertaken to explore the possible associations with social-emotional outcomes. By conducting a quantitative analysis framed around a conceptual model that used the concept of perezhivanie, it was possible to examine a sample of 3345 children (8 - 9 years old) who participated in the longitudinal study of Australian children (wave 5) and to fill a gap in the literature on whether computer use has an influence on three social-emotional outcomes: self-concept, emotional problems and school liking.

Findings suggest that Australian children are using computers in school in a very similar way, mainly practicing specific learning skills (e.g. maths and literacy) and rarely engaged in creative activities. In addition, findings reveal that overall computer use does not appear to have a significant impact on children's social-emotional outcomes. One exception, a small significant association between creativity and self-concept was found and further explored. Implications for practice and recommendations for future research are discussed.

Με βάση την πολιτισμική-ιστορική θεωρία, αυτή η εργασία πραγματοποιείται τη χρήση των υπολογιστών στα σχολεία της Αυστραλίας, όπου πραγματοποιήθηκε μια ολιστική ανάλυση για τη διερεύνηση των πιθανών συσχετίσεων με κοινωνικά-συναισθηματικά αποτελέσματα. Διεξάγοντας μια ποσοτική ανάλυση που πλαισιώνεται γύρω από ένα εννοιολογικό μοντέλο που χρησιμοποιούσε την έννοια του *pervezhivanie*, ήταν δυνατό να εξεταστεί ένα δείγμα 3345 παιδιών (8 - 9 ετών) που συμμετείχαν στη διαχρονική μελέτη παιδιών από την Αυστραλία (κύμα 5) και να συμπληρωθεί ένα κενό στη βιβλιογραφία σχετικά με το εάν η χρήση του υπολογιστή επηρεάζει τρία κοινωνικά-συναισθηματικά αποτελέσματα: αυτοαντίληψη, συναισθηματικά προβλήματα και σχολική συμπάθεια.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι τα παιδιά της Αυστραλίας χρησιμοποιούν υπολογιστές στο σχολείο με παρόμοιο τρόπο, ασκώντας κυρίως συγκεκριμένες μαθησιακές δεξιότητες (π.χ. μαθηματικά και αλφαριθμητισμό) και σπάνια ασχολούνται με δημιουργικές δραστηριότητες. Επιπλέον, τα ευρήματα αποκαλύπτουν ότι η συνολική χρήση υπολογιστή δεν φαίνεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο στα κοινωνικο-συναισθηματικά αποτελέσματα των παιδιών. Μια εξαίρεση, μια μικρή σημαντική συσχέτιση μεταξύ της δημιουργικότητας και της αυτοαντίληψης βρέθηκε και διερευνήθηκε περαιτέρω. Συζητούνται οι συνέπειες για την πρακτική και οι συστάσεις για μελλοντική έρευνα. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

44. Gregoriadis, A., Tsigilis, N., Grammatikopoulos, V., & Kouli, O. (2016). Comparing quality of childcare and kindergarten centres: the need for a strong and equal partnership in the Greek early childhood education system, *Early Child Development and Care*, 186(7), 1142-1151. DOI: 10.1080/03004430.2015.1077820

The purpose of this study was to examine whether kindergartens and childcare centers differ in terms of educational and caregiving components. More specifically, two aspects of the process quality of the early childhood education and care were examined regarding the "Activities" and the "Program structure".

A multistage sampling technique was applied to recruit a national representative sample from the Greek early childhood education system. 535 early childhood classrooms from kindergarten and childcare programs participated in the

study, together with 4158 children. The quality of the participating classrooms was evaluated with the use of the Early Childhood Environment Rating Scale-Revised edition (ECERS-R).

Results showed a medium-quality picture from both the kindergarten and childcare classrooms. Explanations are provided regarding the statistically significant differences between the two types of preschool programs. This study attempts to initiate a discussion about the need to build a strong and equal partnership between kindergarten and childcare programs and to move towards a more coherent approach in the Greek early childhood education system.

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει εάν τα νηπιαγωγεία και οι παιδικοί σταθμοί διαφέρουν ως προς τα στοιχεία εκπαίδευσης και φροντίδας. Πιο συγκεκριμένα, εξετάστηκαν δύο πτυχές της ποιότητας της διαδικασίας της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας σχετικά με τις «Δραστηριότητες» και τη «Δομή του Προγράμματος».

Εφαρμόστηκε μια τεχνική δειγματοληψίας πολλαπλών σταδίων για την πρόσληψη ενός εθνικού αντιπροσωπευτικού δείγματος από το ελληνικό σύστημα προσχολικής εκπαίδευσης. Στη μελέτη συμμετείχαν 535 τάξεις προσχολικής ηλικίας από προγράμματα νηπιαγωγείου και παιδικών σταθμών, μαζί με 4158 παιδιά. Η ποιότητα των αιθουσών που συμμετείχαν αξιολογήθηκε με τη χρήση της Αναθεωρημένης Έκδοσης της Κλίμακας Βαθμολόγησης Περιβάλλοντος Πρώιμου Παιδιού (ECERS-R).

Τα αποτελέσματα έδειξαν μια εικόνα μέτριας ποιότητας τόσο από τις τάξεις του νηπιαγωγείου όσο και από τις τάξεις του παιδικού σταθμού. Παρέχονται επεξηγήσεις σχετικά με τις στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο τύπων προγραμμάτων προσχολικής ηλικίας. Αυτή η μελέτη επιχειρεί να ξεκινήσει μια συζήτηση σχετικά με την ανάγκη οικοδόμησης μιας ισχυρής και ισότιμης συνεργασίας μεταξύ των προγραμμάτων νηπιαγωγείου και παιδικής μέριμνας και να προχωρήσουμε προς μια πιο συνεκτική προσέγγιση στο ελληνικό σύστημα προσχολικής εκπαίδευσης. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

45. Kouli, O., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, & Zachopoulou, E. (2015). Measuring the quality of Movement-Play Scale in Greek early childhood education settings. *Journal of Physical Activity, Nutrition and Rehabilitation*, PANR e-ISSN: 2421-78243

Movement activities are crucial for the health and the overall development of young children. The purpose of this study was to evaluate the quality of the environment for movement activities in the Greek early childhood education (ECE) using the 'Movement-Play Scale' (MPS) (Archer & Siraj, 2012; 2015a). This scale consists of three items, with 30 indicators: (i) Space & Resources, (ii) Adults engaging

in movement with children, and (iii) Planning for movement-play from observations of children. Twenty trained assessors evaluated 338 kindergarten classrooms from 12 regional areas of Greece. Each classroom had approximately 20-30 children from 4 to 6 years old and 1 or 2 teachers. The results showed relatively low to medium scores on environment quality, indicating the need for improving the environment quality of movement and physical activity in Greek ECE. Further examination of the quality of the movement, play and physical activity environment in the Greek ECE system could provide an increased understanding of the factors that contribute to this quality or lack of it.

Οι δραστηριότητες κίνησης είναι ζωτικής σημασίας για την υγεία και τη συνολική ανάπτυξη των μικρών παιδιών. Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να αξιολογήσει την ποιότητα του περιβάλλοντος για τις κινητικές δραστηριότητες στην ελληνική προσχολική εκπαίδευση (ECE) χρησιμοποιώντας την «Κλίμακα Κίνησης-Παιχνιδιού» (MPS) (Archer & Siraj, 2012; 2015a). Αυτή η κλίμακα αποτελείται από τρία στοιχεία, με 30 δείκτες: (i) Χώρος & Πόροι, (ii) Ενήλικες που εμπλέκονται στην κίνηση με παιδιά και (iii) Σχεδιασμός για παιχνίδι κίνησης από παρατηρήσεις παιδιών. Είκοσι εκπαιδευμένοι αξιολογητές αξιολόγησαν 338 τάξεις νηπιαγωγείων από 12 περιφερειακές περιοχές της Ελλάδας. Κάθε τάξη είχε περίπου 20-30 παιδιά από 4 έως 6 ετών και 1 ή 2 παιδαγωγούς. Τα αποτελέσματα έδειξαν σχετικά χαμηλές έως μεσαίες βαθμολογίες στην ποιότητα του περιβάλλοντος, υποδεικνύοντας την ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος της κίνησης και της φυσικής δραστηριότητας στην Ελληνική ΗΜΕ. Περαιτέρω εξέταση της ποιότητας του περιβάλλοντος κίνησης, παιχνιδιού και φυσικής δραστηριότητας στο ελληνικό σύστημα ECE θα μπορούσε να προσφέρει μια αυξημένη κατανόηση των παραγόντων που συμβάλλουν σε αυτήν την ποιότητα ή την έλλειψή της.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

46. Grammatikopoulos, V., Linardakis, M., **Gregoriadis, A.**, & Oikonomidis, V. (2015). Assessing the Students' Evaluations of Educational Quality (SEEQ) questionnaire in Greek higher education. *Higher Education*, 70(3), 395-408. <https://doi.org/10.1007/s10734-014-9837-7>

The aim of the current study was to provide a valid and reliable instrument for the evaluation of the teaching effectiveness in the Greek higher education system. Other objectives of the study were (a) the examination of the dimensionality and the higher-order structure of the Greek version of Students' Evaluation of Educational Quality (SEEQ) questionnaire, and (b) the investigation of the effects of several background variables on students' evaluations of teaching (SET) scores provided by the Greek version of SEEQ. A total of 1,264 students participated by filling in the questionnaires administered to them. The participants were selected from social

science departments that belonged to eight universities of Greece. The results showed solid evidence of the applicability of the Greek version of SEEQ, by confirming the factor structure of the instrument and reassuring the multidimensionality of the teaching effectiveness construct. Additionally, the effects of several background variables on teaching effectiveness further supported the validity of SET scores.

Στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να παράσχει ένα έγκυρο και αξιόπιστο εργαλείο για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας στο ελληνικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Άλλοι στόχοι της μελέτης ήταν (α) η εξέταση της διάστασης και της δομής ανώτερης τάξης της ελληνικής έκδοσης του ερωτηματολογίου Αξιολόγησης της Εκπαιδευτικής Ποιότητας των Φοιτητών (SEEQ) και (β) η διερεύνηση των επιπτώσεων πολλών μεταβλητών υποβάθρου σε Οι βαθμολογίες των αξιολογήσεων της διδασκαλίας των μαθητών (SET) παρέχονται από την ελληνική έκδοση του SEEQ. Συνολικά 1.264 μαθητές συμμετείχαν συμπληρώνοντας τα ερωτηματολόγια που τους χορηγήθηκαν. Οι συμμετέχοντες επιλέχθηκαν από τμήματα κοινωνικών επιστημών που ανήκαν σε οκτώ πανεπιστήμια της Ελλάδας. Τα αποτελέσματα έδειξαν στέρεες αποδείξεις της εφαρμοσιμότητας της ελληνικής έκδοσης του SEEQ, επιβεβαιώνοντας τη δομή των παραγόντων του οργάνου και καθισχύζοντας την πολυδιάστατη δομή της διδακτικής αποτελεσματικότητας. Επιπλέον, οι επιδράσεις πολλών μεταβλητών υποβάθρου στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας υποστήριξαν περαιτέρω την εγκυρότητα των βαθμολογιών SET. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

47. Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V. (2014). Teacher-child relationship quality in early childhood education: The importance of relationship patterns. *Early Child Development and Care*, 184(3), 386-402.

The purpose of this study was to examine kindergarten teachers' and children's perceptions of their relationships following a person-centered approach, and to describe patterns of relationships between them. 67 Kindergarten teachers and 403 children completed two measures designed to explore their perceptions of their relations. Four patterns of kindergarten teacher-child relationships were identified both from teachers and children reports. Results showed that three of the reported patterns resembled patterns reported by other researchers for teacher-child relationships. An interesting finding was that the notion of dependency and its relation with closeness and conflict had a different interpretation from teachers in the Greek educational context. Practical and theoretical implications are discussed.

Ο σκοπός αυτής της εργασίας ήταν να εξετάσει την ποιότητα των σχέσεων εκπαιδευτικού-μαθητή και επίσης να αναδείξει μία τυπολογία αυτών των σχέσεων.

Αυτό επιχειρήθηκε μέσα από τη συλλογή δεδομένων για τις σχέσεις νηπιαγωγού-μαθητή, τόσο από την πλευρά των εκπαιδευτικών όσο και από την πλευρά των μαθητών. Από τα αποτελέσματα αναδείχθηκαν συνολικά τέσσερα μοντέλα σχέσεων: Θετικό, Λειτουργικό, Δυσλειτουργικό και Εξαρτημένο. Τα αποτελέσματα συμφωνούν με τη γενικότερα αποδεκτή τυπολογία των σχέσεων εκπαιδευτικού-μαθητή διεθνώς. Το ενδιαφέρον εύρημα της παρούσας εργασίας ήταν η διαφορετική ερμηνεία της έννοιας της «εξάρτησης» από τους Έλληνες εκπαιδευτικούς. Δεν αναδείχθηκε δηλαδή η αρνητική σημασία που έχει η «εξάρτηση» διεθνώς. Αντίθετα οι Έλληνες εκπαιδευτικοί προσχολικής αγωγής δείχνουν να αποδίδουν μια πιο θετική σημασία στη σχέση αυτή. Επίσης σημαντικό στοιχείο της εργασίας ήταν η προσπάθεια να διερευνηθεί την τυπολογία των σχέσεων εκπαιδευτικού-μαθητή από την πλευρά των μαθητών. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

48. Grammatikopoulos, V., Gregoriadis, A., Tsigilis, N., Zachopoulou, E. (2014). Parental conceptions of quality in Greek early childhood education. *European Early Childhood Education Research Journal*, 22(1), 134-148.

The aim of the current study was to examine the assessments of parents of the quality of early childhood education (ECE) in Greece. Five hundred fifty-three preschoolers' parents participated in this study providing quality and importance ratings based on the Early Childhood Environment Rating Scale Parent Questionnaire (ECERSPQ) for the aspects of ECE. The same aspects were evaluated with Early Childhood Environment Rating Scale-Revised (ECERS-R) by trained observers. Results suggested that parent ratings overestimate the quality of ECE provided to their children, compared to those of trained observers. Yet, both parent and observer ratings appeared to have a constant variance. Moreover, observers' results indicated that the provision of ECE quality in Greece has to be improved in order to reach acceptable standards as in other developed countries.

Ο σκοπός της εργασίας αυτής ήταν να εξετάσει την αξία των αξιολογήσεων της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης από τους γονείς των μαθητών προσχολικής ηλικίας. Στην έρευνα συμμετείχαν 553 γονείς μαθητών που παρείχαν δεδομένα αξιολόγησης για την ποιότητα του περιβάλλοντος της προσχολικής εκπαίδευσης που λάμβαναν τα παιδιά τους. Οι ίδιες πλευρές του περιβάλλοντος αξιολογήθηκαν από μία κλίμακα αξιολόγησης μέσα από τη συστηματική παρατήρηση των περιβαλλόντων αυτών από πιστοποιημένους εξωτερικούς αξιολογητές. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι γονείς υπερ-εκτιμούν την ποιότητα του περιβάλλοντος της προσχολικής εκπαίδευσης που προσφέρεται στα παιδιά τους. Ενδιαφέρον όμως ήταν ότι τόσο στις αξιολογήσεις των γονέων, όσο και των πιστοποιημένων εξωτερικών αξιολογητών οι τιμές είχαν σταθερή διακύμανση.

Επίσης η σύγκριση των τιμών με διεθνείς έρευνες έδειξε ότι τον περιβάλλον προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα χρήζει βελτίωσης ειδικά στον τομέα των χώρων και υποδομών. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

49. Konstantinidou, E., **Gregoriadis, A.**, Grammatikopoulos, V., & Michalopoulou, M. (2014). Primary physical education perspective on creativity: the nature of creativity and creativity fostering classroom environment. *Early Child Development and Care*, 184 (5), 766-782.

From the beginning of the 21st century, many authorities and educational policies begun to campaign their curricula towards the promotion of creativity. Researchers' interest turned to teachers' perceptions, implicit theories and beliefs about creativity related issues which are reflect and influence their behaviors and actions in classroom settings. Till today, no research recorded physical educators' (PEds) perceptions about creativity related issues, although many EU member states promote creativity in their primary curricula.

The PAC (Perceptions about Creativity) questionnaire was developed to explore PEds' perceptions on: a) the characteristics of creative student, b) students' creative outcomes, c) the nature of creativity and d) the creativity fostering and inhibiting classroom environment. The present paper discusses the findings from the two latter aspects. Although PEds seemed to lean towards the democratic approach of creativity, many of them held contradicting views. Also, they appeared undecided, unaware and inconsistent with regard to creativity fostering classroom environment issues.

Από τις αρχές του 21ου αιώνα, πολλές αρχές και εκπαιδευτικές πολιτικές άρχισαν να εκστρατεύουν τα προγράμματα σπουδών τους για την προώθηση της δημιουργικότητας. Το ενδιαφέρον των ερευνητών στράφηκε στις αντιλήψεις, τις προσωπικές θεωρίες και τις πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τη δημιουργικότητα, τα οποία αντικατοπτρίζουν και επηρεάζουν τις συμπεριφορές και τις ενέργειές τους στην τάξη. Μέχρι σήμερα, καμία έρευνα δεν έχει καταγράψει τις αντιλήψεις των φυσικών παιδαγωγών (PEds) για θέματα που σχετίζονται με τη δημιουργικότητα, αν και πολλά κράτη μέλη της ΕΕ προωθούν τη δημιουργικότητα στα βασικά προγράμματα σπουδών τους. Το ερωτηματολόγιο PAC (Perceptions about Creativity) αναπτύχθηκε για να διερευνήσει τις αντιλήψεις των PED σχετικά με: α) τα χαρακτηριστικά του δημιουργικού μαθητή, β) τα δημιουργικά αποτελέσματα των μαθητών, γ) τη φύση της δημιουργικότητας και δ) το περιβάλλον της τάξης που προωθεί και αναστέλλει τη δημιουργικότητα. Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τα ευρήματα από τις δύο τελευταίες πτυχές. Αν και τα PE φαινόταν να κλίνουν προς τη δημοκρατική προσέγγιση της δημιουργικότητας, πολλοί από αυτούς είχαν αντικρουόμενες απόψεις. Επίσης,

εμφανίστηκαν αναποφάσιστοι, αγνοημένοι και ασυνεπείς σε ό,τι αφορά θέματα περιβάλλοντος της τάξης που προάγει τη δημιουργικότητα. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

50. Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ., **Γρηγοριάδης, Α.**, Ιππέκη, Β. (2014). Οι ατομικές συνεντεύξεις ως μέσο γνωριμίας με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας: Εμπειρίες αρχάριων φοιτητών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση, Ειδικό τεύχος*, 32-57. e-ISSN: 2241-7303.

Ανάμεσα στις βασικές ικανότητες που πρέπει να αναπτύξουν κατά την αρχική εκπαίδευσή τους οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί, είναι η ικανότητα αναγνώρισης και κατανόησης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των παιδιών μιας τάξης και η ικανότητα επικοινωνίας μαζί τους. Με στόχο την ανάπτυξη των παραπάνω ικανοτήτων μια από τις πιο συνηθισμένες στρατηγικές στις οποίες καλούνται να εξασκηθούν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, είναι οι ατομικές συνεντεύξεις με παιδιά.

Κατά τη διάρκεια της Α' φάσης του προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, χρησιμοποιήθηκαν οι ατομικές συνεντεύξεις εκπαιδευτικών-παιδιών ως ένα εργαλείο που μπορεί να δώσει στους υποψήφιους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με τεχνικές διατύπωσης ερωτήσεων και επικοινωνίας με μικρά παιδιά και να προσεγγίσουν τον τρόπο σκέψης αυτής της ηλικίας.

Μετά τη συνέντευξη με ένα παιδί της δικής τους επιλογής, οι φοιτήτριες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούσαν το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ατομικών συνεντεύξεων με στόχο τη διερεύνηση των απόψεών τους για το συγκεκριμένο εργαλείο ως «μέσο γνωριμίας» με τα παιδιά. Η ανάλυση των απαντήσεων 114 φοιτητριών δίνει χρήσιμες πληροφορίες για τις αντιλήψεις των φοιτητριών σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τις δυνατότητες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας και τη χρησιμότητα, ή μη της ατομικής συνέντευξης ως διδακτικό εργαλείο. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η συνέντευξη με τα παιδιά μπορεί να αποτελέσει μια αποτελεσματική στρατηγική κατά την αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, για την ευαισθητοποίηση και τη γνωριμία τους με τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

51. Chatzipanteli, A., Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.** (2014). Development and evaluation of metacognition in early childhood education. *Early Child Development and Care*, 184 (8), 1223–1232.

In a rapidly changing world, early childhood educators should support new forms of teaching and learning, enhancing the learning environment and bringing schools better in tune with 21st century realities. Preparing the students to become

competent lifelong learners must be the main aim of schooling today. An important aid towards this aim is metacognition, due to its important and its contribution to learning and knowledge transferring.

This chapter discusses the literature on metacognition, the techniques that improve it and the way it is evaluated in education, and especially in early childhood. The engagement of young students in metacognitive thinking is considered necessary as they considered capable of developing fundamental forms of metacognition after the age of 3.

The development of metacognitive activities for early childhood education could help students become thoughtful about their learning process. Apart from the practical implications for educators, the chapter closes with the presentation of physical activities that describe reciprocal and self-check teaching styles and guide young children to reflect on their own learning and realize what they are doing.

Σε έναν γρήγορα αναπτυσσόμενο περιβάλλον οι εκπαιδευτικοί προσχολικής αγωγής θα πρέπει να υιοθετούν και να υποστηρίζουν νέες μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης, έτσι ώστε να εμπλουτίζουν το μαθησιακό περιβάλλον και να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Η προετοιμασία των μαθητών ώστε να γίνουν ικανοί να μαθαίνουν σε όλη τους την πορεία στη ζωή, είναι ένας βασικός στόχος του σημερινού σχολείου. Η μεταγνώση είναι μία πολύ σημαντική δεξιότητα που βοηθάει προς αυτήν την κατεύθυνση, λόγω της σημασίας και της συμβολής της στη μάθηση και στη μεταφορά της μάθησης. Η εργασία αυτή πραγματεύεται το πεδίο αυτό, τις τεχνικές που βελτιώνουν και το πώς η μεταγνώση αξιολογείται τελικά στην προσχολική εκπαίδευση. Η ενσωμάτωση της μεταγνώσης στην προσχολική εκπαίδευση θεωρείται απαραίτητη, καθώς τα παιδιά από την ηλικία των τριών ετών αναπτύσσουν βασικές μορφές μεταγνώσης. Η ανάπτυξη των μεταγνωστικών δραστηριοτήτων στην προσχολική εκπαίδευση θα μπορούσε να βοηθήσει τους μαθητές να στοχάζονται σχετικά με τη διαδικασία της μάθησης. Πέρα από τις θεωρητικές προσεγγίσεις, η εργασία αυτή παραθέτει και πρακτικές δραστηριότητες που βοηθούν τους μαθητές να αναπτύξουν μεταγνωστικές δεξιότητες. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

52. Gregoriadis, A., Grammatikopoulos, V., Zachopoulou, E. (2013). Evaluating preschoolers' social skills: The impact of a physical education program from the parents' perspectives. *International Journal of Humanities and Social Science*, 3 (10), 40-51.

The purpose of this study was to investigate the parents' perceptions concerning the impact of a physical education program named ESPEC ('Early Steps' Physical Education Curriculum) on their children's social skills. This study's research design followed the 'concurrent triangulation strategy' of mixed method research.

Based on this research design, parents participated in ESPEC evaluation providing both quantitative and qualitative data. The “Social Behavior Instrument” (SBI) was administered and 181 parents (87 from the control group and 94 from the experimental group) completed the SBI before and after the implementation of the ESPEC. For the qualitative data 16 randomly selected parents with children in the experimental group were interviewed. Results showed that no statistical differences were found between the control and experimental measures for all 18 items of SBI. The qualitative data provided a more insight view of the improvement of children’s social skills.

The overall picture, deriving from the results, showed that the implementation of a physical education program (ESPEC) had positive impact and improved various social behaviors and skills of preschoolers. This shows that physical education programs with their informal atmosphere and content constitute an ideal setting in which social skills can be developed. Also, the participation of parents as valid and reliable external evaluators in intervention programs is further supported from the results of this study.

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να διερευνήσει τις αντιλήψεις των γονέων σχετικά με τον αντίκτυπο ενός προγράμματος φυσικής αγωγής που ονομάζεται ESPEC («Early Steps» Physical Education Curriculum) στις κοινωνικές δεξιότητες των παιδιών τους. Ο ερευνητικός σχεδιασμός αυτής της μελέτης ακολούθησε τη «στρατηγική ταυτόχρονης τριγωνοποίησης» της έρευνας μεικτής μεθόδου. Με βάση αυτόν τον ερευνητικό σχεδιασμό, οι γονείς συμμετείχαν στην αξιολόγηση ESPEC παρέχοντας τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά δεδομένα.

Χορηγήθηκε το «Μέσο Κοινωνικής Συμπεριφοράς» (SBI) και 181 γονείς (87 από την ομάδα ελέγχου και 94 από την πειραματική ομάδα) ολοκλήρωσαν το SBI πριν και μετά την εφαρμογή του ESPEC. Για τα ποιοτικά δεδομένα ερωτήθηκαν 16 τυχαία επιλεγμένοι γονείς με παιδιά στην πειραματική ομάδα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι δεν βρέθηκαν στατιστικές διαφορές μεταξύ των μετρήσεων ελέγχου και των πειραματικών μετρήσεων και για τα 18 στοιχεία του SBI. Τα ποιοτικά δεδομένα παρείχαν μια πιο διορατική άποψη για τη βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών. Η συνολική εικόνα, που προέκυψε από τα αποτελέσματα, έδειξε ότι η εφαρμογή ενός προγράμματος φυσικής αγωγής (ESPEC) είχε θετικό αντίκτυπο και βελτίωσε διάφορες κοινωνικές συμπεριφορές και δεξιότητες των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Αυτό δείχνει ότι τα προγράμματα φυσικής αγωγής με την άτυπη ατμόσφαιρα και το περιεχόμενό τους αποτελούν ένα ιδανικό περιβάλλον στο οποίο μπορούν να αναπτυχθούν κοινωνικές δεξιότητες. Επίσης, η συμμετοχή των γονέων ως έγκυρων και αξιόπιστων εξωτερικών αξιολογητών σε προγράμματα παρέμβασης υποστηρίζεται περαιτέρω από τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

53. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, & Zachopoulou, E. (2013). Evaluating an early childhood educators' training in six European countries. *International Journal for Innovation and Quality in Learning*, 1 (2), 15-21.

The aim of the current study was to evaluate the training provided by the project "Early Change: Promoting the professional development of early educators." The training was conducted in six European countries between October 2012 and January 2013, and the participants were 122 early educators from six different countries. The aim of the training was to help the participants develop basic research skills by teaching them how to implement an Environment Rating Scale, the ECERS-R.

The evaluation design was based on the use of mixed methods as both qualitative and quantitative data were collected. The results supported the successful provision of the training towards the improvement of the participants' research skills and the enrichment of their knowledge. Implications for the educational field practice are also discussed.

Ο στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να αξιολογήσει την εκπαίδευση που παρέχεται από το έργο «Πρώιμη Αλλαγή: Προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας». Η εκπαίδευση διεξήχθη σε έξι ευρωπαϊκές χώρες από τον Οκτώβριο του 2012 έως τον Ιανουάριο του 2013, και οι συμμετέχοντες ήταν 122 εκπαιδευτικοί από έξι διαφορετικές χώρες. Στόχος της εκπαίδευσης ήταν να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν βασικές ερευνητικές δεξιότητες διδάσκοντάς τους πώς να εφαρμόζουν μια Κλίμακα Διαβάθμισης Περιβάλλοντος, την ECERS-R. Ο σχεδιασμός της αξιολόγησης βασίστηκε στη χρήση μικτών μεθόδων καθώς συλλέχθηκαν τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά δεδομένα. Τα αποτελέσματα υποστήριξαν την επιτυχή παροχή της εκπαίδευσης με στόχο τη βελτίωση των ερευνητικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων και τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους. Συζητούνται επίσης οι επιπτώσεις για την πρακτική του εκπαιδευτικού πεδίου. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

54. Grammatikopoulos, V., Tsigilis, N., **Gregoriadis, A.**, Bikos, K. (2013). Evaluating an induction training program for Greek teachers using an adjusted level model approach. *Studies in Educational Evaluation*, 39, 225-231.

This study is about the evaluation of the introductory training program for educators who just got appointed in the public sector in Greece. The program was evaluated by adopting an adjusted level model approach. The innovation in this approach was the integration of methods. Qualitative and quantitative data collection procedures were applied in order to assess the value of the training based on the five levels proposed by Guskey (2000; 2002). The introductory training was

provided to Greek educators who are appointed as permanent public employees at the beginning of each academic year. The results were encouraging for the applicability of the level model based evaluation in educational settings. Moreover, the sequential hierarchy of the model was also tested for the levels that were assessed quantitatively. The hierarchical order was supported for the levels *reactions*, *use of knowledge*, and *results*. Further evidence is needed in order to support the integration of methods in level models approach and the sequential order of the five model approach proposed by Guskey.

Η εργασία αυτή πραγματεύεται ένα μοντέλο αξιολόγησης για την εισαγωγική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που προσλαμβάνονται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η επιμόρφωση αξιολογήθηκε με την προσαρμογή ενός «μοντέλου επιπέδων», με συλλογή από ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα. Τα «μοντέλα επιπέδων» είναι αξιολογήσεις ευρέως διαδεδομένες στην αξιολόγηση επιμόρφωσης στον οργανωσιακό τομέα και τελευταία άρχισαν να υιοθετούνται με προσαρμογές και στην εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα έδειξαν θετικά στοιχεία για την καταλληλότητα του μοντέλου που υιοθετήθηκε στην παρούσα εργασία για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Εξετάστηκε επίσης η διαδοχικότητα στην ιεραρχική δομή των επιπέδων για τα επίπεδα όπου υπήρχαν ποσοτικά δεδομένα με τα αποτελέσματα να υποστηρίζουν την ιεραρχική δομή. Βέβαια, περαιτέρω εμπειρικά δεδομένα θα χρειαστούν για τη μελέτη σε βάθος των «μοντέλων επιπέδων» και την καταλληλότητα τους στο χώρο της επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

55. Bikos, K., & Gregoriadis, A. (2012). Moral judgments of sociometrically neglected children concerning their bullying experiences in the first grade. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2 (9), 23-33.

Recent findings have shown that school bullying is becoming an ongoing and serious problem that children and educators face on a daily basis. For example, unpopular children have increased possibilities of being rejected than their peers and are at great risk of experiencing depression and low self-esteem. In addition, bullying has recently been identified by researchers as a classic moral issue, insofar as it involves intending to hurt another person or behaving in a way that may harm other people. The purpose of the present study is to investigate children's experiences, understanding and moral judgements of school bullying. Three first grade classes participated in the study, one from a public and two from a private primary schools in Thessaloniki. Children's sociometric status was determined using the procedure described by Coie, Dodge and Coppotelli (1982). Besides the standard "like most" and "like least" nominations, children were asked to identify three classmates who get "picked on and teased" so that victimized subgroups of neglected-bullied children could be identified. Children who were identified as sociometrically neglected,

became the “target-children” of this study. These children were prompted to talk about their bullying experiences and to answer to open-ended questions. More specifically, two researchers observed the daily interactions of each one of these children for three days in a row. They recorded specific interactions and bullying incidents in which the “target-children” were involved and they interviewed them about these particular occasions. Children’s responses revealed significant levels of social distress, submission and low self-esteem, but they also suggested the “moral” nature of the motives of bullies, such as sadistic and deliberate aspects of bullying that are not fully included and described in the existing subtypes of aggression. The aforementioned finding which has already been supported empirically in the study of Bosacki, Marini and Dane (2006), may help researchers to broaden current conceptualizations of bullying and victimization.

Ο σκοπός της εργασίας αυτής είναι να διερευνήσει τις εμπειρίες και τις ηθικές κρίσεις των παιδιών για το σχολικό εκφοβισμό. Τρεις τάξεις πρώτης δημοτικού συμμετείχαν στην έρευνα, μία από δημόσιο και δύο από ιδιωτικά δημοτικά σχολεία της Θεσσαλονίκης. Ειδικότερα, εφαρμόστηκε η κοινωνιομετρική μέθοδος και εντοπίστηκαν μαθητές που κατατάσσονταν στην κατηγορία δημοτικότητας «παραμελημένος». Ακολούθησε παρατήρηση των παραμελημένων μαθητών και συνέντευξη σχετικά με τις εμπειρίες τους από σχολικό εκφοβισμό. Δύο ερευνητές παρατηρούσαν τις καθημερινές αλληλεπιδράσεις των παραμελημένων παιδιών για τρεις μέρες και κατέγραψαν συγκεκριμένες αλληλεπιδράσεις και περιστατικά σχολικού εκφοβισμού στα οποία αναμίχθηκαν οι παραμελημένοι μαθητές του δείγματος. Στη συνέχεια πήραν συνέντευξη από αυτούς τους μαθητές για αυτά τα συγκεκριμένα περιστατικά. Οι απαντήσεις των παιδιών έδειξαν σημαντικά επίπεδα κοινωνικής απογοήτευσης, παραίτησης, υποταγής και χαμηλής αυτοεκτίμησης, αλλά έδειξαν επίσης και την «ηθική» πλευρά/φύση των κινήτρων των σχολικών εκφοβιστών, όπως οι σαδιστικές και σκόπιμες πλευρές του σχολικού εκφοβισμού, οι οποίες δεν είναι πλήρως ενταγμένες ούτε και περιγράφονται επαρκώς στους υπάρχοντες τύπους επιθετικότητας. Το εύρημα αυτό μπορεί να βοηθήσει τους ερευνητές να διευρύνουν την κατανόησή τους γύρω από τη θυματοποίηση και το σχολικό εκφοβισμό. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

56. Μπιρμπίλη, Μ., & Γρηγοριάδης, Α. (2012). Ο ρόλος του αποσπασμένου εκπαιδευτικού στην πρακτική άσκηση των παιδαγωγικών τμημάτων. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 54, 169-179.

Βασική προϋπόθεση για τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης των υποψηφίων εκπαιδευτικών αποτελεί η εποπτεία και η καθοδήγησή τους από έμπειρους παιδαγωγούς. Σε αντίθεση με τα διεθνή δεδομένα, κατά τα οποία την εποπτεία των φοιτητών αναλαμβάνουν "επαγγελματίες" επόπτες, στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα το συγκεκριμένο ρόλο επωμίζονται εκπαιδευτικοί που αποσπώνται στα

πανεπιστημιακά τμήματα ειδικά για το σκοπό αυτό. Στην «τριάδα συνεργασίας - εποπτείας» που απαρτίζεται από τον πανεπιστημιακό καθηγητή, τον αποσπασμένο εκπαιδευτικό και το φοιτητή, οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί καλούνται, σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις, να βοηθήσουν το φοιτητή όχι μόνο να μετασχηματίσει τη θεωρία σε πράξη, αλλά και να μπει σε μια διαδικασία κριτικού αναστοχασμού.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μέρος μίας ευρύτερης ερευνητικής προσπάθειας σκοπός της οποίας ήταν να αναδείξει τη σημασία του ρόλου των αποσπασμένων εκπαιδευτικών στις πρακτικές ασκήσεις των παιδαγωγικών τμημάτων και να καταγράψει τα προβλήματα που υπάρχουν σχετικά με: α) το ρόλο και τις υποχρεώσεις τους στις πρακτικές ασκήσεις, β) τις παιδαγωγικές και επιστημονικές προκλήσεις που συναντούν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και γ) τις ελλείψεις που αφορούν το ρόλο τους σε θεσμικό επίπεδο. Το μέρος της έρευνας που παρουσιάζεται στη συγκεκριμένη εργασία διαπραγματεύεται τη θεσμική διάσταση του ρόλου του αποσπασμένου εκπαιδευτικού. Στην έρευνα συμμετείχαν 14 νηπιαγωγοί, αποσπασμένοι στην Πρακτική Άσκηση του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ. κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων και τη διεξαγωγή ομαδικών συνεντεύξεων. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε, ότι ο ρόλος του αποσπασμένου εκπαιδευτικού στα παιδαγωγικά τμήματα της χώρας, χαρακτηρίζεται από θεσμικές ελλείψεις σε επίπεδο περιγραφής των επαγγελματικών τους υποχρεώσεων, από αντιφάσεις σχετικά με τα επαγγελματικά τους δικαιώματα, αλλά και από προβλήματα σε ότι αφορά τα κριτήρια πρόσληψης και αξιολόγησής τους. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

57. Γρηγοριάδης, Α., & Γραμματικόπουλος, Β. (2011). Η αξιολόγηση της συνεργατικής διδασκαλίας στην προσχολική ηλικία. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 51, 25-41.

Η συνεργατική μάθηση αποτελεί μία αποδεκτή και ευρέως χρησιμοποιούμενη μέθοδο διδασκαλίας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η σημασία της συνεργατικής προσέγγισης/μεθόδου για τη μάθηση και την ανάπτυξη των παιδιών έχει τεκμηριωθεί από μεγάλο πλήθος εμπειρικών ερευνών τις προηγούμενες δεκαετίες. Ωστόσο, παρά την ευρέως αποδεκτή υποστήριξη που προσφέρει η συνεργατική μάθηση/μέθοδος στους παιδαγωγούς, υπάρχουν πολλοί εκπαιδευτικοί που διστάζουν να την υιοθετήσουν εξαιτίας δυσκολιών και προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην εφαρμογή της μεθόδου. Η εργασία αυτή διαπραγματεύεται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νηπιαγωγοί στην εφαρμογή της συνεργατικής μεθόδου στην τάξη. Ειδικότερα, επικεντρώνεται στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι νηπιαγωγοί στην αξιολόγηση της απόδοσης και της ανάπτυξης των παιδιών

ενόσω δουλεύουν συνεργατικά σε ομάδες. Επιπλέον, συζητείται η οργάνωση και το πλαίσιο της αξιολόγησης στη συνεργατική μάθηση και παρουσιάζονται ορισμένες τεχνικές αξιολόγησης προσαρμοσμένες στις ανάγκες της προσχολικής τάξης.

Cooperative learning is now an accepted and often the preferred instructional procedure at all levels of education. The significance of cooperative approach in children's learning and development has been well established by numerous empirical data these past decades. However, despite the widely accepted support cooperative learning provides to the teacher, there are lots of teachers that hesitate to adopt this method due to the various problems and difficulties they face in its' application. This paper discusses the problems preschool teachers face in using cooperative learning. More specifically it focuses around the difficulties early educators have in the evaluation of young children's achievements and development while working cooperatively in groups. Furthermore, we discuss the organization and context of evaluation in cooperative learning and present some assessment techniques adjusted to the needs of the preschool classroom. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

58. Tsigilis, N., & Gregoriadis, A. (2008). «Measuring teacher-child relationships in Greek kindergarten settings: A validity study of the short form of the Student-Teacher Relationship Scale. *Early Education and Development*, 19 (5), 816-835.

The present study was designed to examine the factorial validity of the short form of the Student Teacher Relationship Scale (STRS-SF, Pianta 2001) and its invariance across gender in the Greek educational context. STRS-SF has been designed to assess teachers' perceptions of their relationships with individual children and their perceptions about children's behavior and feelings towards them. STRS-SF comprises 15 items that measure two dimensions of teacher-child relationships, Closeness and Conflict. Fifty-six kindergarten teachers completed the STRS-SF about their students ($n = 336$). A two-factor model with correlated latent factors was postulated and tested. Confirmatory factor analysis procedures showed marginal fit to the data ($CFI = .902$, $RMSEA = .066$). The fit of the model was further improved by adding two error covariances ($CFI = .931$, $RMSEA = .056$). Cronbach's alpha coefficient showed adequate internal consistency for Closeness ($\alpha = .72$) and Conflict ($\alpha = .82$). In addition, there was a negative moderate association between the two subscales ($r = -.38$). Examination of the STRS-SF invariance showed it was manifested in the same way across gender. The findings of the present study, which was conducted in a cultural context different from the one in which the STRS-SF was developed, seem to support the instrument's factorial validity and equivalence across gender.

Η παρούσα έρευνα εξετάζει την παραγοντική εγκυρότητα της Σύντομης Μορφής της Κλίμακας STRS (Student-Teacher Relationship Scale-Short Form, Pianta 2001). Η Σύντομη Κλίμακα STRS-SF έχει χρησιμοποιηθεί σε πληθώρα ερευνών για να

αξιολογήσει με πιο σύντομο τρόπο από ότι η ολοκληρωμένη κλίμακα, τις αντιλήψεις των παιδαγωγών για τις σχέσεις τους με τα παιδιά και τις αντιλήψεις τους για τα συμπεριφορά των παιδιών, αλλά και για τα συναισθήματα των παιδιών απέναντί τους. Η Σύντομη Κλίμακα STRS-SF αποτελείται από 15 items τα οποία μετρούν δύο διαστάσεις της σχέσης παιδαγωγού-παιδιού, τη 'Συναισθηματική Εγγύτητα' και τη 'Σύγκρουση'. 56 νηπιαγωγοί συμπλήρωσαν τη Σύντομη Κλίμακα STRS-SF για τους μαθητές τους (n=336). Ένα παραγοντικό μοντέλο με δύο παράγοντες διαμορφώθηκε και εξετάστηκε. Η επιβεβαιωτική παραγοντική ανάλυση έδειξε οριακή προσαρμογή στα δεδομένα (CFI=.902, RMSEA=.066). Η εικόνα του μοντέλου βελτιώθηκε περαιτέρω προσθέτοντας δύο σφάλματα συμμεταβολής (CFI=.931, RMSEA=.056). Ο δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's alpha έδειξε επαρκή εσωτερική συνοχή για τη Συναισθηματική Εγγύτητα ($\alpha=.72$) και για τη Σύγκρουση ($\alpha=.82$). Επιπρόσθετα, υπήρχε μία αρνητική μέτρια συσχέτιση ανάμεσα στη Συναισθηματική Εγγύτητα και στη Σύγκρουση ($r=-.38$). Τα ευρήματα της έρευνας, που πραγματοποιήθηκε σε ένα κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο διαφορετικό από εκείνο στο οποίο αναπτύχθηκε η κλίμακα STRS-SF, φαίνονται να υποστηρίζουν την παραγοντική εγκυρότητα του εργαλείου. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

59. Γρηγοριάδης, Α. (2008). «Με ποια κριτήρια αξιολογούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας τη συμπεριφορά της νηπιαγωγού και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση». *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 46, 109-127.

Η πλειονότητα των διαθέσιμων ερευνών για τις σχέσεις παιδαγωγού-παιδιού στο

νηπιαγωγείο και τις πρώτες τάξεις του δημοτικού βασίζονται στη διερεύνηση των αντιλήψεων των δασκάλων και των γονέων των παιδιών. Ωστόσο, ένας σημαντικός όγκος πληροφοριών μπορούν να αποκτηθούν, εάν διερευνηθούν οι αντιλήψεις των ίδιων των μαθητών νηπιαγωγείου για τις σχέσεις τους με τους παιδαγωγούς τους.

Αυτή η έρευνα εξέτασε τις αντιλήψεις 338 μαθητών από 19 τάξεις νηπιαγωγείων της κεντρικής Μακεδονίας σχετικά με την ποιότητα της σχέσης τους με τους/τις νηπιαγωγούς τους. Ειδικότερα, η έρευνα αποσκοπούσε στην καταγραφή συγκεκριμένων συμπεριφορών και συναισθηματικών εκδηλώσεων των παιδαγωγών οι οποίες εκλαμβάνονται από τα παιδιά ως «δείκτες» ή ενδείξεις για την ύπαρξη θετικής ή αρνητικής σχέσης μαζί τους.

Τα αποτελέσματα έδειξαν μία σειρά θετικών και αρνητικών κριτηρίων τα οποία χρησιμοποιούν τα παιδιά προκειμένου να αξιολογήσουν την ποιότητα της σχέσης τους με το/τη νηπιαγωγό τους. Έδειξαν επίσης ότι τα παιδιά είναι σε θέση να περιγράψουν με ικανό τρόπο τα συναισθήματα και τις αντιλήψεις τους για τις σχέσεις τους με τους παιδαγωγούς. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

60. Gregoriadis, A., & Tsigilis, N. (2008). «Applicability of the Student-Teacher Relationship Scale (STRS) in the Greek educational setting». *Journal of Psychoeducational Assessment*, 26 (2), σσ. 108-120, 2008. Impact factor (0,525).

The purpose of this study was to examine the applicability of the STRS within the Greek cultural context. Sixty-seven kindergarten teachers filled in a Greek version of the Student-Teacher Relationship Scale (STRS) for 403 kindergarten students. Exploratory factor analysis showed that a 26-item version of the STRS could be considered as a valid and reliable instrument to measure three dimensions of the teacher-child relationship, namely Closeness ($\alpha = .86$), Conflict ($\alpha = .87$) and Dependency ($\alpha = .79$). Findings further indicated that teachers described young boys as having more conflictual relationships with their teachers and young girls as having closer and more dependent relationships with them. In contrast with previous studies, the Dependency subscale was positively correlated with the Closeness subscale ($r = .34$) and did not associate with the Conflict subscale. This finding might be attributed to the different cultural background of the Greek kindergarten teachers or their differentiated interpretation of the notion of Dependency.

Ο στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει την εφαρμοσιμότητα της κλίμακας Student-Teacher Relationship Scale (STRS) στο ελληνικό πολιτισμικό πλαίσιο. 67 νηπιαγωγοί συμπλήρωσαν την ελληνική βερσιόν της κλίμακας STRS για 403 μαθητές τους. Η διερευνητική παραγοντική ανάλυση έδειξε ότι μία βερσιόν με 26 items της κλίμακας μπορεί να θεωρηθεί ένα αξιόπιστο και έγκυρο εργαλείο για τη μέτρηση των τριών διαστάσεων της σχέσης παιδαγωγού-παιδιού, δηλαδή τη Συναισθηματική Εγγύτητα ($\alpha=.86$), τη Σύγκρουση ($\alpha=.87$) και την Εξάρτηση ($\alpha=.79$). Τα ευρήματα έδειξαν επίσης ότι οι νηπιαγωγοί περιέγραψαν τα αγόρια ότι έχουν πιο αρνητικές/συγκρουσιακές σχέσεις με τους/τις νηπιαγωγούς τους, ενώ τα κορίτσια ότι έχουν πιο θετικές και πιο προσκολλημένες σχέσεις μαζί τους. Σε αντίθεση με τα ευρήματα προηγούμενων ερευνών, η υποκλίμακα της Εξάρτησης συσχετίστηκε θετικά με την υποκλίμακα της Συναισθηματικής Εγγύτητας ($r=.34$) και δεν συσχετίστηκε με την υποκλίμακα της Σύγκρουσης. Αυτό το εύρημα μπορεί να αποδοθεί στο διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο των Ελλήνων νηπιαγωγών ή στη διαφορετική ερμηνεία τους για την έννοια της Προσκόλλησης. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

61. Tsigilis, N., Tsioumis, K., & Gregoriadis, A. (2007). «Applicability of the planned behavior theory to early childhood teachers' attitudes toward teaching culturally diverse classes. The role of self-identity». *Psychological Reports*, 100, 1123-1128.

The present study was designed to examine the predictive utility of the planned behavior theory to the multicultural education domain. One hundred and

forty eight prospective early childhood teachers asked to complete a questionnaire designed to measure attitudes toward teaching multicultural classes, subjective norms, perceived behavioral control and self-identity. Hierarchical regression analysis showed that the planned behavior model components explained 52.5% of the undergraduate students' intentions. Entrance of self-identity increased the predictability of the model (57.3%). It was concluded that: (a) researchers may have increased confidence when applying the planned behavior theoretical framework to study prospective educators' attitudes and (b) self-identity seems to represent a useful explanatory variable.

Η παρούσα έρευνα σχεδιάστηκε προκειμένου να εξετάσει την προβλεπτική αξία του θεωρητικού μοντέλου της προγραμματισμένης συμπεριφοράς στο πεδίο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Το δείγμα αποτελούνταν από 148 υποψήφιους παιδαγωγούς προσχολικής εκπαίδευσης. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο το οποίο σχεδιάστηκε για να μετρήσει στάσεις απέναντι στη διδασκαλία σε διαπολιτισμικές τάξεις, τον εκλαμβανόμενο έλεγχο συμπεριφοράς και την επαγγελματική αυτοεικόνα τους. Η ιεραρχική ανάλυση παλινδρόμησης έδειξε ότι οι βασικοί άξονες/διαστάσεις του μοντέλου της προγραμματισμένης συμπεριφοράς εξηγούσαν το 52,5% των προθέσεων των συμμετεχόντων. Ο συνυπολογισμός της επίδρασης της επαγγελματικής αυτοεικόνας αύξησε την προβλεπτικότητα του μοντέλου στο 57,3%. Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα α) προκύπτουν δεδομένα που ενθαρρύνουν τους ερευνητές να χρησιμοποιούν το θεωρητικό μοντέλο της προγραμματισμένης συμπεριφοράς σε υποψήφιους παιδαγωγούς προσχολικής εκπαίδευσης, και β) η επαγγελματική αυτοεικόνα φαίνεται να αποτελεί μία αξιόπιστη και χρήσιμη ερμηνευτική μεταβλητή.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

62. Γρηγοριάδης, Α. (2007). «Κοινωνιομετρία». Άρθρο-Λήμμα στο Π. Ξωχέλλη (επιμ.): «Λεξικό της Παιδαγωγικής», σσ.387-389. Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Κυριακίδη.

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει συνοπτικά τη μέθοδο της Κοινωνιομετρίας και περιγράφει και αναλύει τη διαδικασία εφαρμογής της μεθόδου. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται μία σύντομη ιστορική αναδρομή της εξέλιξης της μεθόδου και τα βασικά «εργαλεία» τα οποία χρησιμοποιούνται στην εφαρμογή της, όπως είναι για παράδειγμα το κοινωνιομετρικό τεστ, το κοινωνιόγραμμα κ.α.

Στη συνέχεια περιγράφονται οι βασικές κατηγορίες δημοτικότητας στο δίκτυο των διαπροσωπικών σχέσεων στη σχολική τάξη και οι δυνατότητες επεξεργασίας των δεδομένων και αξιοποίησής τους από τον/την παιδαγωγό της τάξης ή τον ερευνητή. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

63. Tsigilis, N., Tsioumis, K., & Gregoriadis, A. (2006). «Prospective Early Childhood Educators' Attitudes Toward Teaching Multicultural Classes: A Planned Behavior Theory Perspective». *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 27, 1-9.

The aim of the present study was to examine prospective early childhood educators' attitudes towards teaching multicultural classes using the planned behavior theoretical framework. One hundred and forty-eight undergraduate students voluntarily participated in the study. Participants were divided into two groups. The first group comprised students who attended courses on multicultural education, whereas the second group comprised students who did not attend those courses. A specifically designed questionnaire was administered to assess attitudes toward teaching multicultural classes, subjective norms, perceived behavioral control, and self-assessed knowledge.

Results showed that the planned behavior model can be applied to the multicultural domain. Self-assessed knowledge significantly increased the predictability of the prospective students' intentions only for the first group ($R^2 = .61$). It was concluded that prospective early educators' participation in courses regarding cultural diversity facilitated their attitudes towards teaching children from various cultural backgrounds.

Ο σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να εξετάσει τις στάσεις των υποψήφιων παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας απέναντι στη διδασκαλία σε πολυπολιτισμικές τάξεις, με τη χρήση του θεωρητικού υπόβαθρου της προγραμματισμένης συμπεριφοράς. 148 προπτυχιακοί φοιτητές συμμετείχαν εθελοντικά στην έρευνα. Οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα απαρτιζόταν από φοιτητές που παρακολούθησαν μαθήματα για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, ενώ η δεύτερη ομάδα αποτελούνταν από φοιτητές που δεν παρακολούθησαν παρόμοια μαθήματα. Ένα ερωτηματολόγιο που σχεδιάστηκε για την εργασία αυτή χορηγήθηκε προκειμένου να αξιολογήσει τις στάσεις απέναντι στη διδασκαλία σε διαπολιτισμικές τάξεις, τις υποκειμενικές νόρμες και την αυτοαξιολογούμενη γνώση. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το μοντέλο της προγραμματισμένης συμπεριφοράς μπορεί να εφαρμοστεί και στο διαπολιτισμικό πεδίο. Η αυτοαξιολογούμενη γνώση ενίσχυσε στατιστικά σημαντικά την προβλεψιμότητα των προθέσεων των προπτυχιακών φοιτητών μόνο στην πρώτη ομάδα ($R^2 = .61$). Φαίνεται ότι η συμμετοχή των προπτυχιακών φοιτητών σε μαθήματα σχετικά με τη διαφορετικότητα και τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες βελτίωσε τη στάση τους απέναντι στη διδασκαλία σε παιδιά από ποικίλα πολιτισμικά περιβάλλοντα.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

64. Μπίκος, Κ., & Γρηγοριάδης, Α. (1998). «Ηλικία και κριτήρια κοινωνιομετρικών επιλογών». *Μακεδόν*, 4, 89-100.

Η επίδραση των σχέσεων του παιδιού με τους συνομήλικούς τους είναι

ιδιαίτερα σημαντική τόσο στην κοινωνική, γνωστική και συναισθηματική του ανάπτυξη όσο και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για κοινωνικές σχέσεις και τη μελλοντική ένταξή του στην κοινωνική ζωή. Οι αντιλήψεις των παιδιών σχετικά με τις κοινωνικές σχέσεις τους μεταβάλλονται σταδιακά, καθώς αναπτύσσονται, ιδιαίτερα από την ηλικία των έξι ετών και άνω. Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν η καταγραφή των κριτηρίων επιλογής και απόρριψης μαθητών διαφορετικών τάξεων δημοτικού σχολείου και η διερεύνηση του «βάθους» των κριτηρίων αυτών σε σχέση με την ηλικία τους.

Για τη διερεύνηση των αντιλήψεων των μαθητών τετάρτης και έκτης δημοτικού χρησιμοποιήθηκε η κοινωνιομετρική μέθοδος. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα κριτήρια επιλογής και απόρριψης μεταξύ των δύο ομάδων ήταν διαφοροποιημένα. Συγκεκριμένα εμφανίζονται πιο εμπλουτισμένες απόψεις και πολυδιάστατα κριτήρια επιλογής και απόρριψης των μεγαλύτερων μαθητών.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

65. Δερικολέτη, Α. Π., Κούλη, Ο., Μπεμπέτσος, Ε., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2021). Η επίδραση ενός ρυθμικού και κινητικού προγράμματος στην ενσυναίσθηση παιδιών προσχολικής ηλικίας. *Φυσική Αγωγή & Αθλητισμός*, 41(2), 161-164.

Η προσχολική εκπαίδευση είναι μια κρίσιμη περίοδος κατά την οποία το παιδί αναπτύσσει χαρακτήρα και θεμελιώδη γνωστικά στοιχεία και αυτό ενισχύεται από τη δημιουργική κίνηση. Η προσχολική ηλικία θεωρείται κατάλληλη περίοδος για την εφαρμογή προγραμμάτων που στοχεύουν στην προώθηση των κινητικών δεξιοτήτων. Είναι η εποχή κατά την οποία μπαίνουν οι βάσεις για τις θεμελιώδεις δεξιότητες των παιδιών, τα οποία αργότερα θα εξελιχθούν και σε αθλητικές δεξιότητες (Gallahue, 2002). Ωστόσο, στην Ελλάδα ελάχιστες έρευνες μελέτησαν την επίδραση ενός ρυθμικού και κινητικού προγράμματος στην ενσυναίσθηση παιδιών προσχολικής ηλικίας. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της επίδρασης ενός οργανωμένου ρυθμικού και κινητικού προγράμματος στην ενσυναίσθηση παιδιών προσχολικής ηλικίας. Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν τριάντα δύο παιδιά ηλικίας 3-5 ετών που φοιτούσαν σε δημοτικούς σταθμούς. Χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Basic Empathy Scale (BES) (Jolliffe & Farrington, 2006) η οποία έχει προσαρμοστεί στον ελληνικό πληθυσμό (Stavrinides et al., 2010). Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς τον παράγοντα μέτρηση (πριν και μετά την εφαρμογή του παρεμβατικού προγράμματος).

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

66. **Γρηγοριάδης, Α.**, Μπιρμπίλη, Μ., Παπανδρέου, Μ., & Κακανά, Δ-Μ. (2020). Προκλήσεις στον Εντοπισμό Κρίσιμων Συμβάντων στην Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών. Στο *Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Δικτύου Πρακτικών Ασκήσεων «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Παιδαγωγικά Τμήματα, 30 χρόνια*

μετά: *Αντιμετωπίζοντας τις νέες προκλήσεις*», (σσ. 73-86). Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας: Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2018. ISBN 978-960-9439-68-8

Η πρακτική μαθητεία αποτελούσε ανέκαθεν μέρος της εκπαίδευσης των υποψήφίων εκπαιδευτικών, από την εποχή που η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών θεωρούνταν μια αποκλειστικά εφαρμοσμένη επιστήμη έως και σήμερα. Η σύγχρονη άποψη για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών βασίζεται περισσότερο στο αναστοχαστικό μοντέλο και ο συνδυασμός της σχολικής εμπειρίας με τις αναστοχαστικές πρακτικές φαίνεται να είναι η κρατούσα προσέγγιση. Ο βασικός σκοπός της εργασίας ήταν η διερεύνηση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κατά τη διάρκεια της Πρακτικής τους Άσκησης στον εντοπισμό των Κρίσιμων Συμβάντων και στον αναστοχασμό σχετικά με αυτά. Ο πληθυσμός της έρευνας αποτελούνταν από 50 φοιτητές του ΣΤ΄ εξαμήνου. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν έξι κατηγορίες σημαντικών παραλείψεων και αδυναμιών των φοιτητών κατά τη διαδικασία του εντοπισμού των κρίσιμων συμβάντων. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

67. Γούτας, Θ., Τρικκαλιώτης, Ι., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2020). Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς: Πρόγραμμα παρέμβασης στο δημοτικό σχολείο. Στο Φ. Γούσιας (Επίμ.). *Πρακτικά του 7^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου: «Νέος Παιδαγωγός»*, (σσ. 956-962). Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 2020. ISBN: 978-618-84728-6-3.

Το Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (ΠροΘεΣυ)*, ένα πλαίσιο παρεμβάσεων με στόχο τη βελτίωση της κοινωνικής συμπεριφοράς των μαθητών και του σχολικού κλίματος, επιδρά θετικά τόσο στην επαγγελματική ευημερία όσο και στη συλλογική αυτο-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών. Στην παρούσα εργασία περιγράφεται το θεωρητικό υπόβαθρο του ΠροΘεΣυ και τα προκαταρκτικά στάδια υλοποίησής του πρώτου επιπέδου αυτού σε 30 δημοτικά σχολεία της Κεντρικής Μακεδονίας, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος Erasmus+ Στρατηγικές Συμπράξεις ΚΑ3 «Οικοδομώντας Θετικά, Ενταξιακά και Ισότιμα Μαθησιακά Περιβάλλοντα μέσω της Προσέγγισης 'Σχολικό Σύστημα ΠροΘεΣυ', κατά το σχολικό έτος 2019 – 2020. Τέλος, αναφέρονται η μεθοδολογία και τα εργαλεία έρευνας που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των δεικτών υλοποίησης του ΠροΘεΣυ και της τυχόν επίδρασής του στο σχολικό κλίμα, στην επαγγελματική ευημερία και στη συλλογική αυτο-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών των σχολείων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

68. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Liukkonen, J., et al. (2014). *Evaluation of early childhood education quality across Europe*. Conference proceedings of

The aim of the current study was to present the initial results of the evaluation of early childhood education (ECE) quality in six European countries. This study discusses various aspects of the ECE quality in different educational systems. Such comparisons can create a fertile ground for communication and collaboration among the educational communities of different European countries and promote open education. Implications and future recommendations are also discussed.

Ο στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να παρουσιάσει τα αρχικά αποτελέσματα της αξιολόγησης της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης σε έξι ευρωπαϊκές χώρες. Αυτή η μελέτη συζητά διάφορες πτυχές της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης σε διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα. Τέτοιες συγκρίσεις μπορούν να δημιουργήσουν ένα γόνιμο έδαφος για επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών κοινοτήτων διαφορετικών ευρωπαϊκών χωρών και να προωθήσουν την ανοιχτή εκπαίδευση. Συζητούνται επίσης οι επιπτώσεις και οι μελλοντικές συστάσεις [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

69. Χατζηαποστόλου, Α., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2014). Συμπεριφορές κοινωνικής αποφυγής στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στο 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα», Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος, Τόμος Β' (σσ. 1364-1376). Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα, 28-30 Νοεμβρίου 2014. ISBN: 978-960-99909-8-1

The purpose of this study was to investigate the phenomenon of «social loafing» with young children working in groups on spontaneous and driven activities during the daily program in kindergarten. To explore this topic, we have chosen the method of case study. The data were collected with observation in two classic kindergarten classes and analyzed with content analysis.

The results revealed some common behaviors (e.g. difficulty of belonging to a group of children, lack of initiative in communication, delay in task completion) between children who were susceptible to social loafing. These findings, if replicated in a larger sample, can provide useful knowledge for the educator who wants to help children that display social loafing behaviors.

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν η διερεύνηση του φαινομένου του «social loafing» με μικρά παιδιά που εργάζονται σε ομάδες σε αυθόρμητες και καθοδηγούμενες δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του καθημερινού προγράμματος στο νηπιαγωγείο. Για να διερευνήσουμε αυτό το θέμα, επιλέξαμε

τη μέθοδο της μελέτης περίπτωσης. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με παρατήρηση σε δύο κλασικές τάξεις νηπιαγωγείου και αναλύθηκαν με ανάλυση περιεχομένου. Τα αποτελέσματα αποκάλυψαν ορισμένες κοινές συμπεριφορές (π. Αυτά τα ευρήματα, εάν αναπαραχθούν σε ένα μεγαλύτερο δείγμα, μπορούν να παρέχουν χρήσιμες γνώσεις για τον εκπαιδευτικό που θέλει να βοηθήσει τα παιδιά που εμφανίζουν συμπεριφορές κοινωνικής λοξής.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

70. Zachopoulou, V., Grammatikopoulos, V., Gregoriadis A., et al. (2013). Comparing aspects of the process quality in six European early childhood educational settings. In *ICERI 6TH International Conference of Education Research and Innovation Conference Proceedings* (pp. 4218-4224). 18-20 November 2013, Seville, Spain.

The European project 'Early Change' (<http://earlychange.teithe.gr>) attempts to evaluate the quality of early childhood education (ECE) environments of six European countries, Greece, Portugal, Finland, Denmark, Cyprus and Romania. The purpose of this paper is to compare the level of two dimensions of the process quality of these environments a) Space & Furnishings, and b) Personal Care Routines.

Theorists, practitioners and researchers agree that in order to provide qualitative education to young children, one of the basic needs of all children must be met; that need is the protection of their health and their safety. A high-quality early childhood education program must contain a safe and stimulating environment for the child (Lindsey, 1998). Such an environment includes indoor space, outdoor space, furniture, and room arrangement, and it is considered an integral part of a high quality early childhood program.

117 early educators from the six participating countries attended the training seminars about the evaluation of ECE quality using the Early Childhood Environmental Rating Scale-R (ECERS-R). The trained educators evaluated the 8 indicators of the subscale 'space & furnishings' and the six indicators of the subscale 'personal care routines' in approximately 600 early childhood classrooms from six European countries.

The results of this study highlight the similarities and differences concerning the specific dimensions of the process quality of ECE environments in six European countries, and reflect the diversity of ECE environment across these countries. The findings of this study may provide a valuable insight to researchers and educational policy makers for an enhanced understanding of the cultural diversities and the strengthening of the common values and targets of the European Union.

Το ευρωπαϊκό έργο «Early Change» επιχειρεί να αξιολογήσει την ποιότητα των περιβαλλόντων προσχολικής εκπαίδευσης (ECE) σε έξι ευρωπαϊκές χώρες, Ελλάδα,

Πορτογαλία, Φινλανδία, Δανία, Κύπρο και Ρουμανία. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να συγκρίνει το επίπεδο των δύο διαστάσεων της ποιότητας της διαδικασίας αυτών των περιβαλλόντων α) Χώρος & Επίπλωση, και β) Ρουτίνες Προσωπικής Φροντίδας. Θεωρητικοί, επαγγελματίες και ερευνητές συμφωνούν ότι για να παρέχεται ποιοτική εκπαίδευση στα μικρά παιδιά, πρέπει να ικανοποιείται μία από τις βασικές ανάγκες όλων των παιδιών. Αυτή η ανάγκη είναι η προστασία της υγείας και της ασφάλειάς τους. Ένα υψηλής ποιότητας πρόγραμμα προσχολικής εκπαίδευσης πρέπει να περιέχει ένα ασφαλές και διεγερτικό περιβάλλον για το παιδί (Lindsey, 1998). Ένα τέτοιο περιβάλλον περιλαμβάνει εσωτερικό χώρο, εξωτερικό χώρο, έπιπλα και διάταξη δωματίων και θεωρείται αναπόσπαστο μέρος ενός υψηλής ποιότητας προγράμματος πρώιμης παιδικής ηλικίας.

117 εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας από τις έξι συμμετέχουσες χώρες παρακολούθησαν τα σεμινάρια κατάρτισης σχετικά με την αξιολόγηση της ποιότητας της ECE χρησιμοποιώντας την Κλίμακα Αξιολόγησης Ποιότητας Προσχολικών Περιβαλλόντων (ECERS-R). Οι εκπαιδευμένοι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν τους 8 δείκτες της υποκλίμακας «χώρος & επίπλωση» και τους έξι δείκτες της υποκλίμακας «ρουτίνες προσωπικής φροντίδας» σε περίπου 600 τάξεις προσχολικής ηλικίας από έξι ευρωπαϊκές χώρες. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης υπογραμμίζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές σχετικά με τις ειδικές διαστάσεις της ποιότητας της διαδικασίας των περιβαλλόντων προσχολικής εκπαίδευσης σε έξι ευρωπαϊκές χώρες και αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία του περιβάλλοντος προσχολικής εκπαίδευσης σε αυτές τις χώρες. Τα ευρήματα αυτής της μελέτης μπορούν να παρέχουν μια πολύτιμη εικόνα σε ερευνητές και υπεύθυνους χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής για την καλύτερη κατανόηση των πολιτισμικών διαφορών και την ενίσχυση των κοινών αξιών και στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

71. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Natsi, V., Klapsinou, K. (2013). Assessing Student-Teacher relationships: Implementing the Dutch version of STRS in a Greek sample, pp.149-154. *Proceedings of the Learning Innovations and Quality (LINQ)", 2013 conference.* 16-17 May, Rome, Italy.

The aim of the current study was to examine the applicability of the Dutch version of the Student-Teacher Relationship Scale (Koomen, Verschueren, van Schooten, Jak, & Pianta, 2012). The STRS is a widely used instrument that examines the relationships between students and teachers. The Dutch version of STRS is a slightly adapted scale comprising of 34 items instead of 28 of the original scale. The examination of the original scale in the Greek educational settings showed differentiated findings regarding the *dependency* factor (Gregoriadis, & Tsigilis, 2008). The Dutch version reexamined the items that refer to *dependency*, thus it was decided to adopt it in the current study. The preliminary psychometric

properties supported the three-factor solution, even though the *dependency* factor demonstrated low reliability scores supporting the evidence of the previous study in Greece. Further research is needed for an in-depth investigation of the nature of student-teacher relationships.

Ο στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τη δυνατότητα εφαρμογής της ολλανδικής έκδοσης της Κλίμακας Σχέσεων Μαθητή-Δασκάλου (Koomen, Verschuere, van Schooten, Jak, & Pianta, 2012). Το STRS είναι ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο όργανο που εξετάζει τις σχέσεις μεταξύ μαθητών και δασκάλων.

Η ολλανδική έκδοση του STRS είναι μια ελαφρώς προσαρμοσμένη κλίμακα που αποτελείται από 34 στοιχεία αντί για 28 της αρχικής κλίμακας. Η εξέταση της αρχικής κλίμακας στο ελληνικό εκπαιδευτικό περιβάλλον έδειξε διαφοροποιημένα ευρήματα σχετικά με τον παράγοντα εξάρτησης (Γρηγοριάδης, & Τσιγίλης, 2008). Η ολλανδική έκδοση επανεξέτασε τα στοιχεία που αναφέρονται στην εξάρτηση και έτσι αποφασίστηκε να υιοθετηθεί στην τρέχουσα μελέτη. Οι προκαταρκτικές ψυχομετρικές ιδιότητες υποστήριξαν τη λύση των τριών παραγόντων, παρόλο που ο παράγοντας εξάρτησης έδειξε χαμηλές βαθμολογίες αξιοπιστίας που υποστηρίζουν τα στοιχεία της προηγούμενης μελέτης στην Ελλάδα. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα για μια εις βάθος διερεύνηση της φύσης των σχέσεων μαθητή-δασκάλου.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

72. Grammatikopoulos, V., **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E. (2013). Evaluation of educators' professional development: Implementation of the four-level model approach. In: "Education and teacher education worldwide: Current reforms, problems and challenges". *Proceedings of the 1st international symposium*. Rethymno, Greece.

Βασική προϋπόθεση για τη βελτίωση της ποιότητας στην προσχολική εκπαίδευση στην Ευρώπη θεωρείται η εξέλιξη της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών που δραστηριοποιούνται στην προσχολική αγωγή. Προς αυτήν την κατεύθυνση η παρούσα εργασία παρουσιάζει με ποιό τρόπο ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε, σχεδιάζει να συμβάλει στην επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής από έξι ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Κύπρος, Ρουμανία, Πορτογαλία, Δανία, Φιλανδία), αλλά και πως αυτή η διαδικασία θα αξιολογηθεί.

Η επαγγελματική ανάπτυξη στηρίζεται στη βελτίωση: (α) ικανοτήτων αυτό-αξιολόγησης και (β) ερευνητικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής που συμμετέχουν. Για την αξιολόγηση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης το ευρωπαϊκό αυτό πρόγραμμα υιοθέτησε το μοντέλο αξιολόγησης των «τεσσάρων επιπέδων» (Kirkpatrick, 1959. 1976. 1974). Το ισχυρό υπόβαθρο του μοντέλου των «τεσσάρων επιπέδων» που εφαρμόζεται παγκοσμίως στην πράξη εδώ και πολλές

δεκαετίες ισχυροποιεί τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Επιλέχθηκε επίσης γιατί θεωρείται πολύ αποτελεσματικό στην αξιολόγηση σαφώς καθορισμένων διαδικασιών επαγγελματικής ανάπτυξης προσωπικού με ξεκάθαρους στόχους και αναμενόμενα αποτελέσματα, όπως ακριβώς το πρόγραμμα που εφαρμόζεται στην παρούσα εργασία. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

73. Michalis, I., Chatzivasiliou, E., **Gregoriadis, A.**, Tsaliki, C. (2012). *What first comes to mind ... with basic statistical terms*. Conference Proceedings of 58th World Statistics Congress (ISI2011). Dublin, Ireland. Retrieved from <http://isi2011.congressplanner.eu/pdfs/950981.pdf>

This paper focuses on what primary school teachers first think when they hear basic statistical terms (usually met in statistical investigation process) such as Statistics, Probabilities, Sample, Data, Collecting data, Analyzing data, Plotting data and Average, trying to comprehend the existing or dominant frames of reference. A sample of 102 in-service teachers responded to a written questionnaire where they were asked to mention what first comes to their minds when they meet or hear these terms. Analysis of the answers revealed quite interesting frames that include basic misconceptions, fragmentary views and also proper dominant references.

Η κατανόηση βασικών στατιστικών όρων θεωρείται σημαντική παράμετρος για τους δασκάλους και ως προς τον τρόπο με τον οποίο εξηγούν και διδάσκουν στα παιδιά τη χρήση τους, αλλά και για το ρόλο των ίδιων των παιδαγωγών ως ερευνητών της εκπαι-δευτικής πράξης. Η εργασία αυτή επικεντρώνεται στις πρώτες σκέψεις και στις αντιλήψεις των παιδαγωγών δημοτικής εκπαίδευσης όταν έρχονται σε επαφή με βασικούς στατιστικούς όρους (οι οποίοι συναντώνται συνήθως σε διαδικασίες στατιστικής διερεύνησης ενός προβλήματος ή ενός θέματος έρευνας). Διερευνώνται δηλαδή τα υπάρχοντα μοντέλα σκέψης και κατανόησης στατιστικών όρων όπως για παράδειγμα οι συχνότητες, το δείγμα, τα δεδομένα, η συλλογή δεδομένων, ο μέσος όρος κλπ. Ένα δείγμα 102 υπηρετούντων δασκάλων στο νομό Θεσσαλονίκης συμπλήρωσε ένα ερωτηματολόγιο γύρω από τις σκέψεις και τις αντιλήψεις τους για την πρώτη επαφή με διάφορους στατιστικούς όρους. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ποικίλα πλαίσια και μοντέλα κατανόησης τα οποία περιλαμβάνουν βασικές παρανοήσεις, «τυποποιημένες» απόψεις και επίσης αποσπασματική εικόνα για αρκετούς από τους όρους αυτούς.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

74. **Gregoriadis, A.**, Zachopoulou, E., & Konstantinidou, E. (2011). Early childhood educators' perceptions of creativity in education. In: Conference Proceedings of OMEP European Regional Conference, "*Perspectives of Creativity and Learning in Early Childhood*", pp. 120-128. OMEP 2011, Cyprus. Retrieved from <http://www.omep.gr/synedria.htm>

It is commonly accepted that teachers can play a crucial role in the development of students' creative potential in either a positive or a negative way. Therefore, it is of high importance that teachers comprehend the notion of creativity and that they can identify the characteristics and traits of a creative student and use the appropriate strategies and teaching methods to enhance children's creativity. Towards this direction, several studies have addressed questions such as "what are the teachers' conceptions of creativity", "do they know how to facilitate students' creative potential", "which variables seem to contribute to students' creativity", etc. Especially in early childhood, educators are considered as important gatekeepers of fostering creative development in young children. However, very few studies have placed these questions in early childhood teachers and they pointed out a contradiction among teachers' self-reports according to which, they value creativity in theory but they do not appreciate personality traits associated with creativity, such as impulsivity and independence. The purpose of the current study was to examine early childhood teachers' perceptions and conceptualizations regarding (a) the nature of creativity, (b) the characteristics of a creative child, and (c) the teaching strategies that promote children's creativity. A total of 279 early childhood teachers participated in the study from childcare centers and kindergarten schools, by completing the questionnaire 'Perceptions of Creativity in Education' (POCE), (2008). Results showed that the majority of early educators have an adequate theoretical knowledge of the notion of creativity and its various cognates. Teachers also acknowledged efficiently certain characteristics and personality traits of the creative student, but displayed a lack of training and awareness concerning the strategies and the teaching methods that can promote a child's creative potential. This could mean the existence of a relative gap in teachers' perceptions and implicit theories regarding creativity in theory and in the process itself, in the praxis. This finding can be considered important especially if we take under consideration that the ecology of creative teaching is strongly associated with the ecology of creative learning.

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει τις αντιλήψεις των νηπιαγωγών σχετικά με α) τη φύση της δημιουργικότητας, β) τα χαρακτηριστικά του δημιουργικού παιδιού, και γ) τις στρατηγικές και τις διδακτικές μεθόδους που προάγουν τη δημιουργικότητα των παιδιών. 279 νηπιαγωγοί και βρεφονηπιοκόμοι συμμετείχαν στην έρευνα συμπληρώνοντας το ερωτηματολόγιο POCE (Perceptions of Creativity in Education). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πλειοψηφία των νηπιαγωγών και των βρεφονηπιοκόμων έχουν επαρκή θεωρητική κατάρτιση για την έννοια της δημιουργικότητας και των διάφορων παράγωγων της. Οι συμμετέχοντες εντόπισαν επίσης σε ικανοποιητικό βαθμό συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και στοιχεία της προσωπικότητας του δημιουργικού μαθητή, αλλά έδειξαν έλλειψη κατάρτισης και γνώσης σχετικά με τις στρατηγικές και τις διδακτικές μεθόδους που μπορούν να προάγουν τη δημιουργικότητα ενός παιδιού. Αυτό μπορεί να σημαίνει

την ύπαρξη ενός κενού ανάμεσα στις αντιλήψεις και τις υποκειμενικές θεωρίες των εκπαιδευτικών για τη δημιουργικότητα και στην εκπαιδευτική πράξη.

[\[Επιστροφή στο CV\]](#)

75. Chaniotakis, N., Gregoriadis, A., & Thoidis, I. (2009). Teachers' perceptions about homework in full-day school. In: Practical Proceedings of the European Conference on Educational Research", "*Theory and Evidence in European Educational Research*", Vienna, 28-31 September 2009. Retrieved from http://www.eera-ecer.eu/ecer-programmes/conference/ecer-2009/contribution/1724/?no_cache=1&cHash=4ce9c77915

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εξετάσει τις αντιλήψεις των δασκάλων σχετικά με τις κατ' οίκον εργασίες σε δημόσια ολοήμερα δημοτικά σχολεία. Στην έρευνα συμμετείχαν 260 δάσκαλοι ολοήμερων δημόσιων δημοτικών σχολείων, οι οποίοι συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο με 28 θέματα που αναπτύχθηκε για τις ανάγκες αυτής της έρευνας.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αντιλήψεις και οι στάσεις των δασκάλων για τις κατ' οίκον εργασίες μπορούν να θεωρηθούν αρκετά στερεοτυπικές και συντηρητικές. Σε ότι αφορά τα ολοήμερα σχολεία, τα ευρήματα έδειξαν ότι οι δάσκαλοι υποστηρίζουν την παιδαγωγική διάσταση και αξία του. Επιπρόσθετα, οι δάσκαλοι φαίνονται να πιστεύουν ότι τα ολοήμερα σχολεία προσφέρουν τις κατάλληλες συνθήκες για την ολοκλήρωση των κατ' οίκον εργασιών στο χώρο του σχολείου με λίγες μικρές βελτιώσεις να κρίνονται αναγκαίες για τη βελτίωση της οργάνωσης του ολοήμερου σχολείου. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

76. Γρηγοριάδης, Α., & Μπιρμπίλη, Μ. (2009). «*Exploring the role of student-teacher supervisors in Greek higher education: learning from the insiders*». Στο: Πρακτικά "*Current Issues in Preschool Education in Europe*" της OMEP, European Regional Meeting and Conference, σσ. 149-164, Σύρος, 28-29 Απριλίου 2009.

Η συμμετοχή των φοιτητών των παιδαγωγικών σχολών στην πρακτική άσκηση παρέχει ένα ευρύ φάσμα δυνατοτήτων μάθησης και αξιοποίησης των αποκτηθέντων θεωρητικών γνώσεων στην παιδαγωγική πράξη. Το μοντέλο οργάνωσης της πρακτικής άσκησης σε αρκετές χώρες προϋποθέτει την «ανάθεση» του φοιτητή σε έναν υπεύθυνο επόπτη και σε έναν πανεπιστημιακό καθηγητή, οι οποίοι απαρτίζουν μια «τριάδα συνεργασίας - εποπτείας». Στην τριάδα αυτή, το μέλος το οποίο, κατά κοινή ομολογία, λαμβάνει τη λιγότερη αναγνώριση για την εργασία του, αλλά και το μικρότερο ερευνητικό ενδιαφέρον, είναι ο υπεύθυνος επόπτης. Όπως υποστηρίζει και η βιβλιογραφία, η εποπτεία των φοιτητών των παιδαγωγικών σχολών στην πρακτική άσκηση είναι μία πολυδιάστατη «δραστηριότητα» που επηρεάζεται άμεσα από το πλαίσιο μέσα στο οποίο

πραγματοποιείται. Η παραδοχή αυτή υποδηλώνει ότι η έρευνα σχετικά με τους επόπτες των φοιτητών των παιδαγωγικών σχολών χρειάζεται να επικεντρωθεί όχι μόνο στην απόκτηση δεξιοτήτων, αλλά και στο πως διαφορετικά πλαίσια λειτουργίας και μοντέλα πρακτικής άσκησης επηρεάζουν και διαμορφώνουν το ρόλο τους και τις εμπειρίες τους. Επιπρόσθετα, έρευνες δείχνουν ότι οι αντιλήψεις των εποπτών για το ρόλο και τις ευθύνες τους αποτελούν σημαντικό στοιχείο για την πραγματοποίηση της εποπτείας.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία εξετάζει τις αντιλήψεις 14 αποσπασμένων εκπαιδευτικών στην Πρακτική Άσκηση ενός παιδαγωγικού τμήματος σχετικά με το ρόλο τους στην εποπτεία των φοιτητών. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου και τη διεξαγωγή ομαδικών συνεντεύξεων. Οι συμμετέχοντες σε αυτή την έρευνα αναφέρθηκαν σε ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων, όπως για παράδειγμα ο βαθμός στον οποίο αισθάνονται ότι εκτιμάται η εργασία τους, ως επόπτες των φοιτητών, τόσο από το πανεπιστήμιο όσο και από το Υπουργείο Παιδείας, η αβεβαιότητά τους για τα όρια του ρόλου τους και των ευθυνών τους, οι δυσκολίες που συναντούν στην αλληλεπίδρασή τους με τους φοιτητές και η ανάγκη τους για επιμόρφωση και αποσαφήνιση του ρόλου τους από την πλευρά του πανεπιστημίου.

The learning opportunities for student-teachers in practicum settings has long been acknowledged and studied in considerable depth. Findings show that the student teaching field experience is an essential component of learning to teach. In a number of countries, during practicum, student teachers are assigned to a university supervisor and a university professor, all of whom form a supervisory triad. In this triad, the participant who generally receives the least recognition and has been least studied is the university supervisor. As the literature indicates, supervising student teachers is a multifaceted practice and a highly cultural and contextual activity. This notion implies that research on student-teacher supervisors need to focus not only on the acquisition of skills but also on how different contexts influence and shape their role and experience. In addition, research shows that supervisors' perceptions of their role and responsibilities are a key element in the practice of supervising student teachers. Within this context, the study presented here examines the perceptions of 14 supervisors, employed by a Greek university, about their role in the practice of supervising prospective early childhood educators. The study was conducted at the Department of Early Childhood Education of Aristotle University of Thessaloniki the first six months of the year 2008. Data were collected through a questionnaire and a focus group interview. Supervisors in this study talked, among other things, about the extent to which they feel valued as teacher educators by both the university and the Ministry of Education, their uncertainty about their role and responsibilities during students' field experience, the difficulties they face in their interaction with students and their need for training and for a clear definition of their role on behalf of the university. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

77. Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Ι., Γρηγοριάδης, Α., & Κλιάπης, Π. (2007). «Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της δημιουργίας συνεργατικού περιβάλλοντος στην τάξη τους, στο πλαίσιο μιας έρευνας-δράσης». Στο: Πρακτικά Συνεδρίου της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του πανεπιστημίου Ιωαννίνων με θέμα «*Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας*», σσ. 294-302. Μάϊος, 2007.

Η έρευνα αυτή αφορά τμήμα μιας έρευνας-δράσης που πραγματοποιήθηκε το σχολικό έτος 2005-06 σε 14 τάξεις δημοτικών σχολείων της Θεσσαλονίκης, με στόχο τη διερεύνηση της διαδικασίας μετάβασης του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος από την παραδοσιακή σε συνεργατική μορφή. Η έρευνα-δράση επικεντρώθηκε στις διεργασίες μετασχηματισμού των αντιλήψεων, των πρακτικών και των στάσεων των εκπαιδευτικών και των μαθητών, μέσα από τις οποίες διαμορφώνονταν οι συνθήκες του νέου, συνεργατικού περιβάλλοντος. Η τάξη αντιμετωπίστηκε ως ένα σύστημα που αποτελείται από μια κοινωνική και μια υλική δομή.

Η έρευνα-δράση οργανώθηκε σε τρεις φάσεις: 1) Στο σχεδιασμό της δράσης, που έγινε α) με σεμινάρια επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στη συνεργατική προσέγγιση, τα οποία στηρίζονταν σε βιωματικές διαδικασίες και λειτουργία ομάδων β) με αλλαγές στη διαρρύθμιση και την αισθητική των αιθουσών διδασκαλίας, ώστε οι νέες συνθήκες χώρου να ευνοούν συνεργατικές πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης γ) με συνεδρίες ανατροφοδότησης και αξιολόγησης, κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας. Στη φάση αυτή, δρώντα υποκείμενα («*sujets-acteurs*») ήταν οι εκπαιδευτικοί και τα μέλη της ερευνητικής ομάδας. 2) Στην εξέλιξη της δράσης, στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία χαρακτηριζόταν από τη συνεργατική διδακτική προσέγγιση και τη λειτουργία ομάδων στην τάξη. Η φάση αυτή κράτησε τρεις μήνες. Η καταγραφή των δρώντων έγινε με την εθνογραφική μέθοδο παρατήρησης, στην αρχή και το τέλος της φάσης. Δρώντα υποκείμενα ήταν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές των τάξεων της έρευνας.

Στην αξιολόγηση της ερευνητικής διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές. Αντικείμενο της παρούσας ανακοίνωσης αποτελεί η αξιολόγηση που έκαναν οι εκπαιδευτικοί, ενώ εκείνη που έγινε από τους μαθητές παρουσιάστηκε ήδη με ανακοίνωση σε άλλο παιδαγωγικό συνέδριο. Οι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν 1) τις διαφοροποιήσεις που εμφανίσθηκαν στους μαθητές στη συμπεριφορά, την επίδοση και τη σχολική τους ενσωμάτωση 2) τις αλλαγές στους εαυτούς τους (στον τρόπο διδασκαλίας, το ρόλο τους, τη σχέση τους με τα παιδιά και με τη δουλειά τους), 3) τα θετικά στοιχεία και τις δυσκολίες της διαδικασίας μετασχηματισμού της τάξης τους. Η ανάλυση περιεχομένου έδειξε ότι διαμόρφωσαν θετικές στάσεις απέναντι στη συνεργατική μορφή του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Επίσης, ότι άλλαξαν τις αντιλήψεις τους για το ρόλο τους και τη σχέση τους με τους μαθητές, οι οποίες, πλέον, στηρίζουν τη

συνεργατική λειτουργία της τάξης τους. Κυρίως, όμως, έδειξε ότι το πέρασμα στη συνεργατική τάξη δεν είναι μόνον επιθυμητό, αλλά και εφικτό. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

78. Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Ι., **Γρηγοριάδης, Α.**, & Κλιάπης, Π. (2006). «Οι αντιλήψεις των μαθητών για τη συνεργατική τάξη και τα κριτήρια με τα οποία την αξιολογούν». Στο: Πρακτικά του 5^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου «*Η Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*» της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος». Τόμος Β', σσ. 487-495, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2006.

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει τις αντιλήψεις των μαθητών δημοτικού σχολείου σχετικά με την εμπειρία τους από την εφαρμογή ενός συνεργατικού περιβάλλοντος μάθησης στις τάξεις τους. Η έρευνα αυτή διερευνά επίσης τα κριτήρια που χρησιμοποιούν τα παιδιά προκειμένου να αξιολογήσουν αυτά τα «συνεργατικά» περιβάλλοντα μάθησης. Στην έρευνα συμμετείχαν 299 μαθητές Πρώτης έως και Έκτης δημοτικού στις οποίες οργανώθηκαν και υλοποιήθηκαν συνεργατικές διδασκαλίες.

Για την ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε παραγοντική ανάλυση αντιστοιχιών και υπολογίστηκε η βέλτιστη τιμή κάθε μαθητή. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο συνδυασμός ατομικών χαρακτηριστικών των μαθητών και της έλλειψης προετοιμασίας και διαχείρισης της συνεργατικής τάξης από την πλευρά του δασκάλου μπορεί να δημιουργούν μία σειρά προβλημάτων που δυσχεραίνουν τη μετάβαση από την παραδοσιακή τάξη στο σύγχρονο συνεργατικό περιβάλλον μάθησης. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

79. Μπίκος, Κ., Τσιούμης, Κ., & **Γρηγοριάδης, Α.** (2000). «Η κοινωνική θέση παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες σε τάξεις του ελληνικού νηπιαγωγείου». Στο: Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου «*Η Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*» της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, Τόμος Β', σσ. 864-885, Αθήνα: Ατραπός.

Στόχος της ερευνητικής μελέτης που ακολουθεί είναι η μελέτη των κοινωνικών σχέσεων και της κοινωνικής θέσης των παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες στην τάξη του ελληνικού νηπιαγωγείου. Η ερευνητική υπόθεση ήταν ότι η θέση αυτών των παιδιών στην ομάδα της τάξης του νηπιαγωγείου αναμένεται να αντικατοπτρίζει τις δυσκολίες ένταξης των οικογενειών τους στο νέο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον. Επίσης αναμένεται, σύμφωνα με τις θεωρητικές απόψεις που προαναφέρθηκαν, να διαφοροποιείται η θέση τους ανάλογα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του κοινωνικού τους προφίλ.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 1999-2000 σε δέκα νηπιαγωγεία που βρίσκονται κυρίως στη Δυτική Θεσσαλονίκη και σε

τμήμα της Άνω Πόλης, που θεωρείται υποβαθμισμένο. Το δείγμα αποτελείται συνολικά από 191 (N=191) παιδιά προσχολικής ηλικίας από 4 έως 6 ετών, εκ των οποίων τα 44 είναι νήπια με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

Τα αποτελέσματα έδειξαν να επιβεβαιώνεται η γενική υπόθεση ότι τα παιδιά με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες τείνουν να κατατάσσονται σε δυσμενείς κατηγορίες δημοτικότητας, κάτι που συμφωνεί με ευρήματα προηγούμενων ανάλογων ερευνών. Οι δυσκολίες προσαρμογής των οικογενειών τους στο νέο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον φαίνεται να έχουν αντίκτυπο και στην ένταξη των παιδιών τους στην ομάδα του νηπιαγωγείου και στη δυνατότητα ανάπτυξης κοινωνικών σχέσεων με τους συνομηλικούς τους. Μία ενδιαφέρουσα διαφοροποίηση σε αυτή τη γενική τάση ωστόσο σχετίζεται με την σύνθεση της ομάδας της τάξης: σε τάξεις, όπου τα παιδιά αυτά αποτελούσαν μικρή μειονότητα, η πιθανότητα κοινωνικής απομόνωσης αυτών των παιδιών ήταν πολύ υψηλότερη, απ' ό,τι σε τάξεις στις οποίες αυτά τα παιδιά είχαν πιο ευάριθμη εκπροσώπηση. Επιπλέον επισημαίνονται έξι παράγοντες που φαίνεται να διαφοροποιούν με στατιστικά σημαντικό τρόπο την κατανομή των παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες στις κατηγορίες δημοτικότητας. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

80. Μπίκος, Κ., Τσιούμης, Κ., & Γρηγοριάδης, Α. (1999). «Πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και κοινωνικές σχέσεις παιδιών προσχολικής ηλικίας». Στο: Πρακτικά Συνεδρίου «*Η έρευνα στην Προσχολική Εκπαίδευση*» του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής, Β' τόμος, σσ. 275-289. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Στόχος της ερευνητικής μελέτης που ακολουθεί είναι η διερεύνηση της θέσης, που παίρνουν τα παιδιά με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, στο πλέγμα κοινωνικών σχέσεων της τάξης του νηπιαγωγείου. Ειδικότερα η διαφορετικότητα αυτών των παιδιών αναμένεται να έχει επιπτώσεις στις σχέσεις τους με τα άλλα παιδιά με συνέπεια τη δυσμενή κοινωνική τους θέση μέσα στην ομάδα της τάξης.

Η έρευνα έγινε σε τρία νηπιαγωγεία της Θεσσαλονίκης και ένα του Κιλκίς, με συνολικό αριθμό δείγματος 79 παιδιών ηλικίας από 4,5 έως 5,5 ετών. Η διερεύνηση των κοινωνικών σχέσεων των παιδιών πραγματοποιήθηκε με τη χρήση της κοινωνιομετρικής μεθόδου. Τα αποτελέσματα έδειξαν, μεταξύ άλλων, ότι η βασική υπόθεση πως τα παιδιά με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες θα κατατάσσονται σε δυσμενείς κατηγορίες δημοτικότητας φαίνεται να επιβεβαιώνεται. Αυτό βέβαια μπορεί να διατυπωθεί και αντίστροφα: ένα παιδί με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες έχει πολύ λιγότερες πιθανότητες να είναι δημοφιλές από ότι τα παιδιά της κυρίαρχης κουλτούρας. Επιπρόσθετα παρουσιάζονται τα κριτήρια επιλογής και απόρριψη των παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, τα οποία προσφέρουν σημαντικές πληροφορίες προς παιδαγωγική αξιοποίηση για την υποστήριξη της προσαρμογής αυτών των παιδιών στις σχολικές τάξεις. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

Γρηγοριάδης, Α. (2005). Διαπροσωπικές σχέσεις στο νηπιαγωγείο: αντιλήψεις νηπιαγωγών και μαθητών για τις μεταξύ τους σχέσεις. *Αδημοσίευτη Διδακτορική διατριβή*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτελούν οι διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγών και μαθητών προσχολικής ηλικίας. Ειδικότερα επιχειρείται η διερεύνηση των αντιλήψεων των νηπιαγωγών και των παιδιών για τη μεταξύ τους σχέση και καταγράφονται οι αντιλήψεις των νηπιαγωγών για την προσαρμογή των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον. Επιπλέον εξετάζονται τα κριτήρια που χρησιμοποιούν τα παιδιά για να «αξιολογήσουν» την ποιότητα της σχέσης με τη νηπιαγωγό τους, καθώς και ο βαθμός συμφωνίας ανάμεσα στις αντιλήψεις νηπιαγωγών και παιδιών για την ποιότητα της σχέσης τους.

Η προσέγγιση του θέματος επιχειρείται σε θεωρητικό και εμπειρικό επίπεδο. Στο θεωρητικό μέρος παρουσιάζεται και αναλύεται κριτικά το θεωρητικό πλαίσιο του θέματος. Παρουσιάζονται η θεωρία της προσκόλλησης και η αυτοσυστημική θεωρία και περιγράφονται βασικοί άξονες των θεωριών αυτών. Γίνεται αναφορά στα προβλήματα που σχετίζονται με την προσπάθεια διερεύνησης και εκτίμησης των αντιλήψεων των μικρών παιδιών από θεωρητική και μεθοδολογική σκοπιά και παρουσιάζεται η φύση της παιδαγωγικής σχέσης και η σημασία της για την κοινωνική-συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.

Στο ερευνητικό μέρος περιγράφονται οι βασικοί άξονες τους οποίους αποσκοπεί να διερευνήσει η εργασία, διατυπώνονται οι σχετικές υποθέσεις και παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 67 νηπιαγωγούς και 403 μαθητές νηπιαγωγείου του νομού Θεσσαλονίκης. Για την εκτίμηση των υπό έρευνα παραγόντων χορηγήθηκαν 4 εργαλεία, δύο ερωτηματολόγια-κλίμακες εκτίμησης στις νηπιαγωγούς (STRS, Student-Teacher Relationship Scale, TCRS, Teacher-Child Rating Scale) και πραγματοποιήθηκαν δύο συνεντεύξεις, μία συνέντευξη με οπτικές αναπαραστάσεις (CFATT, Children's Feelings About Their Teachers) και μία συνέντευξη υπόδυσης ρόλων με κούκλες με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας (Adaptation of Berkeley Puppet Interview).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας η εικόνα των σχέσεων νηπιαγωγών και παιδιών είναι γενικά θετική. Δεν παραβλέπεται βέβαια το γεγονός ότι ένα μικρό ποσοστό των παιδιών, που δεν είχαν αρμονικές σχέσεις με τις νηπιαγωγούς τους, πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής, διότι μία ενδεχόμενη αποτυχία προσαρμογής στο πρώτο ίδρυμα αγωγής που εντάσσονται μπορεί να σημαδέψει την κατοπινή τους πορεία στο σχολείο. Οι νηπιαγωγοί περιγράφουν την ύπαρξη αντιπαραθέσεων και προβλημάτων κυρίως με παιδιά που διαταράσσουν την εύρυθμη λειτουργία της τάξης. Σημαντικό εύρημα αποτελεί η διαπίστωση ότι η ποιότητα της σχέσης νηπιαγωγού-μαθητή συσχετίζεται με το βαθμό προσαρμογής των παιδιών στο νηπιαγωγείο, κατά τις αντιλήψεις των νηπιαγωγών. Άλλο

σημαντικό εύρημα είναι ότι οι αντιλήψεις των παιδιών προσχολικής ηλικίας για τη σχέση τους με τη νηπιαγωγό τους μπορούν να εκτιμηθούν με ικανοποιητική αξιοπιστία. Η πλειοψηφία των μαθητών νηπιαγωγείου είναι σε θέση να διατυπώσει τεκμηριωμένες και λογικές απαντήσεις για τα κριτήρια με βάση τα οποία χαρακτηρίζει την ποιότητα των σχέσεών τους. Τα αποτελέσματα δείχνουν επίσης ότι το φύλο του μαθητή συσχετίζεται με τις αντιλήψεις νηπιαγωγών και νηπίων για τις μεταξύ τους σχέσεις. Τέλος τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει θετική συσχέτιση ανάμεσα στις αντιλήψεις των μαθητών και στις αντιλήψεις των νηπιαγωγών για τις μεταξύ τους σχέσεις.

Η ποιότητα της σχέσης της νηπιαγωγού με το κάθε παιδί συσχετίζεται με την επίδοση, την κοινωνική ικανότητα και τη συνολική προσαρμογή του παιδιού στο νηπιαγωγείο. Οι αλληλεπιδράσεις της νηπιαγωγού με το παιδί αποτελούν ένα προσιτό και δεκτικό πεδίο για προγράμματα παιδαγωγικής παρέμβασης με στόχο την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων της σχολικής καθημερινότητας. Φυσικά, η βελτίωση της ποιότητας της σχέσης νηπιαγωγού-μαθητή δεν συνεπάγεται την άμεση επίλυση προβλημάτων συμπεριφοράς ή τη διασφάλιση της προσαρμογής στο σχολείο. Ωστόσο, δύσκολα μπορεί κανείς να φανταστεί τη βελτίωση της προσαρμογής ενός παιδιού στο σχολείο χωρίς πρώτα να έχει αποκατασταθεί η επικοινωνία και η συναισθηματική επαφή με τη νηπιαγωγό του. Μία πρόταση που θα μπορούσε να διατυπωθεί αφορά την επιμόρφωση των νηπιαγωγών, η οποία θα πρέπει να προσανατολιστεί στην κατεύθυνση της συνειδητοποίησης της σημασίας και του ρόλου των διαπροσωπικών σχέσεων, καθώς και των επιδράσεων των νηπιαγωγών σε διάφορους τομείς της σχολικής καθημερινότητας. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)

Γρηγοριάδης, Α. (1999). Οι αντιλήψεις των δασκάλων για τις κοινωνικές σχέσεις των μαθητών τους. *Αδημοσίευτη Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Φλώρινας [μετέπειτα παν/μιο Δυτικής Μακεδονίας].

Αντικείμενο της μεταπτυχιακής εργασίας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των εν ενεργεία δασκάλων δημοτικών σχολείων για τις κοινωνικές σχέσεις και τις κοινωνιομετρικές επιλογές των μαθητών της τάξης τους. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία της κοινωνιομετρικής μεθόδου. Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντικό βαθμό αποκλίσεων των αντιλήψεων των δασκάλων σε ό,τι αφορά συγκεκριμένες κατηγορίες κοινωνιομετρικής δημοτικότητας και ιδιαίτερα για τις κατηγορίες του παραμελημένου και του αντιφατικού μαθητή. [\[Επιστροφή στο CV\]](#)